

જ્યોતિપુંજ

કોવિડ રિલીફ ફંડ યોજના વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧

વધુ માહિતી પાના નં - ૭

શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ
વાર્ષિક સુમાન્ય સુલા
રવિવાર, તા. ૧૯-૧૦-૨૦૨૦,
સુમય : સાંજે ૫:૦૦ કલાકે
વધુ માહિતી પાના નં - ૨

દિવાળી વર્ષ આર્થિક
રાહત યોજના
વધુ માહિતી પાના નં - ૧૬

કસોશુનબ રેટ નોટબુક
રાહત યોજના
વધુ માહિતી પાના નં - ૨૯

નોટબુક રાહત
યોજના
વધુ માહિતી પાના નં - ૨૯

NOTICE OF 70th ANNUAL GENERAL MEETING

Date : 20/09/2020

To,
All Members,

In view of the continuing COVID-19 pandemic, Shree Balasinor Navyuvak Sangh has passed the resolution vide its managing committee meeting held on dated 20th September 2020 for the holding of the AGM through Video Conferencing / Other Audio-Visual Means without the physical presence of the members at a common venue to transact the business as mentioned in the AGM Notice.

The Notice of the AGM and the Annual Report of Shree Balasinor Navyuvak Sangh for the financial year 2019-2020 which, inter alia, comprises of the Reports of the Managing Committee thereon and the Audited Accounts along with the Report of the Auditors thereon, and other documents required to be attached thereto, are enclosed as under and are also available on the website of the Shree Balasinor Navyuvak Sangh and can be accessed / downloaded from the weblink of www.balasinor.org

Notice is hereby given that 70th Annual General Meeting of Shree Balasinor Navyuvak Sangh will be held under the presidentship of Shri Saumil Jitendra Mody on Sunday 18th October 2020 at 5.00P.M on Zoom (Video Conferencing) to transact the following Business on the agenda.

AGENDA FOR THE MEETING

- 1) To read, confirm and approve the minutes of the 69th Annual General Meeting held on 30th June 2019.
- 2) To receive, consider and adopt the managing committee report for the year 2019-2020.
- 3) To receive, consider and adopt the audited Accounts of the Sangh for the year ended 31st March 2020.
- 4) To appoint the Auditor for the year 2020-2021 and fix his remuneration.
- 5) To discuss & decide the letter to be given to developer M/S Atlas Infrastructure Pvt. Ltd. for termination of MOU for additional premises.
- 6) Any other matter from the desk of President.
- 7) President Address.

NOTES

The attendance of the Members attending the AGM through Video Conferencing / Other Audio-Visual Means will be counted for the purpose of reckoning the quorum. If the meeting is adjourned for the want of Quorum the same will be held on the same day at the same place after half an hour of the appointed time and the adjourned meeting will transact the business on the agenda, irrespective of whether there is Quorum or not.

Please Note

70th AGM will be held on ZOOM. Those who are interested to attend this meeting, are requested to send Whatsapp message "Attending" with your full name & Email ID on
+919821110747 - Alpesh Dharia (Jt. Secretary)
The Link will be sent on 11th Oct 2020 to attend 70th AGM.

WhatsApp

Hon Secretary
Bhavesh Bipin Modi
(Thasrawala)

२२ श्री भाग्यवंश

જ્યોતિપુંજ

વર્ષ અંક તારીખ
૧૪ ૬ ૨૧-૦૯-૨૦૨૦

છૂટક કિંમત : ₹ ૧/- વાર્ષિક લવાજમ : ₹ ૧૦/-

બંકિમ રજનીકાંત પરીખ (તંત્રી)(જૂનાગઢવાળા)

જતીન દેસાઈ / પ્રશાંત પરીખ

તુષાર કડકીઆ / નિમીષા જી. કડકીઆ

પત્રવ્યવહારનું સરનામું

બંકિમ પરીખ (ફોન : ૨૨૦૫૯૬૦૧)

ડાયમંડ ઈલેક્ટ્રીક કંપની, ઈ/૨૧ બી,
નીરવ મેન્શન, બીજે માળે, ભાંગવાડી
કાલબાદેવી રોડ, મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૦૨.

ફોન : ૯૮૨૦૪૩૪૩૨૨

.....** * *.....

મંત્રી : ભાવેશ બીપીન મોદી (ઠાસરાવાલા)

એ. કે. એન્ટરપ્રાઇઝ

૫૪ - બી, ગૌરક્ષક ચાલ, ૧ લે માળે, રુમ નંબર - ૧૩,

ફાસવાડી, મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૦૨.

ટે. (ઓ.) : ૨૨૦૬૦૦૦૯ (મો.) : ૯૮૬૯૮૦૮૦૨૮૭

.....** * *.....

કાર્યાલય

૧૧૮/૧૨૦, અર્દેશર દાદી સ્ટ્રીટ, વી. પી. રોડ,

મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૦૪. ટે. નં. : ૨૩૮૮૭૦૦૬

.....** * *.....

સમય

સોમવાર થી શનિવાર ૨ થી ૭ (સાંજે)

૨વિવાર ૯:૩૦ થી ૧૧:૩૦ (સવારે)

દર બુધવારે સંસ્થાની ઓફિસ બંધ રહેશે.

Visit us www.balasinor.org

bnssangh@gmail.com

તંત્રી સ્થાનેથી

બાલાસિનોર (વાડસોલ) નું ગૌરવ

"બાલાસિનોર" વિષય ઉપર પ્રથમ પીએચ.ડી.

બંકિમ રજનીકાંત પરીખ (જૂનાગઢવાળા)

અત્યંત આનંદ સાથે જણાવવાનું કે અમૃતભાઈ રમેશભાઈ તીરગર બાલાસિનોર ના પ્રથમ પીએચ.ડી. પદવી ના હક્કદાર બન્યા છે. ૨૦૧૬ ના જુલાઈ મહિનાના જ્યોતિપુંજ ના આ અંક માં મેં તંત્રી સ્થાનેથી આ વાત રજૂ કરી હતી. તે સમયે તેમનું આ મહાનિબંધ નું સંશોધન પાયા ના ક્ષેત્ર માં હતું. 'બાલાસિનોર રાજ્યના બાબીવંશનો રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ' આ વિષય પર લખવા માટે અમૃતભાઈએ પસંદગી ઉતારી હતી. અને આખરે ગુરૂવાર, તારીખ ૨૭/૮/૨૦૨૦ ના રોજ તેમના જીવન માં સોનાનો સૂર્યોદય થયો હતો. સર્વ વધામણાં સાથે મહારાજા કૃષ્ણકુમારસિંહજી ભાવનગર યુનિવર્સિટી નો શુભસંદેશો આવ્યો કે ડૉક્ટર ઓફ ફિલોસોફી ની પદવી તમને એનાયત કરવામાં આવે છે.

શુક્રવાર, તારીખ ૪/૯/૨૦૨૦ ના સમાચાર પત્ર સંદેશે બાલાસિનોર નું નામ રોશન કરતાં સમાચાર છાપ્યા. મહારાજા કૃષ્ણકુમારસિંહજી ભાવનગર યુનિવર્સિટીના ઇતિહાસ વિભાગના અધ્યક્ષ ડૉ. એમ. જે. પરમારના માર્ગદર્શન હેઠળ આ સંશોધન કરવામાં આવ્યું હતું. અમૃતભાઈના સમાજે તેમને શુભેચ્છા પાઠવી હતી. એચ.ડી.એફ.સી. બેંક દ્વારા પ્રમાણપત્ર આપી તેઓનું બહુમાન કરવામાં આવ્યું હતું. બાલાસિનોર એસ.ટી. ડેપોના મેનેજર શ્રી કે. કે. પરમાર સાહેબ દ્વારા સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું. સમગ્ર બાલાસિનોર માં આનંદ નો અવસર આવ્યો હતો. આ અવસરે અમૃતભાઈનું રાજાશાહી સન્માન એટલે બાબીવંશના હાલના (વર્તમાન) નવાબ સરકાર શ્રી સલાઉદ્દીનખાન બાબી સાહેબે અમૃતભાઈ ને રાજમહેલ માં બોલાવી ચાંદીનો સિક્કો ભેટ અર્પણ કરી બહુમાન કર્યું હતું.

મેં તેમને ખાસ શુભેચ્છા સંદેશો પાઠવી તેમના આ બહુમૂલ્ય કાર્ય ને વધાવ્યું હતું. ટેલિફોન પરની વાતચીતમાં મેં તેમને એક બે ગમતા પ્રસંગો જ્યોતિપુંજ માટે મોકલવા માટે આગ્રહ કર્યો હતો. તેના પ્રત્યુત્તર માં તેમણે સમગ્ર મહાનિબંધની સંક્ષિપ્ત સમજ આપતી માહિતી પાઠવી હતી જેમાં સાત પ્રસંગો નો ઉલ્લેખ તથા તેમાં આવરી લીધેલી બાબતો ની વિગત વર્ણવી હતી. તેમનું આ કાર્ય કેટલું કસદાર અને બારીક છે તે તમને પણ તેમના લખાણ દ્વારા સમજાશે.

હું અધ્યાપક તીરગર અમૃતભાઈ રમેશભાઈ. આજનો દિવસ (૨૩/૦૮/૨૦૨૦) મારા માટે હર્ષ ની લાગણી ભર્યો દિવસ કારણ કે મારા પાંચ વર્ષના સખત પરિશ્રમ નું પરિણામ મળ્યું. આજે મારો વાયવા (આનામાટેની પરીક્ષા - Viva) થયો ખૂબ આનંદ થયો બીજું કે દુઃખ પણ હતું કારણ કે મારા પિતાજીના અવસાનને આજે વીસ દિવસ થયા હતા. તેમની પણ ખૂબજ તમત્રા હતી કે હું પીએચ.ડી. ની પદવી મેળવું જે તેમનું સ્વપ્ન આજે સાકાર થઈ રહ્યું છે. ભગવાન તેમના આત્માને શાંતિ અર્પે અને સદાય તેમના આશીર્વાદ મળતા રહે.

જે જે બી મોડવેલ

બાલાસિનોર (વાડશોલ) નું ગૌરવ

જ્યારે મેં પીએચ.ડી. ની શરૂઆત કરી ત્યારે મને શરૂઆતમાં તકલીફ પડી કે હું ક્યાંથી શરૂ કરું અને મારા ગાઈડ દ્વારા મને યોગ્ય સલાહ અનુસાર મને મારા શિર્ષક "બાલાસિનોર રાજ્યના બાબી વંશનો રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ" વિષય ઉપર કામ કરવાની તક મળી. મહારાજા કૃષ્ણ કુમાર સિંહજી ભાવનગર યુનિવર્સિટીમાં એ મારા શિર્ષક ને માન્ય રાખી મને ગાઈડ તરીકે ઇતિહાસ વિભાગના અધ્યક્ષ શ્રી ડૉ. એમ. જે. પરમાર સાહેબ ના માર્ગદર્શન તળે આ વિષય ઉપર કામ કરવાની તક સાંપડી. સમય જતા મને જ્યોતિપુંજના તંત્રી શ્રી બંકિમભાઈ પરીખ સાહેબનો સંપર્ક થતા મારા કામમાં વેગ આવ્યો અને લખાયો બાલાસિનોર નો ઇતિહાસ.

નાના હતા ત્યારે ફોઈ કે મામાના ગામમાં જતા ત્યારે જે તે ગામના લોકો પૂછે કે ક્યાંથી આવ્યા? ત્યારે અમે જવાબ આપતા કે બાલાસિનોર થી આવ્યા ત્યારે તેઓ કહેતા કે ખોટી વાત તમે તો 'વાડશોલ' થી આવ્યા. ત્યારે તો નાના હતા એટલે કુતૂહલ વશ જોયા કરતા પરંતુ ધીરે ધીરે મોટા થયા પછી ખબર પડી કે આ વાતમાં કંઈક તથ્ય છે. અને પછી સંશોધન ની ખેવના શરૂ થઈ અને ત્યારથી મનોમન નક્કી કરી લીધું કે આ ગામ વિશે તથા તેના ઇતિહાસ વિશે જાણવું જરૂરી છે. સમય જતા પી.એચ.ડી. માં એડમીશન મળ્યું અને તેમાં વતન પ્રેમ ને ધ્યાનમાં લઈ ગામનો ઇતિહાસ લખવાનું શરૂ થયું. અને યુનિવર્સિટી એ વિષય માન્ય ગણ્યો અને કામ આગળ વધવા લાગ્યું. શરૂઆતમાં ઇતિહાસના પુરાવાનો અભાવ વર્તાવા લાગ્યો. પણ હિંમત હાર્યા વગર ધીમી ગતિએ કામ ચાલતું રહ્યું. આર્થિક સંકળામણ પણ થવા લાગી તેમ છતાં હિંમત હાર્યા વગર કામ કરતા રહ્યા અને છેલ્લે આ કામ પરીપૂર્ણ થયું.

મેં મારા આ સંશોધન માં વિવિધ સાત પ્રકરણ પાડ્યા છે જેની આછેરી લેખાજોખી નીચે મુજબ છે.

પ્રકરણ - ૧, બાલાસિનોર ગામનું નામકરણ અને તેનો ઇતિહાસ :-

આ પ્રકરણમાં મેં બાલાસિનોર ગામનું નામ કેવી રીતે પડ્યું તેની ચર્ચા કરી છે જેમા એવું કહેવાય છે કે બાલાસિનોર થી બે કિ.મી. દૂર ભીમ ભમરડાના ડુંગર પર આ ગામ વસ્યું હશે ત્યાં સિંદુરી નામનો ભરવાડ ત્યાં વસ્યો હશે અને ગામ નું નામ પડ્યું. બીજું એક મંતવ્ય એવું છે કે 'વાડશોલ' કુદરતી રીતે આરક્ષિત વાડ અને શોલ એટલે કે પથ્થર કુદરતી રક્ષણવાળી દિવાલ વાળું ગામ એટલે 'વાડશોલ'. એક મંતવ્ય એવું પણ છે કે મહંમદ બેગડા એ

પાવાગઢ જીત્યું એટલે ત્યાંથી અમુક પ્રજાએ સ્થળાંતર કર્યું ત્યારે ૧૬ જાતિની પ્રજા અહીં આવીને વસી એટલે નામ 'વાડશોલ' પડ્યું. વાડ એટલે જાતિનો સમૂહ રહેવાનું સ્થળ અને શોલ એટલે એક આંકડો આમ આવું પણ મંતવ્ય જોવા મળે છે.

પ્રકરણ - ૨, ભારત અને ગુજરાતમાં બાબીઓનું આગમન અને તેનો ઇતિહાસ :-

અહિયાં આ પ્રકરણમાં મેં બાબી વંશની મૂળ ઉત્પત્તિ ની વાત કરી છે. આ વંશના મૂળ પુરુષ ક્રમશઃ ઈ. સ. ૬૬૧ માં અફઘાનિસ્તાન ના ઘોશ પ્રાંત ના પુશ્ત ગામમાંથી આવેલ છે. તેના વંશજ ઈ. સ. ૧૪૪૫ માં બહલોલ લોદી ના લશ્કર માં ભારત આવ્યાં. ત્યાર બાદ ઈ. સ. ૧૬૩૬ માં ગુજરાતમાં કડી અને થરાદ મહાલ જાગીરમાં મળ્યા અને આ રીતે ગુજરાતમાં બાબીવંશનું આગમન જોવા મળે છે. જેમાં રાધનપુર, વાડાસીનોર, જૂનાગઢ, ભાણાવદર, બાંટવા, સરદારગઢ વગેરે સ્થળોએ પોતાનું સામ્રાજ્ય પ્રસ્થાપિત કર્યું અને સુખચેનથી શાશન કર્યું. આમ આ પ્રકરણમાં મેં આ વંશના વિવિધ સ્થળો ના વિવિધ રાજાઓની ચર્ચા કરવામાં આવેલ છે.

પ્રકરણ - ૩, બાલાસિનોર માં બાબી રાજ્યનો પ્રારંભ અને વિકાસ :-

આ પ્રકરણમાં મેં ઈ. સ. ૧૭૪૮ માં પ્રથમ કપડવંજ ખાતે મહોમદખાન બાબી અને મરાઠા સૈન્ય સાથે યુદ્ધ થયું અને આ પ્રદેશ જીતી લીધો ત્યાર બાદ ફરી મરાઠાઓ એ આ પ્રદેશ જીતી લીધો અને ફરી ઈ. સ. ૧૭૫૮ માં સંપૂર્ણપણે બાલાસિનોરમાં બાબી વંશની સ્થાપના થયેલ જોવા મળે છે જેમા વિવિધ કુલ નવ રાજાઓ થયા છે (૧) સરદાર મહોમદજી બાબી (૧૭૪૮ થી ૧૭૯૨) (૨) સરદાર જમીયતખાન બાબી પહેલો (૧૭૯૨ થી ૧૮૧૪) (૩) સરદાર સલાબતખાન - પહેલો (૧૮૧૪ થી ૧૮૨૦) (૪) સરદાર આબીદખાન (૧૮૨૦ થી ૧૮૨૨) (૫) સરદાર સોહલખાન (૧૮૨૨ થી ૧૮૩૧) (૬) સરદાર જોરાવરખાન (૧૮૩૧ થી ૧૮૮૨) (૭) નવાબ અનવરખાન (૧૮૮૨ થી ૧૮૯૯) (૮) નવાબ જમીયતખાન બીજા (૧૮૯૯ થી ૧૯૪૫) (૯) નવાબ સાહેબ સલાબતખાન જમીયતખાન બાબી (૧૯૪૫ થી ૧૯૪૮) (૧૦) નવાબ સરકાર સલાઉદ્દીન ખાન બાબી આમ કુલ ૯ + ૧ રાજાઓ એ બાલાસિનોર ઉપર રાજ્ય કર્યું. ત્યારબાદ નવાબ સરકાર સામે સ્વાતંત્ર્ય માટે અહિયાની વણિક કોમ દ્વારા જાસૂસીના મંડાણ થયા જેમા અહીંના સ્વાતંત્ર્ય વીર તુલસીદાસ સાંકળચંદ મોદી તથા નટવર મોદી તથા બીજા અન્ય સ્થાનીક

બાલાસિનોર (વાડસોલ) નું ગૌરવ

નેતાઓ દ્વારા બાલાસિનોર માં સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ થયો અને છેલ્લે આ રાજ્ય ભારત સંઘમાં જોડાયું તથા અહીંના વિધાન સભ્યો તથા તેની સાથે જોડાયેલી ગામની માહિતી આપેલ છે.

પ્રકરણ - ૪, બાલાસિનોર રાજ્યની સુમારિક અને આર્થિક સ્થિતી

આ પ્રકરણ માં મેં બાલાસિનોર તથા આજુબાજુના ગામના રીતરીવાજો તથા લોકગીતો, વિવિધ સમુદાય તથા મુસ્લીમ સમુદાય તથા તેમના રીતરીવાજો અને તેમની બોલી, પોશાક, અલંકારો, ખોરાક નું વિસ્તૃત વર્ણન કરેલ છે. આ રાજવાડામાં ઉજવાતા ઉત્સવો તથા અરોગ્ય સુખાકારી, વિવિધ શિક્ષણ ની સંસ્થાઓ પુસ્તકાલય પ્રવૃત્તિઓની ચર્ચા કરવામાં આવેલ છે. આ રજવાડામાં વણીક કોમ દ્વારા થયેલા વિકાસો તથા વિવિધ સંસ્થાઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરવામાં આવી છે. અહીંની આર્થિક સ્થિતી તથા ખેતી, પશુપાલન અને વિવિધ પ્રાચીન ઉદ્યોગો, વ્યાપાર વાણીજ્ય, પ્રાચીન વાહન વ્યવહાર તથા રસ્તાઓ અને વિવિધ ગૃહ ઉદ્યોગો નું વિસ્તૃત વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. આમ તે સમયના સમાજ નું સુંદર ચિત્રણ કરવામાં આવ્યું છે.

પ્રકરણ - ૫, બાલાસિનોર રાજ્યની સાંસ્કૃતિક સ્થિતી

આ પ્રકરણમાં મેં બાલાસિનોર ની સાંસ્કૃતિક પરિસ્થિતી નું વર્ણન કર્યું છે. અહીંના મેં ૧૫ જેટલા લોકમેળાઓનું વર્ણન કર્યું છે. બાલાસિનોર તથા તેની આસપાસમાં ભરાતા લોકમેળા ને આ પ્રકરણમાં રજૂ કર્યા છે. જેમા હિન્દુ અને મુસ્લિમ લોકમેળાનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. બીજું કે અહીંના વિવિધ ઉત્સવો જેવા કે જન્માષ્ટમી, ગણેશ ઉત્સવ, નવરાત્રી, રથયાત્રા નું વર્ણન છે. અહીંનો એક આગવો ઉત્સવ વણીક કોમ દ્વારા ઉજવાતા વિશિષ્ટ ફગવા મહોત્સવ નું સ્થાન અનન્ય છે તે સિવાય ના તહેવારો તથા રાષ્ટ્રીય તહેવારો ની ઉજવણી થાય છે. અહીંના લોકગીતોની આછેરી ઝલક રજૂ થાય છે. અહીં રમાતી ક્રિકેટ પણ જોવાનો લ્હાવો અનેરો છે. વણીક કોમ તથા અન્ય દ્વારા સ્થપાયેલી વિવિધ શિક્ષણની સંસ્થાઓની ખૂબજ સુંદર રજૂઆત કરેલ છે. અહીંના પ્રાચીન કોટ, કિલ્લા, દરવાજા, વાવો, તળાવો, મહેલો, પ્રાચીન મંદિર-મસ્જિદ, ઈદગાહ, મકબરા અને ગામની વિવિધ ઈમારતોનું વર્ણન કરેલ છે. આમ આ પ્રકરણ ખૂબજ મહત્વનું છે.

પ્રકરણ - ૬, બાલાસિનોરની આસપાસના ઐતિહાસિક પ્રવાસન સ્થળો :-

આ પ્રકરણમાં બાલાસિનોર તથા તેની આસપાસના ઐતિહાસિક પ્રવાસન સ્થળોની રજૂઆત કરેલ છે. જેમા વિવિધ ૨૦ સ્થળો

દર્શાવેલ છે. જે ખરેખર જાણવા અને મહાલવા લાયક છે. અહીંનું વિશ્વનું ત્રીજું અને ભારતનું પ્રથમ ડાયનાસોર ફોસિલ પાર્ક રૈયોલી ખૂબજ આકર્ષણનું કેન્દ્ર છે તેથી જ બાલાસિનોર નો ઇતિહાસ ખૂબજ પ્રાચીન બની જાય છે. આમ આ પ્રકરણમાં વિવિધ પ્રવાસન સ્થળો દર્શાવેલ છે.

પ્રકરણ - ૭, મૂલ્યાંકન :-

આ પ્રકરણ એટલે સમગ્ર વિષયનો સારાંશ તથા બાલાસિનોરની પ્રગતિમાં જે જે કોમ ના સભ્યો દ્વારા આપેલ વિશિષ્ટ પ્રદાન દર્શાવેલ છે. અહીંની વણીક કોમનો જે સિંહ ફાળો છે તેની આછેરી ઝલક રજૂ કરેલ છે. તથા ગામના વિકાસની વાત કરી છે. છેલ્લે પ્રાચીન દસ્તાવેજો, પુસ્તકાલયો, વિવિધ ફોટોગ્રાફ મૂકીને આ ગ્રંથ ને રસદાર અને દળદાર બનાવવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે.

અંતમાં આ ગ્રંથ છે મારા પાંચ વર્ષના સખત પરિશ્રમની પુંજી છે. જેમા ક્ષતિ પણ રહી ગયેલ હશે જે માટે આપ વાચક વર્ગ તથા જિજ્ઞાસુ વર્ગ પાસે ક્ષમા અર્થના માંગુ છું. આ કાર્યમાં મને મદદ કરનાર તમામનો આભારી અને ઋણી છું.

વધુમાં જણાવવાનું કે આ મારો ગ્રંથ બાલાસિનોર વતન પ્રેમી પ્રજા તથા બાલાસિનોર ના વતનીઓ, ઇતિહાસ ખેવનાવાળા વ્યક્તિઓ, જિજ્ઞાસુઓ આ ગ્રંથ નો ઉપયોગ કરી શકે તથા દરેક ને તેનો લાભ મળે તે માટે તેને વિવિધ પાંચ ભાગમાં પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે તેવી ખેવના છે. આ ભગીરથ કાર્ય પણ ભગવાન ની દયાથી પૂર્ણ થશે. સૌ બાલાસિનોરવાસીઓ તથા વતન પ્રેમી પ્રજાને નમસ્કાર.

અંતમાં આ મારી ડીગ્રી તથા મારો ગ્રંથ મારા પરમ પિતા સ્વ. રમેશભાઈ ને અર્પણ કરું છું અને આ વિષય ઉપર એક વક્તવ્ય ગોઠવી હું બધાને તેનાથી વાકેફ કરવા માંગું છું. અંતમાં સર્વને 'વંદેમાતારમ્'.

'જય બાલાસિનોર' 'જય વાડસોલ'

લિ. - ડૉ. અમૃત આર. તીરગર

બાલાસિનોર નું નામ રોશન કરવા બદલ અમૃતભાઈને ફરીવાર હાર્દિક અભિનંદન, ધન્યવાદ. તેમનું આ કાર્ય ચાલતું હતું ત્યારે જ્યોતિપુંજ ના માધ્યમ દ્વારા તેમના આ કાર્ય ને મદદ મળે તે માટે ટહેલ નાખી હતી. અમૃતભાઈના જણાવ્યા મુજબ વતનના

બાલાસિનોર (વાહસોલ) નું ગૌરવ

બાલાસિનોર કેળવણી મંડળ ના શ્રી પ્રફુલભાઈ શેઠે, તથા મુંબઈ થી શ્રી રસિકભાઈ દેવે તેમના આ સંશોધનના કાર્ય માટે આર્થિક મદદ કરી હતી તેમજ તે માટે અમૃતભાઈ એ આભાર વ્યક્ત કર્યો હતો. અમૃતભાઈ નું સ્વપ્ન છે કે દરેક વતન પ્રેમી ને તેમનું આ લખાણ પુસ્તક સ્વરૂપે મળે.

બાલાસિનોર નો આ સુવર્ણ મહાનિબંધ જો પુસ્તક સ્વરૂપે પ્રગટ કરવો હોય તો ચાર થી પાંચ પુસ્તક નો સેટ બનાવવો પડે જેમાં લગભગ ૪૦૦/૪૫૦ પાનાનો સમાવેશ થાય. આવા કુલ ૧૦૦ સેટ બનાવવાનો અંદાજીત ખર્ચ એક લાખ રૂપિયા ગણાય.

અમૃતભાઈનું સ્વપ્ન છે ગુજરાત, મુંબઈ તેમજ દેશ - વિદેશમાં તેમના આ પુસ્તકો દ્વારા બાલાસિનોર નું નામ રોશન થાય. લોકો તેના ઈતિહાસ થી માહિતગાર થાય. અનેક લાયબ્રેરી તથા ઘર માં બાલાસિનોર ના બહુમૂલ્ય ગ્રંથ વંચાય. જ્યોતિપુંજ ના આ માધ્યમ દ્વારા અમે ફરી ટહેલ નાખીએ છીએ કે સર્વ વતનપ્રેમીઓ અમૃતભાઈ ના આ કાર્ય માં મદદરૂપ થવા આગળ આવે, તેમને આર્થિક સહાય કરે અને તેમના સ્વપ્ન ને સાકાર કરે. નમસ્કાર.

પુરુષોત્તમ સુહસ્ત્ર

॥ શ્રી ગોપીજન વલ્લભાય નમઃ ॥

શ્રીમદ્ વલ્લભાચાર્યજી કૃત પુરુષોત્તમ માસ (અધિક માસ) મહાત્મ્ય

શ્રી પુરુષોત્તમ સહસ્ત્રનામાવલી વિશે

"આ સહસ્ત્રનામનો પાઠ કરવાથી આખા ભાગવતનો પાઠ કરવા બરાબર પુણ્યફલ મળે છે."

શ્રી પુરાણ પુરુષ ભગવાન વિષ્ણુ 'પુરુષોત્તમ' તરીકે કહેવાય છે. તેમનાં લીલા ચરિત્રોના સંગ્રહ રૂપ શ્રીમદ્ ભાગવતમાંથી લેવામાં આવેલાં આ સહસ્ત્રનામ છે.

જે પ્રભુની કૃપાથી હલકા જીવો પણ બૃહસ્પતિના જેવા વિદ્વાન, બ્રહ્માજી સમાન સંપત્તિવાન, દિવ્ય વૈભવશાળી બને છે તે શ્રીકૃષ્ણને હું પ્રણામ કરું છું.

અનેક નામોને પ્રકટ કરનારી શ્રી કૃષ્ણની અગણિત-અપાર લીલાઓ છે, જે શ્રીમદ્ભાગવતમાં ગુપ્ત રીતે અને પ્રકટ રીતે વર્ણન કરવામાં આવેલી છે.

પ્રભુની ગુપ્ત લીલાઓનું રહસ્ય અગમ્ય છે માટે સામાન્ય રીતે પ્રકટ લીલાઓના વર્ણનમાંથી જ એ હજાર નામ કહેવામાં આવ્યાં છે, જે નામોનો પાઠ કરવાથી શ્રી શુકદેવની વાણીરૂપી અમૃતના સ્વરૂપ એવા શ્રીમદ્ ભાગવતનો સંપૂર્ણ પાઠ કર્યો ગણાશે.

શ્રી કૃષ્ણ પુરુષોત્તમ સહસ્ત્ર નામરૂપી મંત્રોના આઘ દ્રષ્ટા અગ્નિ-સ્વરૂપ શ્રી મહાપ્રભુજી છે. ગાયત્રી છંદ છે અને દેવતા શ્રી પુરુષોત્તમ શ્રી કૃષ્ણચંદ્ર છે.

શ્રી પુરુષોત્તમ સહસ્ત્ર નામનો ધર્મ, અર્થ, કામ, મોક્ષ નામના પુરુષાર્થોની સિદ્ધિમાં વિનિયોગ માનેલો છે. ભક્તિપ્રિય ભગવાન એનું બીજ છે અને સત્યવચનવાળા હરિ એ શક્તિ છે. (અનન્ય પ્રીતિથી નિષ્કામ સેવા તે "ધર્મ", ભગવત્ સેવા માટે જ ધન-વસ્તુનો સંચય "અર્થ", પદાર્થની કામના પણ પ્રભુને માટે જ તે "કામ" અને સુખ-કુઃખ વગેરે દ્વન્દ્વોથી પર થઈને ભગવદ્ લીલાનો રસ અનુભવ કરવો તે "મોક્ષ" કહેવાયો છે.)

નિજ-જનોના કલેશની નિવૃત્તિ માટે પ્રયત્ન એ જ શ્રી પુરુષોત્તમ સહસ્ત્રનામનો મુખ્ય મંત્ર છે. પોતાના અંશોરૂપી ભક્તોને માટે અવતાર ધારણ કરનારા પ્રભુ એ "કીલક" (યાવી) સ્વરૂપે છે.

સર્વ સમર્થ ભગવાન એ "અસ્ત્ર" (આયુધ) રૂપે છે. શ્રી ગોવિંદ ભગવાન "કવચ" રૂપે છે. શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાન "ધ્યાન" સ્વરૂપે છે. અને નિરંતર "હું પ્રભુના ચરણો દાસ છું" એવી સ્મૃતિ રહેવી એ જ સ્તોત્રની સિદ્ધિ છે.

ભગવાન શ્રીકૃષ્ણનું ધ્યાન-વંદન

સચ્ચિદાનંદ રૂપાય વિશ્વોત્પત્યાદિહેતવે ।

તાપત્રય વિનાશાય શ્રીકૃષ્ણાય વયં નમઃ ॥

જે જગતની ઉત્પત્તિ, સ્થિતિ અને વિનાશના કારણરૂપ છે અને જે આધ્યાત્મિક, આધિદૈવિક અને આધિભૌતિક એમ ત્રણે પ્રકારનાં કુઃખોનો નાશ કરનાર છે એવા સચ્ચિદાનંદ સ્વરૂપ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણને અમે નમન કરીએ છીએ.

મહાત્મ્ય

આ પુરુષોત્તમ સહસ્ત્રનામાવલીનો પ્રભાતમાં ઊઠીને જે મનુષ્ય શ્રદ્ધા સાથે, એકાગ્ર ચિત્તથી તેમજ આ નામોનાં અર્થનો વિચાર કરવામાં પોતાની બુદ્ધિને સ્થાપીને પાઠ કરે તે મનુષ્યને ગોવિંદ એટલે કે ગાયો તથા બ્રહ્મવિદ્યા અને બ્રાહ્મણોના ઈંદ્ર (સ્વામી) શ્રી ગોવર્ધનધારી પ્રભુનાં ચરણકમલોનું શરણ પ્રાપ્ત થશે.

જે જેમી મોડવેણુ

પુરુષોત્તમ સુહસ્ત્ર

સર્વધર્મથી વિહીન હોય, સર્વ સાધનોથી વિમુખ થયેલો હોય તો પણ આ નામાવલીના ધારણ કરવા માત્રથી તે મનુષ્ય ભગવાન શ્રીકૃષ્ણનાં ચરણકમલોની પ્રાપ્તિ કરશે.

શ્રી હરિ-શ્રીકૃષ્ણમાં ચિત્તને બરાબર પરોવીને શ્રીમદ્ ભાગવત પુરાણરૂપી મહાસાગરમાંથી આ નામોને સુંદર રીતે પ્રકટ કર્યા છે. આ નામો ચિન્તામણિ સમાન છે. (ચિન્તામણિ નામનો મણિ જેની પાસે હોય તે મનુષ્ય જે જે વસ્તુની ઈચ્છા કરે છે તે પદાર્થ તેને પ્રાપ્ત થાય છે) તેમ આ નામો પણ ચિન્તામણિની માફક સર્વ ઈચ્છિત પદાર્થોની પ્રાપ્તિ કરાવવા સમર્થ છે.

આ નામોને કંઠમાં ધારણ કરે એટલે કે તેમનો પાઠ જપ કરે તો તે નામો પોતાના અર્થના પ્રકાશ વડે અજ્ઞાનથી પ્રકટ થયેલા અંધકારને દૂર કરે છે અને શ્રીકૃષ્ણ પરમ બ્રહ્મની ભક્તિને નિશ્ચયપૂર્વક સિદ્ધ કરે છે.

વિશેષ શું કહેવું ? આ સ્ત્રોતનાં નામો વડે છે ઐશ્વર્ય ગુણવાળા ભગવાન શ્રી કૃષ્ણની સ્તુતિ કરવામાં આવે તો તેઓશ્રી આ નામોના પાઠ-જપ કરનારને થોડા સમયમાં જ નિજસ્વરૂપની પ્રાપ્તિ કરાવે છે અને નિજ ભક્તિને દ્રઢ કરે છે. આ નામોનો પાઠ કરનારને ભગવાન પોતાનો ગણી અતિ શીઘ્ર પોતાની પરમ પ્રેમ લક્ષણા ભક્તિ આપશે.

અનેક સાધનોના સમૂહથી શ્રીકૃષ્ણની ભક્તિની ઈચ્છા કરતો હોય તેણે અન્ય સાધનોમાં ન પડતાં શ્રીકૃષ્ણ પુરુષોત્તમના તેજસ્વી આ નામોનો નિરંતર જપ કરવો. આ પ્રમાણે જપ કરનારને સર્વ દુઃખોનું હરણ કરનારા શ્રીહરિ તત્કાલ જ અને ખાત્રીપૂર્વક નિજ-જન બનાવે છે અને જપ કરનારાના ભાવથી પ્રસન્ન થયેલા ભગવાન તેને પોતાના સ્વરૂપનું દાન કરે છે.

પ્રાર્થના

હે આનંદ સ્વરૂપ શ્રી કૃષ્ણ - હે કૃષ્ણ સખા (અર્જુન) ના પ્રિય મિત્ર ! હે વૃષ્ટિઓમાં શ્રેષ્ઠ (અર્થાત્ વૃષ્ટિવંશી વસુદેવ આદિ યાદવોમાં શ્રેષ્ઠ) અથવા વૃષ એટલે કે ધર્મ અને અવનિ એટલે કે પૃથ્વી - તેમનો દ્રોહ કરનારા અધર્મી રાજાઓના વંશો - રાજકુલોનો નાશ કરવામાં જેમનું અતુલ - અપરિમિત - પરાક્રમ છે એવા હે ગોવિંદ - હે ગોપાંગનાઓ, બીજા પ્રજવાસીઓ અને સેવકજનો -

ભક્તજનો વડે ગાન સ્તુતિ કરાયેલા ! હે પવિત્ર કીર્તિવાળા પ્રભુ ! શ્રવણ દ્વારા જ પરમ મંગલ - પરમ કલ્યાણ કરનારા પરમેશ્વર ! આપશ્રી નિજ ભક્તજનો - સેવકોનું સંરક્ષણ - પાલન કરો. શ્રી મહાપ્રભુજીએ આ સહસ્ત્રનામાવલીની સમાપ્તિમાં મંગલાચરણ ગાયું છે.

॥ ઈતિ શ્રી ભાગવત સાર સમુચ્ચયે વૈશ્વાનરોક્તં

શ્રી પુરુષોત્તમ સહસ્ત્ર નામાવલી સંપૂર્ણમ્ ॥

શ્રીકૃષ્ણના મુખારવિંદના આલિદેવિક અગ્નિ - વૈશ્વાનર સ્વરૂપ શ્રીમદ્ ભાગવતના સારભૂત એવી શ્રી પુરુષોત્તમ સહસ્ત્રનામાવલી સંપૂર્ણ થઈ.

નામ સંકીર્તનં યસ્ય સર્વ પાપ પ્રણાશનમ્ ।

પ્રણામો દુઃખશમનસ્તં નમામિ હરિં પરમ ॥

નાહં વસામિ વૈકુંઠે યોગિનાં હૃદયે ન ચ ।

મદ્ભક્તા યત્ર ગાયંતિ તત્ર તિષ્ઠામિ નારદ ॥

શ્રી કૃષ્ણ: શરણં મમ

શ્રી કૃષ્ણ: શરણં મમ

શ્રી કૃષ્ણ: શરણં મમ

શ્રી કૃષ્ણ: શરણં મમ

શ્રી કૃષ્ણ: શરણં મમ

શ્રી કૃષ્ણ: શરણં મમ

શ્રી કૃષ્ણ: શરણં મમ

શ્રી કૃષ્ણ: શરણં મમ

૨૨ શ્રી ગોવંદ

શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ

સંચાલિત

કોવીડ રિલીફ ફન્ડ યોજના વર્ષ ૨૦૨૦-૨૦૨૧

આપ સૌ ની જાણ માટે 'શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ' તરફથી આપણા આર્થિક સહાય લેતા સર્વ કુટુંબોને ગત મહિનાઓમાં બજેટની મર્યાદા માં રહી ને સહાય કરવામાં આવી હતી.

કોરોના જેવી મહામારી માં સમાજની દરેક વ્યક્તિ સ્વસ્થ રહે તેવી શુભકામનાઓ.

પરંતુ જે રીતે આ મહામારી એ વિરાટ સ્વરૂપ ધારણ કરીને વિનાશ વેર્યું છે અને હજી આગળ અનિશ્ચિતતા પ્રવર્તે છે ત્યારે આપણા ઘણા બાલાસિનોરવાસીઓ પણ આર્થિક તંગી અને માનસિક તાણ અનુભવી રહ્યા છે. ખાસ જણાવવાનું કે ગત કારોબારી માં સંઘે નક્કી કર્યા મુજબ અન્ય કુટુંબો જે આર્થિક તથા અત્ર સહાય લેતા નથી તો આપણું સંઘ તેવા સર્વે કુટુંબોને મદદરૂપ થવા તૈયાર છે.

સંઘ તેના બજેટની મર્યાદા માં રહી તમામ ને બની શકે તેટલી સહાય કરશે. તે માટે નીચે મુજબના હોદ્દાઓ નો સંપર્ક કરવા વિનંતી.

મુંબઈ વિલાસ

મંત્રી શ્રી ભાવેશ બિપીન મોદી (ઠાસરવાળા)

મોબાઈલ નંબર - 9869080287

ઉપનગર વિલાસ

સહમંત્રી શ્રી જીગર મણીકાન્ત કડકીઆ

મોબાઈલ નંબર - 9820331535

આપણા ઉદારદિલ દાતાઓ તથા દેશ - વિદેશ માં વસતા તમામ બાલાસિનોરવાસીઓ ને અમારી નમ્ર અરજ છે કે કોવીડ મહામારી ના આ આપત્તિકાળ માં સૌ બાલાસિનોરવાસીઓની સુરક્ષા અર્થે સંઘે જે બીડું ઝડપ્યું છે તે લડત ને સફળ બનાવવા આપ પણ ફૂલ નહીં તો ફૂલની પાંખડી જરૂર અર્પણ કરશો. આપની સહાયતાથી સંઘનું મનોબળ વધશે, અમારા કાર્ય ને વેગ મળશે અને કોવીડ સામે લડત ચલાવવા આપણા સૌની મહેનત સાર્થક નિવડશે.

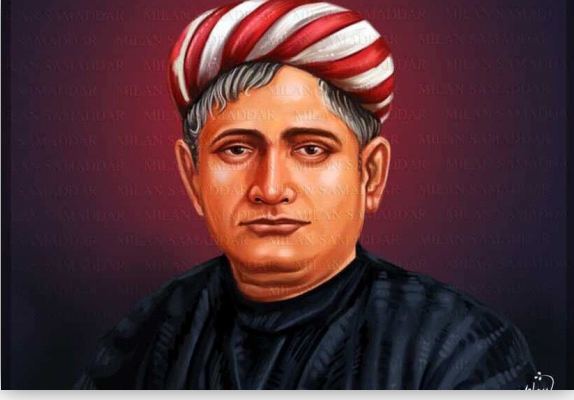
આપનું અમૂલ્ય દાન નોંધાવવા તમે સંઘના પ્રમુખ શ્રી સૌમિલ જીતેન્દ્ર મોદી મોબાઈલ નંબર - 9920213426 તથા મંત્રી શ્રી ભાવેશ બિપીન મોદી (ઠાસરવાળા) મોબાઈલ નંબર - 9869080287 નો સંપર્ક કરશો.

મંત્રી - શ્રી ભાવેશ બિપીન મોદી

પ્રમુખ - શ્રી સૌમિલ જીતેન્દ્ર મોદી

જે જે સૌ મોડુવેશુ

બંકિમચંદ્ર

ભારતવર્ષના ગૌરવવંતા

જ્યોતિષરે તથા પ્રથમ રાષ્ટ્રગીતના પ્રણેતા,

દ્વિગ્ગજ સાહિત્યકાર

"વન્દે માતરમ્" ગીતના આ સદ્ભાગી અને પ્રતિભાવંત જનકનો જન્મ ઈ. સ. ૧૮૩૮ના જૂનની ૨૫મી

બંગાળમાં થયો હતો. કલકત્તા પાસે આવેલા કાન્તાલપરા નામે ગામમાં. પિતા યાદવચંદ્ર યદ્યોપાધ્યાય ડેપ્યુટી કલેક્ટર હતા. બંકિમબાબુએ કૉલેજનો અભ્યાસ હુગલી અને પ્રેસિડેન્સી કૉલેજોમાં કર્યો હતો. એમના સહાધ્યાયીઓમાં કલકત્તા હાઈકોર્ટના મુખ્ય ન્યાયાધીશ દ્વારકાનાથ મિત્ર અને સુવિખ્યાત સમાજસુધારક કેશવચંદ્ર સેન જેવા મહાનુભાવો હતા.

બંકિમચંદ્રે કાયદાની પરીક્ષા આપીને મેજિસ્ટ્રેટનો હોદ્દો પ્રાપ્ત કરેલો. ત્યાર બાદ પિતાની માફક એમણે ડેપ્યુટી કલેક્ટરની તે જમાનામાં તો ભાગ્યે જ પ્રાપ્ત થાય એવી માનવંત જગ્યા શોભાવેલી.

એમનું સદાયારી જીવન અને નિષ્પક્ષપાતી દ્રષ્ટિબિંદુ એ યુગના બંગાળમાં અત્યંત આદરપાત્ર બનેલું.

પરંતુ સરકારી નોકરી કરતાંય વિશેષ પ્રેમ એમને સાહિત્ય પ્રત્યે હતો.

...અને ઈ. સ. ૧૮૭૨માં એમણે 'બંગદર્શન' નામનું પત્ર શરૂ કર્યું. 'આનંદમઠ' જેવી કેટલીયે નવલકથાઓ એમણે પોતાના આ સામયિકમાં ક્રમશઃ પ્રકટ કરેલી. બધી મળીને એમણે ચૌદેક જેટલી નવલકથાઓ રચી હતી.

એમના જમાનામાં બંગાળી ભાષામાં લેખનપ્રવૃત્તિ કરવી એ વાત વિદ્વજનોમાં અને સમાજના ઉપલા સ્તરમાં બહુ આદરણીય ગણાતી ન હતી. ઉપલા ભદ્ર વર્ગમાં તો રીતભાત, વાણીવર્તન,

આચારવિચાર - બધાં ઉપર અંગ્રેજી ભાષા અને સંસ્કૃતિની ગાઢી અસર છવાઈ રહી હતી.

અને એ જ અસર નીચે બંકિમબાબુની સાહિત્યક પ્રવૃત્તિ અંગ્રેજી લખાણો દ્વારા થઈ હતી. એમની પહેલી કૃતિઓ 'Rajmohan's wife' અને 'Adventures of a young Hindu' અંગ્રેજી ભાષામાં પ્રકટેલી; પરંતુ એમનો એ મોહ ત્યાર સુધી જ ટકી રહ્યો. માતૃભાષા એ જ એમની વાહ્ય પ્રવૃત્તિનું વાહન બની રહ્યું. આ પહેલી બે રચનાઓ પછીની એમની બધી જ કૃતિઓ બંગાળી ભાષામાં રચાઈ.

માતૃભાષા અને માતૃભૂમિ પરત્વે એમનો આદર અને ભક્તિપૂર્ણ પ્રેમ એમની પ્રત્યેક કૃતિમાં પ્રકટ થાય છે. એમની સામાજિક અને ઐતિહાસિક નવલકથાઓ એથી જ બંગાળી સાહિત્યમાં અને સમાજમાં મહત્વનું સ્થાન ધરાવે છે. એમણે અનેક વિષયો પર લખ્યું છે; પરંતુ એમનું નામ એક સિદ્ધહસ્ત નવલકથાકાર તરીકે બંગાળી ભાષાસાહિત્યમાં અમર સ્થાનનું અધિકારી બન્યું છે.

એમણે લખેલા ઐતિહાસિક, ધાર્મિક અને તાત્વિક વિષયો પરના લેખોએ બંગાળી ભાષાના ખમીરને પ્રકટ કર્યું અને એટલે જ એમને અર્વાચીન બંગાળી ગદ્યના અગ્રણીઓમાંયે મુખ્ય માનવામાં આવે છે.

એમની વિપુલ સાહિત્યસેવાના સુફલ તો ભારતની ઘણીખરી ભાષાઓમાં અનૂદિત થઈને આપણને મળ્યાં છે. તેમાંયે 'દુર્ગેશનંદીની', 'કપાલકુંડલા', 'કૃષ્ણકાંતેર વિલ' અને 'આનંદમઠ' જેવી કૃતિઓ તો દેશની પ્રત્યેક ભાષામાં, ક્યારેક તો એક કરતાંયે વધારે વાર અનુવાદ પામી છે. એટલું જ નહીં, આપણા સિને-ઉદ્યોગની તવારીખમાં આ નવલકથાઓ ઉપરથી ઊતરેલા ચિત્રપટોએ પણ ગૌરવભર્યું સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે.

ચાંદનીની રાત્રિ ઝળહળી રહી હતી. એમાં બે જણા મૂંગા મૂંગા મેદાન પસાર કરી રહ્યા હતા. મહેન્દ્ર પોતાની સાથે ઝડપથી ડગલાં માંડતા ભવાનંદ સામે જોઈને વિચારે ચડી ગયો હતો. આ તે કઈ જાતના લૂંટારાઓ! પોતાને અંગ્રેજ સરદાર અને એના દેશી સિપાઈઓની ટુકડી પાસેથી જાનને જોખમે છોડાવનાર આ વિચિત્ર આદમી તરફ એને માન પણ થતું હતું અને આશ્ચર્ય પણ થતું હતું.

એકાએક ભવાનંદે ગાવા માંડ્યું :

'વન્દે માતરમ્...

સુજલામ્ સુફલામ્ મલયજશીતલામ્

શશ્યશ્યામલામ્ માતરમ્...

૨૨મી માર્ચ

ગીત સાંભળીને મહેન્દ્રના આશ્ચર્યનો પાર ન રહ્યો. એને કશી સમજ ન પડી. સુજલા સુફલા મલયજ શીતલા એવી માતા તે વળી કોણ હશે?

'એવી માતા તે કોણ ભાઈ?'

જવાબ ન દેતા ભવાનંદ મલ્હાર રાગના ઉચ્ચ સ્વરે આગળ ગાવા લાગ્યો. :

**'શુભ્રજ્યોત્સ્નાપુલકિત યામિનીમ્
કુલ્લકુસુમિત દુમદલશોભિનીમ્
સુહાસિનીમ્ સુમધુરભાષિણીમ્
સુખદામ્ વરદામ્ માતરમ્...'**

'...અરે, આ તો આપણો દેશ! - પણ એ માતા તો નથી!' મહેન્દ્ર બોલી ઉઠ્યો.

'અમે એ સિવાય બીજી કોઈ વ્યક્તિને માતા માનતા નથી!' ભવાનંદે કહ્યું : જનની જન્મભૂમિશ્ચ સ્વર્ગાદિપિ ગરીવસી! અમારે મન તો જન્મભૂમિ એ જ જનની. અમારે કોઈ મા નથી, બાપ નથી, ભાઈ નથી, મિત્ર નથી, સ્ત્રી નથી, પુત્ર નથી, ઘર નથી, ગામ નથી! અમારે તો માત્ર આ એક જ સગપણ છે - અમારી માતા સાથેનું. આ સુજલા, સુફલા, મલયજ સમીરણ શીતલા શશ્યશ્યામલા...'

મહેન્દ્રને હવે સમજ પડી. 'ફરીથી ગાઓ, બાબા!' એ બોલ્યો.

અને ભવાનંદે આખું ગીત પૂર્ણ ભવાવેશથી ગાયું :

'હે મા, તારા સપ્તકોટિ સંતાનોના કંઠ ગાજી રહે છે. એમના ચૌદ કોટિ હસ્તમાં ખજો ચમકી રહે છે. તારા બળનો પાર નથી, મા! હે તારિણી, તને અબળા કોણ કહે? રિપુદળને વારનાર માતા, તને નમસ્કાર હો!'

ભવાનંદનું ગાન આગળ ચાલતું હતું :

**'તુમિ વિદ્યા, તુમિ ધર્મ
તુમિ હદિ, તુમિ મર્મ
ત્વંમહિ પ્રાણા, શરીરે
બાહુતે તુમિ મા શક્તિ
હદયે તુમિ મા ભક્તિ...'**

ગીત પુરું થયું. ભવાનંદની આંખમાંથી ગાતાં ગાતાં આંસુની ધારા વહી રહી હતી. મહેન્દ્રે એ જોઈને આશ્ચર્યચકિત થઈને પૂછ્યું :

'તમે લોકો કોણ છો!'

'અમે સૌ "સંતાન" છીએ.'

સંતાન?' મહેન્દ્રે પૂછ્યું : 'કોનાં સંતાન?'

'માતાનાં સંતાન!' ભવાનંદે જવાબ આપ્યો.

...શ્રી બંકિમચંદ્ર ચટ્ટોપાધ્યાયની પ્રસિદ્ધ નવલકથા 'આનંદમઠ' નો આ એક અત્યંત મહત્વનો પ્રસંગ છે - માત્ર એ નવલકથાનો જ નહીં, આપણી રાષ્ટ્રીય જાગૃતિના કાળનો પણ એ ન ભુલાય એવો પ્રસંગ છે! એટલા માટે કે એણે આપણને આપણું પહેલું રાષ્ટ્રગીત આપ્યું.

'વંદે માતરમ્' ની જયઘોષણા સાથે આપના અનેક શહીદોએ પોતાના પ્રાણની આહુતિ આપી છે. એ ઘોષણાના પ્રચંડ સામૂહિક જયઘોષથી વિદેશી સરકારના ઠેકેદારોના પગ કાંપી ઊઠ્યાં હતા. એના નિનાદથી આપણા દેશનાં સંતાનોનાં હૈયાં ફનાગીરીની ભાવનાથી રોમાંચિત થઈ ઊઠ્યાં હતાં.

'આનંદમઠ' માં બંગમાતાને ચરણે પોતાનું સર્વસ્વ ન્યોછાવર કરવા પેલા સાધુસંન્યાસી સમા વીર ગોસાઈઓનો આ પ્રાર્થનાનો ગદ્ગદ કંઠે ગવાતો ઉદ્ગાર અને યુદ્ધ સામે પોકારતો રણઘોષ. પાછળથી ભારતની આઝાદીની જ્વલંત લડતોનો પણ પવિત્ર મહામંત્ર બની રહ્યો...!

ઈ. સ. ૧૮૮૦ની સાલમાં 'આનંદમઠ' નવલકથાનો આરંભ 'બંગદર્શન' નામના બંગાળી ભાષામાં પ્રકટ થતા માસિકમાં બંકિમબાબુએ કરેલો. એમાં એનાં પ્રકરણો ક્રમશઃ પ્રકટ થતાં અને લગભગ બે વર્ષે એ કથા ઈ. સ. ૧૮૮૨માં પુરી થઈ.

તે જ વર્ષે 'આનંદમઠ' પુસ્તકાકારે પ્રકટ થઈ. લેખકની હયાતીમાં જ એની પાંચ આવૃત્તિ બહાર પડેલી. બંકિમબાબુ લગભગ દરેક આવૃત્તિમાં યોગ્ય સુધારાવધારા કરતા. છેલ્લી આવૃત્તિની પૃષ્ઠસંખ્યા પહેલી આવૃત્તિની પૃષ્ઠસંખ્યા કરતાં ઠીક ઠીક વધી ગયેલી. ઈ. સ. ૧૯૦૬માં શ્રી નરેશચંદ્ર સેનગુપ્તે એનો The abbey of bliss નામે અંગ્રેજીમાં અનુવાદ કરેલો. શ્રી અરવિંદ ઘોષે 'વંદે માતરમ્' ને અંગ્રેજીમાં અવતારેલું. એટલું જ નહીં. બંકિમબાબુની આ નવલકથાનો અને 'વંદે માતરમ્' નો ઉલ્લેખ 'એન્સાઈક્લોપીડીઆ બ્રિટાનિકા' માં પણ કરવામાં આવ્યો છે.

તે જ વર્ષે 'આનંદમઠ' પુસ્તકાકારે પ્રકટ થઈ. લેખકની હયાતીમાં જ એની પાંચ આવૃત્તિ બહાર પડેલી. બંકિમબાબુ લગભગ દરેક આવૃત્તિમાં યોગ્ય સુધારાવધારા કરતા. છેલ્લી આવૃત્તિની તે જ વર્ષે 'આનંદમઠ' પુસ્તકાકારે પ્રકટ થઈ. લેખકની હયાતીમાં જ એની પાંચ આવૃત્તિ બહાર પડેલી. બંકિમબાબુ લગભગ દરેક આવૃત્તિમાં યોગ્ય સુધારાવધારા કરતા. છેલ્લી આવૃત્તિની પૃષ્ઠસંખ્યા પહેલી આવૃત્તિની પૃષ્ઠસંખ્યા કરતાં ઠીક ઠીક વધી

ગયેલી. ઈ. સ. ૧૯૦૬માં શ્રી નરેશચંદ્ર સેનગુપ્તે એનો The abey of bliss નામે અંગ્રેજીમાં અનુવાદ કરેલો. શ્રી અરવિંદ ઘોષે 'વંદે માતરમ્' ને અંગ્રેજીમાં અવતારેલું. એટલું જ નહીં. બંકિમબાબુની આ નવલકથાનો અને 'વંદે માતરમ્' નો ઉલ્લેખ 'એન્સાઈક્લોપીડીઆ બ્રિટાનિકા'માં પણ કરવામાં આવ્યો છે.

'વંદે માતરમ્' મૂળ તો બંગાળની ભૂમિ માટે 'આનંદમઠ' માં રચાયેલું. એટલે જ એમાં 'સપ્તકોટિ કંઠ કલકલનિનાદ...' એ પંક્તિમાં 'સાત કોટી' માનવસંખ્યાનો ઉલ્લેખ આવે છે. બંગાળના વિખ્યાત કવિયત્રી અને સમાજસેવીકા શ્રીમતી સરલાદેવી ચૌધરાણીએ બનારસમાં ભરાયેલ મહાસભામાં 'સપ્તકોટિ' ને બદલે 'ત્રિરાત કોટી' એટલો ફેરફાર કરીને આ ગીતને રાષ્ટ્રગીતનું પદ આપી ગાયેલું. ત્યાર બાદ એમાં આવતા દેવીમૂર્તિના ઉલ્લેખને લીધે માત્ર પહેલી કડીને જ રાષ્ટ્રગીતની માન્યતા મળી - અને 'જનગણમન અધિનાયક જય હે...' પહેલાં એ આપણી પ્રત્યેક રાષ્ટ્રીય પ્રવૃત્તિમાં અદ્વિતીય પ્રેમાદર અને ભક્તિનું પાત્ર બનેલું.

પંદરમી ઓગસ્ટે 'વન્દે માતરમ્' ના રાષ્ટ્રગીત સાથે જ આપણે આપણી સ્વાતંત્ર્યપ્રાપ્તિની ધન્ય ક્ષણને અનન્ય ભક્તિભાવથી વધાવેલી!

'આનંદમઠ' ના 'સંતાન-સંઘ' ની ભાવનાને એમણે પોતાના દેશકાળને અનુસરીને પાછળથી એક 'દેશસેવક-સંઘ' ની યોજના દ્વારા સાકાર કરેલી. ઈ. સ. ૧૮૮૦થી '૮૨ સુધીમાં રચાયેલી એ નવલકથામાં અઢારમી સદીના બંગાળની સામાજિક, ધાર્મિક, આર્થિક અને રાજકીય પરિસ્થિતિનો તાદૃશ ચિતાર આપવામાં આવ્યો છે.

૧૮૫૭ના 'બળવા' ના સમયમાં વિદ્યમાન એવા જુવાન બંકિમચંદ્રે પોતાની આ નવલકથામાં 'સંતાનોના બળવા' ને માત્ર કલ્પનાથી જ મૂર્ત નથી કર્યો. એમાં વાસ્તવિક ઘટનાઓનો પણ ઘણો આધાર છે. એમાં આવતાં 'વંદે માતરમ્' ના ગીતને કારણે અંગ્રેજ-શાસનકાળ દરમિયાન બબ્બે-ત્રણ ત્રણ વાર એ નવલકથાને 'જપ્ત' કરવામાં આવેલી.

ઈ. સ. ૧૯૯૪માં એમનું અવસાન થયું. ત્યાર પછી કલકત્તા યુનિવર્સિટીમાં એમની પ્રતિમા મુકવામાં આવી. ઈ. સ. ૧૯૩૮માં એમની જન્મ-શતાબ્દી દેશભરમાં ઊજવાઈ.

પરંતુ, આપણે તો એમને આપણું પ્રથમ રાષ્ટ્રગીત આપનાર સાહિત્યકાર તરીકે જ હંમેશા સવિશેષ યાદ કરીશું.

સંકલન - પ્રશાંત પરીખ

જે જે બી ગોડવંચુ

'મૃત્યુ' તો "મહોત્સવ"

કિરીટ ધારિઆ (પ્રતિક્રમા)

"પ્રતિક્રમા" પુસ્તકનો લેખ 'જીવનને સાધી લઈએ' વાંચ્યા પછી જે વર્ગ મૃત્યુને સમજાવવા અનેક ગ્રંથો અને સિધ્ધગુસ્તા વ્યાખ્યાનો જે 'મૃત્યુ' ઉપર લખવાનો મારો પ્રયાસ છે.

માનનીય ન સાગે તો ક્ષમાચાચના.

જે પણ કર્મોથી આપણું શરીર આપણને મળ્યું છે તે સુખ અને દુઃખ ભોગવે છે. એટલે જ "પહેલું સુખ તે જાતે નથી".. મનુષ્યને શરીરરૂપી પાંચ બોડી - ત્રણ ગુણો હોય છે. પાંચ બોડી (શરીર) સ્થૂળ, પ્રાણ, મન, જ્ઞાન અને આનંદ અને ત્રણ ગુણો તમો, રજો અને સતો છે. એટલે જ મનુષ્યની અવસ્થા હું શાશ્વત હું, નિરાકાર હું અને નિર્ગુણ હું. એટલે આપણા આત્માને જીવાત્મા કહેવાય છે. ધર્મમાં અતૂટ ઋદ્ધા અને ગુરૂના માર્ગદર્શનથી આત્મબોધ અને આત્મસાક્ષાત્કાર મેળવી શકાય. આધ્યાત્મિક ઉન્નતિ મેળવવા જ્ઞાનપ્રાપ્તિ આવશ્યક છે. જ્યારે મનુષ્ય દેહ છોડે ત્યારે 'હું' અને 'માઝ' શબ્દપ્રયોગ કોઈની તેમજ કોઈપણ વસ્તુઓની અપેક્ષા રાખવા બધાજ નેગેટીવ ઈમોશનોનો ત્યાગ થાય છે. એટલે જ જીવતા મનુષ્યએ બધાને ક્ષમા કરી, પોતાના કર્મોના કારણે પોતે ભોગવ્યું તે ભાવ આવી જવો જરૂરી છે. મનુષ્યને જે 'મન' રૂપી આશીર્વાદરૂપે મળ્યા છે તેને સાચો, સાત્વિક અને સકારાત્મક ઉપયોગ પોતાનું ભાવી બદલી શકે છે. 'માફી માંગવી કે માફ કરવું તે મનુષ્યનું ઉત્તમ ધરણું છે'. જીવન સુધારવું કે વધુ ભોગવવું તે મનની અવસ્થા પોતાના સાત્વિક જ્ઞાન ને અમલમાં મૂકીને અને ગુરૂના માર્ગદર્શનથી બદલી શકાય છે.

પીડા અને ખોટા ભાવો મૃત્યુના સમયે ન રાખવા જરૂરી છે. મૃત્યુના સમયે શુદ્ધભાવ અને મનની શાંતિ ખૂબજ જરૂરી છે. કારણકે શાસ્ત્રો અને ઋષિમુનીઓ ના મત પ્રમાણે આપણા રોગો અને સંસ્કારો સારા કે નરસા મૃત્યુ વખતે આત્મા સાથે જાય છે અને શરીર પંચભૂતિમાં વિલિન થાય છે. મૃત્યુનો જેને ડર નથી રહેતો અને જન્મને ધન્ય અને આનંદમય મન જ મૃત્યુનો ડર દૂર કરી શકે છે.

આપણા પ્રારબ્ધમાં આપણા કર્મો પ્રમાણે આખરે મળે છે. તેને માટે કોઈને દોષી માની ન લેતાં માફ કરવાથી ક્રોધનો પણ નાશ થાય છે. અવગુણો દૂર થતાં તન, મન, આત્મા સાત્વિક અને શુદ્ધભાવ આવતો જાય છે. પ્રાયશ્ચિત્ત ગુણ જીંદગીને સાર્થક બનાવે છે.

જે જીંદગી મનુષ્યને મળી છે તે સૌથી ઉત્તમ બક્ષિસ છે. જીંદગીને જીવવાનો અંતિમ લક્ષ શાંતિ અને આનંદને પામવા સત્ કાર્યો એ જ સાચો અને સરળ માર્ગ છે. જીંદગી સાધી લીધા પછી 'મૃત્યુ' પણ "એક મહોત્સવ" છે તેવી ભાવના એ જ મૃત્યુનો લક્ષ છે.

'મમ્મી, મને શું થાય છે, સમજ પડતી નથી.'

શા માટે આ તાવ મારો પીછો છોડતો નથી?

મમ્મી મને મારા લાવતાં ગ્લુકોઝ બિસ્કિટ પણ બેસ્વાદ લાગે છે.'

મમ્મી તું અને પપ્પા કાંઈ કરો ને?

નાનો અંકુર તેની વહાલી મમ્મીને પૂછી રહ્યો હતો. બેબાકળો થઈ મમ્મીને વળગી સવાલોની ઝડી વરસાવી રહ્યો હતો.

મમ્મી ચૂપચાપ તેને નિરખી રહી. નાનકડાં બાળને શું જવાબ આપે?

'મમ્મી મારે અનેરી સાથે રમવું છે. મમ્મી, મમ્મી બોલને મને શું થાય છે?'

'અંકુર, બેટા એ તો જરા તાવ આવ્યો છે. દીકરા દવા લઈશને એટલે તને સારું થઈ જશે.'

'મમ્મી, પપ્પાની આપેલી દવાથી કેટલા બધા બાળકોને અને મોટાંઓને સારા થતા જોયા છે.'

'હા, બેટા તારા પપ્પાના હાથમાં જાદુ છે.'

'તો પછી આજે અઠવાડિયું થયું મને કેમ સારું થતું નથી? મારે સ્કૂલે જવું છે. પેલી નટખટ અનેરી, મારી બાજુમાં બેસે છે ને તેની સાથે રમવું છે'. આઠ વર્ષનો અંકુર પથારીમાં સૂઈને થાકી ગયો હતો. તાવને કારણે અશક્તિ જણાતી હતી. તેના ક્લાસમાં ભણતો નીલ થોડા વખત પહેલાં અચાનક કેન્સરમાં ચાલ્યો ગયો હતો. એટલે મનમાં તેને ડર હતો કે, 'હું પણ કદાચ ન જીવું'. તેથી મમ્મીને પરેશાન કરતો હતો.

અંકુરને જવાબ આપીને આન્યા થાકી ગઈ. અલિ, તેનો પતિ બાળકોનો સ્પેશ્યાલિસ્ટ ડૉક્ટર હતો. ઘરમાં કે આડોશી પાડોશી, મોટાંઓના દર્દ પારખી દવા આપતો બધાં સારા થતાં. ખબર નહી કેમ, પોતાનો દીકરો અંકુર સાજો થતો ન હતો. અલિ ખૂબ ચિંતામાં હતો. તેની સાથે પ્રેક્ટિસ કરતી શાનને કહે, 'શાન જોને મારા દીકરાને કેમ સારું થતું નથી'. શાન જાણતી હતી અલિ તેના કરતાં સિનિયર પણ હતો અને નામાકિત ડૉક્ટર હતો. તેનું વચન ઉથાપતી નહી. અલિ સામે શાને તપાસી એ જ નિદાન કર્યું, જે અલિએ કર્યું હતું. શાનને, અલિ સિનિયર ડૉક્ટર હોવા છતાં ખૂબ ઈજ્જત આપતો.

બન્ને સાથે કામ કરતા હતાં. તેમની જોડીનું નામ, 'બાળકોના ડૉક્ટર' તરીકે નામના મેળવી ચૂક્યું હતું.

આજે શનિવારની રજા હતી. અનેરીના મમ્મી અને પપ્પા બહારથી ચાઈનિઝ લેતાં આવ્યા. અનેરી અને અંકુર માટે

પિઝા. બન્નેને પિઝા ખૂબ લાવતો. અનેરીના પપ્પા અને મમ્મી પણ ડૉક્ટર હતાં. અનેરીને જોઈ અંકુરનું અડધું દર્દ ગાયબ થઈ ગયું. બન્ને જણાને બગીચાના વૃક્ષની નીચે ટેબલ ખુરશી મૂકી આપ્યા. અનેરી આખા અઠવાડિયામાં બનેલી વિગતો અંકુરને સંભળાવી રહી હતી.

'આપણી પેલી ગણિતની ટીચર તને બહુ યાદ કરતી હતી'. અંકુર ગણિતના વર્ગમાં પહેલો નંબર લાવતો. અનેરી તેના માટે હોમવર્ક પણ લાવી હતી. બન્ને ને સાથે રોઝનું શરબત પણ આપ્યું હતું.

'અનેરી, કોને ખબર હું ક્યારે સાજો થઈશ'.

'અરે, તારા પપ્પા બાળકોના ડૉક્ટર છે.'

'તો શું થઈ ગયું?'

અનેરી આંખ બંધ કરીને બોલી, 'જો મારું દિલ કહે છે, આજે શનિવાર છે. સોમવારે તું સ્કૂલમાં હોઈશ'.

'અંકુર ખુશ થઈ ગયો. ખવાતું ન હતું છતાં પિઝાની બીજી સ્લાઈસ લીધી.

બાળકો તેમની વાતોમાં અને હસવામાં મશગુલ હતાં. આ બાજુ મોટાઓ ચાઈનિઝની મોજ માણતા હતા. ખરું જોતાં અલિ ખાઈ શકતો ન હતો. તેના દિમાગમાંથી અંકુરની બિમારીનો ખ્યાલ વિદાય લેતો ન હતો. જેને કારણે આન્યા પણ ખાઈ શકતી નહોતી. અનેરીની મમ્મી બોલી, 'અલિ અને આન્યા, ખાધા વગર ચાલશે નહી'. અનેરીના પપ્પા પણ બોલી ઉઠ્યા અરે ચર્ચગેટની તમારી મન પસંદ હોટલનું ખાવાનું છે. આમ ચિંતા કર્યે ચાલવાનું નથી.'

અલિ હું તારી સાથે આવું છું. આપણે અંકુરની બધી ટેસ્ટ, સોમવારે સવારે ઉઘડતી લેબમાં જઈ કરાવી આવીએ. આન્યાના પપ્પાએ અલિને હિંમત આપવા તેની સાથે જવાનું નક્કી કર્યું.

અલિને ખૂબ સારું લાગ્યું. આન્યાનો સાથ પણ હતો. છતાં જ્યારે ડૉક્ટર મિત્રએ આ વાત કરી ત્યારે તેને હૈયે ટાઢક વળી. બધા પ્રેમથી ચાઈનિઝ આરોગી રહ્યા. સોમવારે સવારે બન્ને જણાં અંકુરને લઈને 'લેબ' પર પહોંચી ગયા. એકદમ આધુનિક લેબ હતી. ડૉક્ટર કનોજિયાએ, અમેરિકાથી મુંબઈ આવીને પોતાની પ્રેક્ટીસ અને લેબ ચાલુ કર્યા હતાં. બધા ટેસ્ટ કર્યા અને રિઝલ્ટ પણ બે કલાકમાં આપી દીધાં. અલિને ખૂબ નવાઈ લાગી ૯ વર્ષના બાળકને 'ટ્યુમર' કેવી રીતે હોઈ શકે. આ ટેસ્ટ પર શંકા કરવાનો લેશ અવકાશ ન હતો. હવે તેને મટાડવા માટેના ઈલાજ શોધવામાં અલિ ખુંપી ગયો. ખેર, સમયસર ખબર પડી ગઈ, એટલે ઉપાય ચાલુ કર્યા.

અંકુર ખૂબ ડાહ્યો હતો. રડતો નહીં પણ શાંત થઈ ખાટલા પર પડ્યો રહેતો. આન્યા તેની બાજુમાંથી ખસતી નહીં. અલિની નાની બહેન સીમી, બધો વખત દાદી અને આયાના હવાલે કરી દીધી. ખૂબ રમતિયાળ હતી. દાદી તેનું જતન કરતી જેથી અલિ અને આન્યા, અંકુરનું બરાબર ધ્યાન રાખી શકે.

૨૪ કલાક અંકુર પર ચાંપતી નજર રખાતી. ધીરે ધીરે તેનું પરિણામ જોઈ શક્યા. નાના બાળકને ખૂબ ભારે દવા આપવી, અલિને ગમતી નહીં. ઈજેક્શન દ્વારા ગાંઠને ઓગાળવામાં કામચાબી મળી. અંકુરનો તાવ પણ જરા કાબૂમાં જણાયો. અંકુરને રાતના હવે ઉઘ પણ સરખી આવતી હતી. જેને કારણે સવારે ઉઠે ત્યારે તાજગીથી તરવરતો દેખાય.

ડૉક્ટરના કહેવા પ્રમાણે એક અઠવાડિયામાં અંકુર સ્કૂલે નિયમિત જઈ શકશે એવું લાગ્યું. આન્યાને હૈયે ટાઢક થઈ. અંકુરને પણ ખૂબ ગમ્યું. 'હાશ હવે સ્કૂલે જઈશ. બધા મિત્રોને મળીશ. અનેરી સાથે રિસેસમાં નાસ્તો ખાઈશ.'

"ન જાણ્યું જાનકી નાથે સવારે શું થવાનું છે".

શનિવારે પાછો અંકુરને તાવ આવ્યો. તાવ આવે ત્યારે અંકુર સાવ નરમ ઘેંશ જેવો થઈ જાય. તેના અંગોમાંથી બધી શક્તિ હણાઈ જાય. ખાવાનું પણ ગળાની નીચે ન ઉતરે. તેના દીદાર ફરી જાય. તેને જોઈને આન્યા અને અલિ ખૂબ દુઃખી થાય. બનતા બધા ઉપાય કરે છે. આન્યાને અંકુરની આંખમાં 'જીવવાની તમન્ના' જણાતી. આન્યા અંકુરનું આવું ગરીબડું મુખ જોઈ અંદરથી બહુ દુઃખી થતી. પ્રેમથી દીકરાનું માથું ખોળામાં લઈ બેસી રહેતી. માના ખોળામાં અંકુરને ક્યારે ઉઘ આવી જતી તેનું ભાન પણ રહેતું નહીં.

'મમ્મી, મને કેમ આમ થાય છે?' નાનો અંકુર એવા દયામણા ચહેરે પૂછે કે આન્યાને આંખના આંસુ સંતાડતાં મુશ્કેલી નડે. આવા સમયે આન્યા અંકુરના મુખને બે હાથમાં પકડી બન્ને ગાલે ચુંબન આપે. 'બેટા પપ્પાના હાથમાં જાદુ છે. તારો તાવ દુમ દબાવીને ભાગી જશે'.

આન્યા અને અલિ બન્ને એકલાં હોય ત્યારે હમેશા અંકુરની વાતો કરે.

'આન્યા એક વાત કહું?'

'હા'.

'મને મોગલ બાદશાહ બાબરની વાત યાદ આવે છે. ભલે મને શાળા દરમ્યાન ઈતિહાસ વિષય ગમતો ન હતો. પણ તેની વાત બરાબર યાદ છે'.

અરે, અલિ હું ભૂલી ગઈ છું'.

'તેનો પુત્ર હુમાયુ જ્યારે માંદો પડ્યો ત્યારે તેણે પરવરદિગારને

પ્રાર્થના કરી હતી, મારા પુત્રને બચાવ અને મારા પ્રાણ લઈ લે'.

'હા, હવે યાદ આવી. ત્યાર પછી બાબર બિમાર પડ્યો, હુમાયુ સાજો થયો અને ભર જુવાનીમાં બાબર મૃત્યુ પામ્યો.'

'અલિ તું આવું બોલે છે તે મને ન ગમે. મને તો તું અને અંકુર બન્ને જોઈએ છે. જો આપણે કોઈનું ખરાબ નહીં કર્યું હોય યા ઈચ્છ્યું નહીં હોય તો અંકુર પાછો હસતો રમતો થઈ જશે'. આન્યાએ જવાબ તો આપ્યો પણ અંદરથી હાલી ગઈ હતી. તેના મનમાં અમંગળ વિચાર વિજળીની ત્વરાથી આવી ગયો. 'શું અલિ, આવું તો વિચારતો નથી ને?'

આમ વાતો કરતાં કરતાં ક્યારે બન્ને એકબીજાની બાહોંમાં સમાઈ સૂઈ ગયાં ખબર પણ ન પડી. બીજે દિવસે અંકુરનો તાવ ઉતરી ગયો હતો. ભગવાને જાણે તેમની પ્રાર્થના સાંભળી ન હોય. બે દિવસ મોડું થયું, પણ અંકુર નિશાળે જતો થઈ ગયો. તેના મિત્રો પણ તેને પાછો નિયમિત આવતો જોઈ ખુશ થયા. શાળા પાછાં જવાના ઉમંગમાં અંકુર ભૂલી ગયો કે તે હમણાં જ બિમારીમાંથી ઉભો થયો છે.

આજે સ્વપ્નામાં અનેરી આવી. અનેરી, અંકુરને બધા વર્ગમાં મદદ કરતી. તેની અને અંકુરની જોડી હતી. ભણવામાં પણ કોઈ વાર અંકુર પહેલો આવે તો કોઈ વાર અનેરી. બન્ને જણા સાથે જ ભણતા હોય. અંકુરને ચાલી ગયેલું લેસન શિખડાવવામાં અનેરીએ મદદ કરી. અંકુરની બિમારી એક ખરાબ સ્વપ્નાની જેમ ધીરે ધીરે ભુલાવા લાગી. અંકુરમાં જીવનની તમન્ના સોળે કળાએ ખીલી હતી. 'ઈશ્વરને પણ બાળકની એ તમન્ના પૂરી કર્યા વગર ચાલવાનું ન હતું'.

બે દિવસથી અંકુરના મુખ પર પહેલાંની તાજગી ફરી વળી હતી. અલિ અને આન્યા પણ તેને પહેલાં જેવો હસતો રમતો જોઈ હરખાયા. અલિની બિમારી જાણે બુરું સ્વપ્નું ન હોય એમ લાગ્યું. અલિના દિલમાં ઠંડક પ્રસરી રહી. ગાંઠ પણ નાબૂદ થઈ ગઈ હતી. ફરીથી એક્સ-રે કઢાવ્યાં તેમાં કોઈ ચિન્હ જણાયાં ન હતાં.

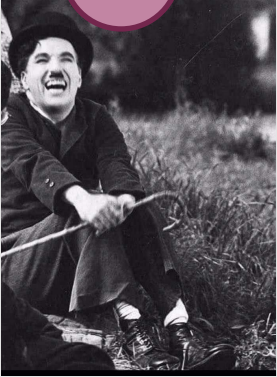
આજે રવિવારની રજા હતી. અંકુર પથારીમાં સૂતો હતો. આભ તરફ એકી ટશે નિહાળી રહ્યો. ખબર નહીં એના મનમાં શું ચાલતું હતું? તેના મુખ પર આનંદની લહેર ઘુમી વળી હતી. ખુલ્લી આંખે વિચારોની દુનિયામાં લટાર મારવા નિકળ્યો હતો. પપ્પાએ કાનમાં કહ્યું હતું, "હવે તું એકદમ સાજો થઈ ગયો છે. સોમવારથી શાળાએ જવાનું, અનેરી સાથે રમવાનું અને નિયમિત ઘરકામ કરવાનું".

અંકુર તો ખાટલા પર ઉછળી રહ્યો !

**જ્યોતિપુંજ માટેની જાહેરાતના નવા ભાવ અર્ધ-વાર્ષિક ના ધોરણે
ઓક્ટોબર ૨૦૨૦ થી માર્ચ ૨૦૨૧ સુધીના નીચે મુજબ રહેશે.**

પાના	માસિક ₹	વાર્ષિક ₹
આખું પાનું	૭૫૦/-	૫૦૦૦/-
અડધું પાનું	૫૦૦/-	૩૫૦૦/-
પા પાનું	૩૫૦/-	૨૦૦૦/-
બીજું કલર કવર પેજ		૧૦૫૦૦/-
ત્રીજું કલર કવર પેજ		૧૦૫૦૦/-
છેલ્લું કલર કવર પેજ		૧૨૫૦૦/-

ચાર્લી ચેપ્લિન

ચાર્લી
ચેપ્લિન
હોવું એટલે
શું?

ચાર્લી ચેપ્લિન હોવું એટલે શું?

ચાર્લી ઓ... ચાર્લી ચેપ્લિન...!

મને સમજાવને, હસવું એટલે શું

રડવું એટલે શું?

રડવું એટલે... આસું બહાર સાવવા!

તો શું હસવું એટલે... આસું ભીતર રાખવા!

તે તો જીવનના દરેક રંગ જોયા છે ને,

તો કહે - ટ્રેજેડી એટલે શું?

કોમેડી એટલે શું?

તારી ફિલ્મી ભાષામાં -

ટ્રેજેડી એટલે... ક્લોઝઅપ શોટ!

ને કોમેડી એટલે... લોન્ગ શોટ!

તો મરવું એટલે શું કહેવાય,
સ્યા ચાર્લી?

ફિલ્મનો 'ધ એન્ડ'

બોલ... બોલને ચાર્લી...!!

કાળી ડિબાંગ ટોપી, નોન્ચિકડી લાકડી, છોટી મૂછ,
લઘરવઘર પેટ અને મોટા ખાસડાં પહેરે...

એ દરેક જણ ચાર્લી?

કે ખાસી ખડખડાટ હસાવે એ ચાર્લી?

ચાર્લી તું બોલને... ચાર્લી ચેપ્લિન હોવું એટલે શું?

રડીને હસાવે એ? કે હસીને રડાવે એ?

ભૂલીને જણાવે એ?

કે જાણીજોઈને ભૂલી જાય એ?

ફૂંકી ફૂંકીને જાવે એ?

કે જીવન આખું ફૂંકી મારે એ?

સમાજની દુઃખતી નસ પકડી એમાંથી હાસ્ય
પેદા કરે એ?

કે હસતાં-હસતાં સમાજની દુઃખતી નસ દબાવે
એ?

તું આખરે કોણ છે?

તું એ જ છે ને, જેને ઈશ્વરે ખુદ,
આ પૃથ્વી પર મોકલ્યો હતો,

વર્ષોથી ચાર્લી આવતી,

માણસ થવાની રૂઢિચુસ્ત પરિભાષા
બદલવા!

ચાર્લી ઓ... ચાર્લી ચેપ્લિન!

મને સમજાવને... ચાર્લી એટલે હસવું!

કે હસવું એટલે ચાર્લી?

સંકલન - નિલેશ નવીનચંદ્ર દેસાઈ (તેલવાળા)

જે જે સી ગોડવંશ

નવેલું આકાશ

-પ્રવીણ દેસાઈ

કવિ- લેખક મુકુંદ પરીખનો નવો કાવ્ય સંગ્રહ

બાલાસિનોર જેમનું વતન છે અને ગુજરાતી સાહિત્યમાં આદરપૂર્વક લેવાતું નામ છે, એવા કવિ- લેખક મુકુંદ પરીખનો આ પૂર્વ; એમના સર્જનની સમીક્ષા દ્વારા જ્યોતિપુંજના વાચકોને પરિચય કરાવ્યો હતો.

આજે એમના નવા કાવ્ય સંગ્રહ - 'નવેલું આકાશ' નું અવલોકન કરવાનો ઉપક્રમ છે. ગુજરાતી સાહિત્યમાં મુકુંદ પરીખ એમની નવલકથા 'મહાભિનિષ્ક્રમણ' દ્વારા સવિશેષ પૌખ્યા છે, અત્યાર સુધી કુલ ૭ + ૧ = ૮ પુસ્તકોનો આપણા સાહિત્ય સર્જનમાં એમનું યોગદાન રહ્યું છે. જેમાં નવલકથા, એકાંકી સંગ્રહ, વાર્તા સંગ્રહ - આજના કાવ્ય સંગ્રહ સાથે પાંચ કાવ્ય સંગ્રહનો સમાવેશ છે.

કવિલોક ટ્રસ્ટના શ્રી ધીરુ પરીખ પ્રકાશકીય નિવેદનમાં લખે છે; ભાઈશ્રી મુકુંદભાઈ છેલ્લા છ એક દાયકાથી કાવ્ય સર્જન કરી રહ્યા છે. તેમણે પ્રકૃતિ અને મનુષ્ય જીવન બન્નેનો પોતાની વિચારણામાં અને કાવ્યાત્મક અભિવ્યક્તિમાં સુચારુ વિનિયોગ કર્યો છે. ભલે એ ઓછું લખે છે, પણ જે લખે છે તે વિચારપૂર્વક અને લાગણીસભર હોય છે.

૪૧ પાનાંની નાનકડી પુસ્તિકામાં કુલ ૧૩ + ૧૮ = ૩૧ કાવ્યો છે. સૌ પ્રથમ કાવ્યમાં 'એ જ અમારી ઓળખ' માં કવિ લખે છે; અમે આગંતુક માનવ નામે વંશથી શબ્દ અમારી વાણી એ જ અમારી ઓળખ.

આ કવિ 'વગડુ વગડુ રમે' એમને શબ્દ દર્શન - શબ્દ સ્મરણની જ તિતિક્ષા એમનો શબ્દ ઈશ્વરદત્ત - અનુભૂતિ - શબ્દ ઓતપ્રોત જે ભીતર કોળે મધમધતો, સ્મિત વેરતો મો.... ગ.... રો....! કેવું પ્રકૃતિ અને શબ્દનું સાયુજ્ય!

શબ્દ સાથે એમનો સંબંધ અલૌકિક. શબ્દ સતક કાવ્યમાં કહે છે; 'હું આમેય આકાશ છું.' નવોદિત સૂર્યમાં શબ્દનાં કોમળ કિરણોની એમને શોધ છે. પ્રતિક્ષિત કાવ્યમાં 'સ્પર્શ, સંવેદન, પ્રેમ, લાગણી' એમને પુષ્પે ઝાકળ જેવાં લાગે.

પ્રકૃતિ એમને ઘરાએ ઉગેલ સકળ વૃક્ષ; 'મારાં બાળ' લાગે. એક કાવ્યમાં તો એમને સમગ્ર વન ટહુકામાં બાંધી લીધું છે. 'ન અન્ય

કાવ્ય સંગ્રહના હાર્દ સમા 'નવેલું આકાશમાં' બધાં ગ્રહોને આકાશથી મુક્ત કરાવે! પ્રન્નાર્થ આકાશનું શું થશે? ત્યાં તો સકળ અંધકાર વ્યાપી જશે! ઘરાએ જઈએ તો સૌ કરશે આપણાં સ્વાગત! અને ઘરાનાં સરળ, ભોળા લોકે કર્યા અમારા અનન્ય સ્વાગત.

આ સિવાય અન્ય કાવ્યો 'હરો', 'તથાસ્તુ', 'અમે પંખીની જાત', 'કોમળ કોમળ સૂર્ય', 'એક અનુભૂતિ' અને 'શૂન્ય' જેવાં કાવ્યો આ સંગ્રહમાં સમાવિષ્ટ છે.

આખો કાવ્ય સંગ્રહ વાંચતાં મનમાં જે ભાવ સ્ફુર્યો તેથી મને મનીષી કવિ ઉમાશંકર જોશીની આ પંક્તિઓ યાદ આવી.

"વિશાળે જગ વિસ્તારે નથી એક જ માનવી;

પશુ છે, પંખી છે પુષ્પો, વનોની છે વનસ્પતિ."

મુકુંદભાઈના આ કાવ્ય સંગ્રહને (વિશ્વ શાંતિ કાવ્ય સંગ્રહ) આવકારતા તેઓ ગુજરાતી સાહિત્યમાં પોતાનું પ્રદાન કરતા રહે એવી મંગલ કામના અને દીર્ઘ નિરામય જીવનની શુભેચ્છા.

હો રંગ રસિયા! ક્યાં રમી આવ્યા રાસ જો
આંખલડી રાતી ને ઉજાગરો ભારે કીધો

આજ અમે ગ્યા'તા સોનીડાને હાટ જો
આ ઝૂલઝૂમણા વહોરતાને, ઢાણાસાં વાઢી ગયાં

હો રંગ રસિયા! ક્યાં રમી આવ્યા રાસ જો
આંખલડી રાતી ને ઉજાગરો ભારે કીધો

આજ અમે ગ્યા'તા મણિયારાને હાટ જો
આ ચૂલસડો ઉતરાવતાં, ઢાણાસાં વાઢી ગયાં

હો રંગ રસિયા! ક્યાં રમી આવ્યા રાસ જો
આંખલડી રાતી ને ઉજાગરો ભારે કીધો

આજ અમે ગ્યા'તાં કસુંબીને હાટ જો
આ ચૂંદલડી વહોરતાને, ઢાણાસાં વાઢી ગયાં

હો રંગ રસિયા! ક્યાં રમી આવ્યા રાસ જો
આંખલડી રાતી ને ઉજાગરો ભારે કીધો

આજ અમે ગ્યા'તાં મોચીડાને હાટ જો
આ મોજડિયું મૂલવતાંને, ઢાણાસાં વાઢી ગયાં

હો રંગ રસિયા! ક્યાં રમી આવ્યા રાસ જો
આંખલડી રાતી ને ઉજાગરો ભારે કીધો

જે જે ભી મોડવેરુ

સુંદર્યાવર્ધક શીતલ દ્રવ્ય

સુખડ (ચંદન)

સુખડના વિવિધ નામો :-

- ★ સંસ્કૃત : ચંદન ગંધસાર
- ★ હિન્દી : સફેદ ચંદન
- ★ English : Sandal Wood
- ★ લેટિન : Santalum albam Linn

સુખડનું વૃક્ષ એ ઘરતી ઉપર ભગવાને આપેલ કિંમતી ભેટ છે. આપણી સંસ્કૃતિમાં કોઈ શુભ કાર્ય કરવું હોય તો સુખડનું લાકડું જરૂરી છે. સુખડના લાકડા વગર પૂજા કે યજ્ઞ પણ અધૂરા ગણાય છે. સુખડના લાકડાથી અંતિમ સંસ્કાર કરવામાં આવે તો મનુષ્યને મોક્ષ મળે છે તેવી એક પુરાણી માન્યતા પણ છે.

પરિચય

સુખડના વૃક્ષમાં મધુર સુવાસ હોય છે. આ સુવાસ તેના પરિપક્વ થયેલા હાર્દવાળા લાકડામાં (હાર્દવુડ) માં હોય છે. તે લાકડામાં ૬ થી ૭ ટકા જેટલું તેલનું પ્રમાણ પણ હોય છે. સુખડનું વૃક્ષ મુખ્યત્વે ખુલ્લા જંગલોમાં, લેન્ટેના વચ્ચે, વાડમાં, વાંસના ઝાડમાં, ખેડાણ વિસ્તારની આજુબાજુ વગેરે જગ્યાએ થઈ શકે છે. સુખડનું વૃક્ષ ૩૦૦ થી ૧૫૦૦ મીટર સુધીની ઊંચાઈ સુધી વધી શકે છે. સુખડનો સૌથી સારો વિકાસ અને ઉત્પાદન નદીની લાલ કાંપવાળી જમીનમાં થાય છે. વધારે પડતી કાળી અને પાણી ભરાઈ રહે તેવી જગ્યાએ તેનું ઉત્પાદન સારું મળતું નથી. જેટલી જમીન ગુણવત્તાવાળી હોય તેટલું લાકડું ઉત્તમ પ્રકારનું અને સુગંધિત ઉત્પન્ન કરનારું થાય છે. જોકે તેનું ચોક્કસ પ્રમાણ મળ્યું નથી.

ઉપયોગ

સુખડનું વૃક્ષ ઘણું જ ઉપયોગી છે. આ વૃક્ષનો સારભાગ (હાર્દવુડ) અને મૂળ ખૂબજ ઉપયોગી છે જે સુગંધિત હોય છે. સુખડના ઉપરના ભાગના લાકડાને સફેદ લાકડા તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે. જેમાંથી અગરબત્તી બનાવવામાં આવે છે. સુખડના તેલમાંથી (કોસ્મેટીક) બનાવવામાં આવે છે. તેનું તેલ અને લાકડું દવાઓ બનાવવામાં પણ ભારે ઉપયોગી છે. આ વૃક્ષના લાકડાનો ઉપયોગ પ્રસાધનોની બનાવટોમાં, દવાઓ બનાવવામાં, સુગંધી પદાર્થોમાં, અગરબત્તી, પૂજામાં આમજ

ઘણી જગ્યાએ વપરાતું હોવાથી તેની બજાર કિંમત બહુ જ છે.

એક કિલો લાકડાના આશરે બે થી ત્રણ હજાર રૂપિયા સુધી (ગુણવત્તા પ્રમાણ) મળી શકે છે. કર્ણાટક સરકારના ભાવ પ્રમાણે ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળું લાકડું હોય તો કિલો દીઠ રૂ. ૬૫૦૦/- સુધી પણ મળી શકે છે.

પ્રાપ્તિ સ્થાન

સુખડ માત્ર ભારતમાં જ થાય છે. તે દક્ષિણ ભારતના મૈસુર, કુર્ગ, કર્ણાટક, તામિલનાડુ, મલબાર પ્રાંતોના જંગલોમાં જોવા મળે છે.

સુખડ કે ચંદનની જાતો

સુખડ કે ચંદનની બે જાતો થાય છે જેમકે સફેદ અને લાલ. સફેદ ચંદનને શ્વેત ચંદન અને લાલ ચંદનને રતાંજળી કહેવામાં આવે છે.

શ્વેત ચંદન

આ વૃક્ષ સદાહરિત (Ever green) છે. તે ૨૪ મીટર જેટલું ઊંચું હોય છે. આ વૃક્ષ અર્ધપરાશ્રયી સ્વરૂપ છે કારણ કે તે આસપાસના ઘાસ, ક્ષુર્પ વૃક્ષોમાંથી થોડાક અંશે પોષકદ્રવ્યોનું શોષણ કરે છે. તેની છાલ ભૂરાશ પડતા કાળા રંગની હોય છે. તેનું લાકડું સુગંધિત અને તૈલયુક્ત હોય છે અને વચ્ચેનો સારભાગ પીળાશ પડતા રંગનો તથા સુગંધિત હોય છે. તેના પાન ૫ થી ૭.૫ સે.મી. લાંબા અંડાકાર, લીમડાનાં પાન જેવા મુલાયમ, અણીદાર અને નિર્ગંધ હોય છે. પુષ્પો જાંબલી રંગમાં પીળા રંગની છાંટવાળાં નિર્ગંધ અને ગુચ્છામાં હોય છે. વર્ષાથી શીતકાળ સુધી ફૂલ અને પછી ફળ થાય છે. ૪૦ થી ૬૦ વર્ષ સુખડ પરિપક્વ અને ઉત્તમ બને છે.

ગુણધર્મો

શ્વેત ચંદન કડવો-મધુર અને તૂરો હોય છે. દાહશામક, વિષધન, વર્ણ પ્રસાદક અને દુર્ગંધહર છે. તે મેઘાવર્ધક, હૃદય માટે હિતકર, રક્તશોધક, પરુનાશક, સડાનાશક, આંતરડા અને લીવર માટે બળપ્રદ છે. તે અપચો, નબળાઈ, ઝાડા, મરડો, કૃમિ, રક્તવિકાર, ત્વચાવિકાર, રક્તપ્રદર, માનસિક નબળાઈ, મૂત્રકષ્ટ અને તાવ વગેરે મટાડે છે.

જે જે બી મોડવેસુ

ઔષધિય પ્રયોગો

રક્ત સહિત અતિસાર : ચંદનના ચૂર્ણને સાકર, મધ અને ચોખાના પાણી સાથે લેવાથી રાહત થાય છે.

ઉલટી : ચંદનના ચૂર્ણને આમળાના રસ સાથે લેવું જોઈએ.

ખંજવાળ-ચામડીના રોગો : આમાં ચંદન અને કપૂર ગુલાબજળમાં મેળવી ને ઘસીને લગાવવું જોઈએ. ચંદનનું તેલ પણ લગાવી શકાય.

ગરમીની મસ્તક પીડા : ચંદન દૂધમાં ઘસી, તેમાં ખસ પાવડર તથા ગુલાબજળ મેળવી કપાળે લેપ કરવો.

લાલ ચંદન (રક્ત ચંદન)

લાલ ચંદનના વૃક્ષ સરસડાના વૃક્ષ જેવા ૧૫ થી ૩૦ ફૂટ ઊંચા થાય છે. તેના પાન સંયુક્ત ૧.૫ થી ૩ ઈંચ લાંબા, ઈંડાકાર આગળથી ગોળ, પ્રત્યેક ડાળી ઉપર ૩-૩ હોય છે. તેની ઉપર આછા પીળા સફેદ રંગના ફૂલ થાય છે. તેની ફળી (શીંગ) ૨-૩ ઈંચ લાંબી અને વાંકી થાય છે. શીંગમાં બીજ ચણોઠી જેવા લાલ રંગના થાય છે. ફૂલ અને શીંગ ઉનાળામાં આવે છે. તેનું લાકડું અંદરથી કાળાશ પડતું લાલ હોય છે, જે ઘવાઓમાં જ ખાસ વપરાય છે.

ગુણધર્મો

લાલ ચંદન ભારે, લૂખું, મધુર, શિતવીર્ય, રક્તશુદ્ધિકર, દાહશામક, નેત્ર હિતકર, વીર્યવર્ધક છે. તે વમન, લોહીના હરસ, કોઢ, સંગ્રહણી, દાહ અને તાવ આદિ રોગ મટાડે છે.

ઔષધિય પ્રયોગો

તાવ : રક્તચંદન, ઘાણા, મોથ, ગળો અને સૂંઠનો ઉકાળો કરી પીવો.

દૂઝતા હરસ : રક્તચંદન ચૂર્ણ રોજ દૂધમાં લેવું. તેનો લેપ કરવો. ચહેરાની કાળાશ : ચંદનના પાવડરમાં થોડું ગુલાબજળ કે પાણી મેળવી પેસ્ટ બનાવો. આ પેસ્ટને ચહેરા ઉપર દસ મિનિટ લગાવીને રાખો. પછી ગરમ પાણીથી ધોવાથી ચહેરો ચમકી ઊઠે છે.

ચહેરાની કરચલી દૂર કરવા : ચંદનને ઝીણા પાવડર જેવું ચૂર્ણ બનાવી લગાવવું.

ત્વચાનું તેલ ઓછું કરવા : કેટલાકની ત્વચા તૈલી હોય છે. લાલચંદનનો લેપ તેમાં થોડુંક લીંબુ નાખી બનાવી લગાવવાથી ત્વચા પરનું વધારાનું નીકળતું તેલ ઓછું થઈ જાય છે.

સંકલન-નિલેશ નવીનચંદ્ર દેસાઈ (તેલવાળા)

ગૂગલ થી સંકલન

શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ

સંચાલિત

ડૉ. બાબુલાલ મોહનલાલ પરીખ (વકીલ) પરિવાર
દિવાળી પર્વ આર્થિક રાહત યોજના

ઉપરકત યોજના હેઠળ **શ્રી સુશીલાબેન બાબુલાલ કડકીઆ (વલ્લભઘેલા)** એ ₹ ૭૮૦૦૦/- નું માતબર દાન આપ્યું છે તથા **શ્રી પંકજ કાન્તિલાલ ધારીઆ** એ ₹ ૧૫૦૦૦/- નું માતબર દાન આપ્યું છે. સંસ્થા તેમનો તથા તેમના કુટુંબીજનોનો આભાર માને છે.

સતત દસમા વર્ષે આર્થિક સહાય લેતા કુટુંબોને સંસ્થા તરફથી આ યોજના હેઠળ સહાય મુંબઈ વસતા કુટુંબોને તા. ૧/૧૧/૨૦૨૦ થી તા. ૫/૧૧/૨૦૨૦ સુધી શ્રી બાલાસિનોર પ્રગતિ સમાજની ઓફીસ ખાતેથી કામકાજના સમયે બપોરે ૧૨.૦૦ કલાક થી સાંજે ૫.૦૦ કલાક દરમિયાન આપવામાં આવશે.

બહારગામ વસતા કુટુંબોને મની ઓર્ડર મારફતે સહાય મળશે.

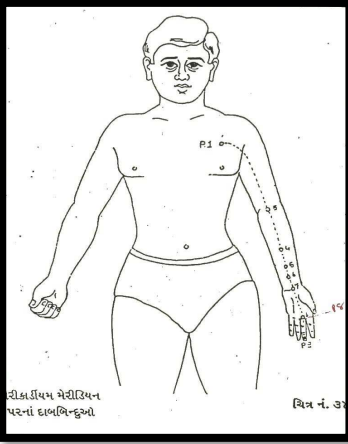
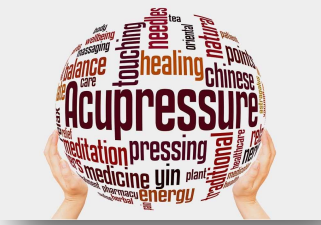
બાલાસિનોર ખાતે વસતા કુટુંબોને શ્રી મણીકાન્ત કડકીઆ મારફતે સહાય આપવામાં આવશે.

મંત્રી - શ્રી ભાવેશ બીપીન મોદી

સંયોજક - શ્રી મયુર રજનીકાન્ત શાહ

જે જે સી મોડ્યુલેર

P-૨-૩ - સ્થાન : કોણીના સાંઘા પાછળ મધ્ય ભાગ પર આવેલ બિન્દુઓ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - ખભાનો દુઃખાવો, હાથના આંગળામાં ઘુજારી, એલબો માં દુઃખાવો.

P-૪ - સ્થાન : નીચેના હાથ પર હથેળી બાજુ મધ્ય ભાગ પર આવેલ બિન્દુ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - આંગળામાં કળતર, મળાશયની ગરબડ, હરસ-મસા, ઉબકા-ઉલટી, અશક્તિ, હતાશા.

P-૬ - સ્થાન : હથેળીની બાજુ કાંડાના મધ્યભાગ પર ૧" દૂરનું

પર (B-૩૬) થી (B-૪૬) સુધીના દાબબિન્દુઓ આવેલા છે. ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે (B-૪૬) સુધીના દાબબિન્દુઓ મસ્તક અને પીઠ સાથે સંકળાયેલા છે. હવે આ મેરીડિયન નિતંબના સાંઘા પર (Hip Joint) થી બંને પગોમાં નીચે ઉતરે છે, છેલ્લે ટયલી આંગળીના નખના મૂળની બાજુ પર આ મેરીડિયન પુરી થાય છે.

આ મેરીડિયન માં વિક્ષેપ (Disharmony) થાય તો કરોડરજી મંદ દુઃખાવો સાયટીકા, વર્ટિગો, માથાનો દુઃખાવો.

રોગ નિવારક મુખ્ય ચેનલ છે ૧૨ એલાર્મ બિન્દુઓ છે.

B-૧-૨ - સ્થાન : નેણની નીચે આંખના અંદરના ખૂણા પરનું બિન્દુ. દાબબિન્દુ ના ફાયદા - આઘાશીશી અને તાણ, સાયનસનો દુઃખાવો, આંજણી, પોપચાનો દુઃખાવો, પોપચાનો સોજો.

B-૧૦ - સ્થાન : ગરદનના બીજા મણકાની બંને બાજુ ૧" ના અંતરે આવેલ બિન્દુ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - માયગ્રેન અને ચિંતા, નસકોરી ફૂટવી, શ્વાસનળીનો સોજો, ગરદનનો મયકોડ, ગરદનનું અકડાવવું.

B-૧૧ ને ૩૬ - સ્થાન : પીઠના પ્રથમ અને બીજા મણકાથી ૨" ને ૪" ના અંતરે આવેલા બિન્દુઓ કરોડની બંને બાજુ આવેલા છે.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - હાડકાં અને સાંઘા ના ડિસઓર્ડર માટે મહત્વનું દાબબિન્દુ છે.

B-૧૩ ને ૩૮ - સ્થાન : પીઠના ચોથા મણકાની બંને બાજુ ૨" ને ૪" ના અંતરે બંને બાજુ આવેલા બિન્દુ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - ફેફસાં ને ચામડી ડિસઓર્ડર માટે પીઠમાં એલાર્મ બિન્દુ છે. છાતીના વિકાસ, કફ, માસિક ન આવવું, શુકાણુ ન્યુનતા.

B-૧૫ ને ૪૦ - સ્થાન : પીઠના છઠ્ઠા મણકાની બંને બાજુ ૨" ને ૪" ના અંતરે આવેલા બિન્દુઓ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - હૃદય રોગ માટે પીઠમાં એલાર્મ બિન્દુ છે. મગજના ડિસઓર્ડર માટે આ બિન્દુ પર દબાણ આપવાથી ફાયદો થાય છે. હૃદય મગજ સાથે (connected) છે.

B-૧૭ ને ૪૨ - સ્થાન : પીઠના આઠમાં મણકાની બંને બાજુ ૨" ને ૪" ના અંતરે આવેલા બિન્દુઓ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - ઉદરપટલ નો પીઠમાં એલાર્મ બિન્દુ છે. ગળાના મથાળે સોજો, લોહી અને રક્ત સંબંધિત ડિસઓર્ડર, બ્લડ કેન્સર, વાઘણી (હીકપસ), એનીમિયા, દુઃખદાયક માસિક.

બિન્દુ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - અનિદ્રા, પરસેવો વળવો, વાઈ, પેપટીક અલ્સર, આર્મપીટ નો દુઃખાવો.

P-૮ - સ્થાન : બીજી આંગળીની જાળી (Web) નીચે હથેળી પર આવેલ બિન્દુ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - આંગળાના સ્નાયુઓનું ખેંચાણ, કફ, હથેળીમાં પરસેવો વળવો, હરસ-મસા.

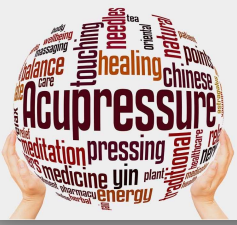
ખેંચાણ, કફ, હથેળીમાં પરસેવો વળવો, હરસ-મસા.

મૂત્રાશયની મેરીડિયન (યુરિનરી બ્લેડર) (B અથવા UB).

આ ઘનવિજભાર ધરાવતી 'યાંગ' ચેનલ છે. તમામ મેરીડિયનો કરતા વધુ દાબબિન્દુઓ ધરાવતી આ મેરીડિયન પર ૬૭ દાબબિન્દુઓ આવેલા છે. આ મેરીડિયનના દાબબિન્દુ ભમ્મરના મૂળ નીચે (B-૧-૨) આંખ અને નાકના ખૂણામાં આવેલા છે. ત્યાંથી તેનો પ્રવાહ કપાળ પર ચઢી માથાના મધ્યરેખા ને સમાંતર રહી બંને બાજુ આગળ વધે છે. (B-૧૦) દાબબિન્દુ ગરદનના બીજા મણકાની બંને બાજુ એ ૨" ના અંતરે આવેલ છે. અહીંથી મેરીડિયન કરોડની બંને બાજુ એ બે-બે લાઈનમાં વહેંચાય જાય છે (આકૃતિમાં બતાવ્યા પ્રમાણે). કરોડના મણકાને સમાંતર એવી ૨" ના અંતરે રહી ને નીચે ઉતરે છે. દૂરની લાઈન ૪" ના અંતરે રહી નીચે ઉતરે છે આ રેખાની જમણી અને ડાબી બાજુ એ (B-૧૧) થી (B-૨૩) સુધીના દાબબિન્દુઓ આવેલા છે. દૂરની રેખા

૨૨મી ગોલ્ડેસ

B-૧૮ ને ૪૩ - સ્થાન : પીઠના નવમા મણકાની બંને બાજુ ૨" ને ૪" ના અંતરે આવેલા બિન્દુઓ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - લીવરનો

પીઠમાં એલાર્મ બિન્દુ છે. લીવરનો રોગ, આંખની તકલીફ, સ્નાયુના ડિસઓર્ડર માં ફાયદો થાય છે.

B-૨૦ ને ૪૫ - સ્થાન : પીઠના અગિયારમાં મણકાની બંને બાજુ ૨" ને ૪" ના અંતરે આવેલા બિન્દુઓ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - પીઠમાં બરોડ (spleen) નો એલાર્મ બિન્દુ છે. મોટા આંતરડાનો સોજો, માસિક ન આવવું, પગમાં કળતર, spleen નરમ માંસપેશી સાથે સંલગ્ન છે. દા.ત. મ્હોની અંદર, પેટની અંદર, નાકની અંદર ડિસઓર્ડર માં આ બિન્દુ ફાયદો કરે છે. B-૨૨ - સ્થાન : પ્રથમ લંબરના મણકાની બંને બાજુ ૨" ના અંતરે આવેલ બિન્દુ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - ત્રેવડી ગરમી ઉત્પન્ન કરનાર મેરીડિયનનો પીઠનો એલાર્મ બિન્દુ છે. આંત્રપુચ્છનો સોજો, પેટશૂળ, મૂત્રપિંડોના દુઃખાવામાં દબાણ આપવાથી દર્દમાં ફાયદો થાય છે.

B-૨૩ ને ૪૬ - સ્થાન : લંબરના બીજા મણકાની બંને બાજુ ૨" ને ૪" ના અંતરે આવેલા બિન્દુઓ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - કિડનીના પીઠમાં આવેલ એલાર્મ બિન્દુ છે. કીડની sence અંગો સાથે સંલગ્ન છે. કાન, હાડકાં ડિસઓર્ડર માં આ બિન્દુ પર દબાણ આપવાથી ફાયદો થાય છે. દુઃખદાયક માસિક, શુકાણુ ન્યુનતા, માસિક ન આવવું.

B-૪૭-૪૮-૪૯ - સ્થાન : નિતંબ પરની ઉભી રેખા પરના બિન્દુઓ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - બેકાબુ પેશાબ, પ્રજનનાંગ પર દુઃખાવો, સાયટીકા.

B-૫૦ - સ્થાન : નિતંબની નીચે આવેલ આળા સળ પરના બિન્દુ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - માસિક બંધ થવું, પ્રજનનાંગ પર દુઃખાવો, પગમાં કળતર દુઃખાવો, સાયટિકામાં દબાણ આપવાથી ફાયદો થાય છે.

B-૫૨-૫૩-૫૪ - સ્થાન : ગોઠણની નીચે બંને બાજુ પર ઢાંકણીની નીચે અને મધ્ય ભાગે આવેલા બિન્દુઓ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - મૂત્રાશય નો સોજો, બેકાબુ પેશાબ, ગુપ્તાંગ પર ચળ આવવી, પગમાં કળતર, સાયટિકા, સાથળમાં કળતર અને ગોઠણનું અકડાવવું - (Thigh Problem & Stiffness) આ બહુ મહત્વના દાબબિન્દુઓ છે.

B-૫૫-૫૬-૫૭-૫૮ - સ્થાન : પિંડીની મધ્ય રેખા પરના બિન્દુઓ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - પગના માંસલ ભાગમાં ખેંચ આવવી, પગમાં દુઃખાવો, બેકાબુ પેશાબ, આંખમાં દુઃખાવો.

B-૬૦ - સ્થાન : બહારની ઘૂંટીની પાછળનું બિન્દુ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - પગમાં કળતર, દુઃખાવો, સાથળમાં કળતર, ગોઠણનું અકડાવવું, ગુપ્તાંગ પર ચળ, પગના સોજા, નીચેના અંગમાં લકવો એમાં આ બિન્દુ પર દબાણ આપવાથી રાહત થાય છે.

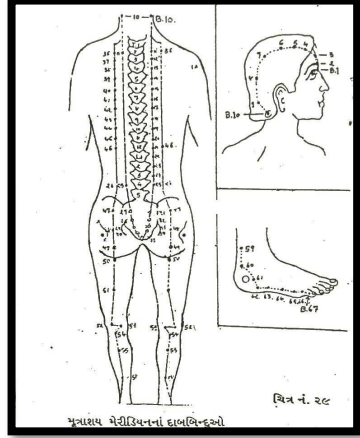
B-૬૩-૬૪-૬૫ - સ્થાન : પગની ટચલી આંગળીના મેટા ટાર્સલ હાડકાં પરના બિન્દુઓ.

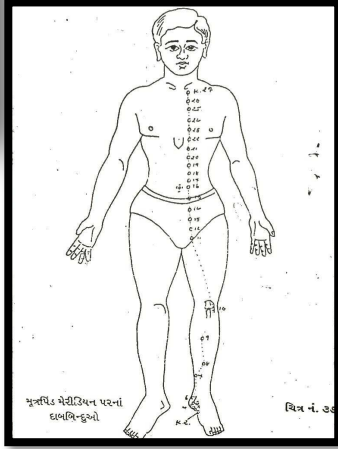
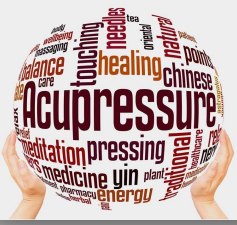
દાબબિન્દુ ના ફાયદા - સાયનસનો દુઃખાવો, અતિસાર (Diarrhea), એપેન્ડીક્સ, મૂત્રાશય નો સોજો, બેખબર પેશાબ, પ્રોસ્ટેટગ્રંથી ની મુશ્કેલીઓ, માસિક બંધ થવું, પગમાં કળતર માં ફાયદો થાય છે.

મૂત્રાશયની મેરીડિયન પર કરોડના મણકાની ૨" ને ૪" ના અંતરે આવેલા બિન્દુઓ પર દબાણ આપવાથી ઘણાં બધાં રોગોમાં ફાયદો થાય છે. તેના પર ૧૨ એલાર્મ બિન્દુઓ આવેલા છે. પછી આ ચેનલ પાછળ પગમાં નીચે આવે છે ને પગમાં તકલીફ, calf મસલ્સ, માનસિક રોગ, અનિદ્રા માટે (U-૬૨) બિન્દુ પર દબાણ આપવાથી ફાયદો થાય છે.

મૂત્રપિંડીની મેરીડિયન : (Kidney Channel)

આ ઋણવિજભાર ધરાવતી 'ચીન' ચેનલ છે. કીડની ચેનલ મૂત્રાશયની મેરીડિયન (યુરિનરી બ્લેડર) (UB) સાથે સંલગ્ન છે. આ ચેનલ પર ૨૭ દાબબિન્દુઓ આવેલા છે. આ મેરીડિયન બંને પગના તળિયાના સૂર્યકેન્દ્ર (Solar Plexus) પરથી શરૂ થઈ પગના ઘોડલા (Arch) પર આવી અંદરની ઘૂંટી ફરતો બેવાટો લઈ બંને પગમાં અંગુઠા તરફ પીંડીની અંદરની લાઈનમાં રહી ગોઠણની અંદરની બાજુએ પ્રવેશે છે. સાથળની અંદરની બાજુએ રહી ઉપર શરીરના આગળના ભાગે સાથળના મૂળમાં પ્રવેશે કરી પ્યુંબીક હાડકાં પર આવી નાભિથી ૧" ના અંતરે સમાતરે રહી પેડુના ભાગમાં છાતી તરફ ઉપર ચઢે છે. છાતીમાં બંને બાજુ

ઉરોસ્થિ થી ૧" દૂર રહી નેકપીટ પાસે જત્રુના બંને છેડાઓની નીચે પૂર્ણ થાય છે.

આ મેરીડિયનમાં વિક્ષેપ (Disharmony) થાય તો અશક્તિ, આંખની નીચે કાળાશ, કાનમાં અવાજ આવવો, માસિક અનિયમિત, આળસ, અને કમ્મરમાં દુઃખાવો.

આ મેરીડિયન પર નીચેના દાબબિન્દુઓ મહત્વના છે.

K-૧ - સ્થાન : પગના તળિયા પર આવેલ સૂર્યકેન્દ્ર પર પગની બીજી અને ત્રીજી આંગળીની સીધી લાઈનમાં તળિયે આવેલ બિન્દુ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - નાના બાળકો ને ફીટ, કબજીયાત, છાતીમાં ગૂંગળામણ, હૃદયાવરણનો સોજો, કિડનીનો દુઃખાવો.

K-૩ - સ્થાન : અંદરની ઘૂંટી નીચે એડી પર આવેલ બિન્દુ.

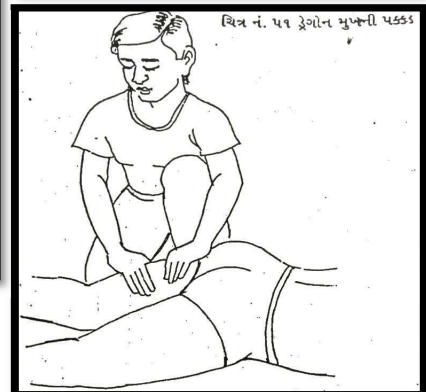
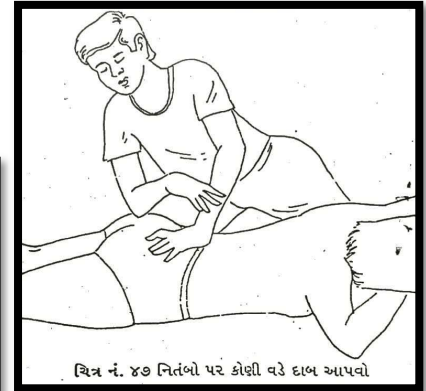
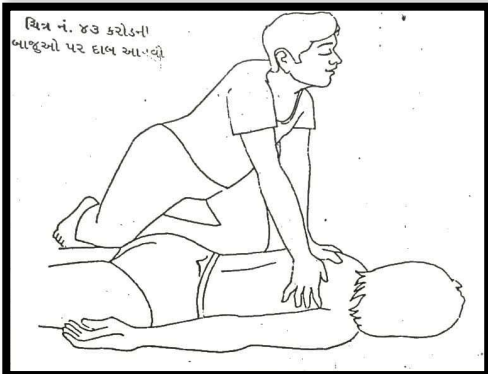
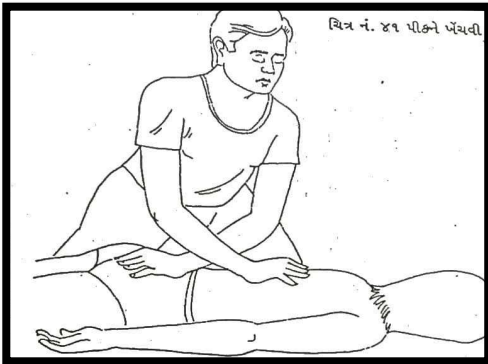
દાબબિન્દુ ના ફાયદા - આંત્રપુચ્છનો દુઃખાવો, દુઃખદાયક માસિક, અસ્થમાનો હુમલો, નપુંસકતા.

K-૪-૫-૬ - સ્થાન : અંદરની ઘૂંટીના હાડકાં નીચે અને પાછળ આવેલા બિન્દુઓ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - અસ્થમા અને અનિયમિત માસિક માટે આ મુખ્ય દાબબિન્દુ છે. એડીમાં દુઃખાવો અને સોજા.

K-૧૦ - સ્થાન : ગોઠણના સાંધાના મધ્ય ભાગે અંદરની બાજુએ આવેલ બિન્દુ.

દાબબિન્દુ ના ફાયદા - ગોઠણનું જકડાવવું, સાયટીકા, કીડનીનો દુઃખાવો, બેખબર પેશાબ થવો આ બિન્દુઓ પર દબાણ આપવાથી ફાયદો થાય છે.

૨૨

ગરબા

- તંત્રી મંડળ

નવરાત્રીનો આ તહેવાર દેવી માતાની પૂજા અને ઉપાસના કરવા માટે મનાવવામાં આવે છે. દર વરસે આસો માસની શુકલ પક્ષની એકમથી નોમ સુધી નવ દિવસ માટે નવરાત્રી પર્વની ઉત્સાહપૂર્વક ઉજવણી કરવામાં આવે છે. મા અંબેના ભક્તો માતાની પૂજા કરીને દરેક સાંજે તેમની આરતી પછી તેમની ચારેબાજુ ગરબા રમે છે અને ગવડાવે છે કે.....

ઘર ઘર તોરણીયાં બંધાવો, ઘર ઘર દીવડા પ્રગટાવો,
માના નોરતાં આવ્યાં.

આભલેથી ઊતરી અંબા અવનિએ આવ્યાં,
ગરબે ધૂમતી ગોરીઓના ગરબા સોહાવ્યા,
માના નોરતાં આવ્યાં.

ઘરે સાથિયા પૂરાવો, ઘર ઘર ફૂલડાં પથરાવો,
માના નોરતાં આવ્યાં.

ટપકીયાળી ચૂંદડીમાં, મા શોભે ઝળહળતા,
કંકણ રત્ન, જડાવ ને બાહે બાજુબંધ બિછિયાં,
માના નોરતાં આવ્યાં.

ઘરઘર દીવડા પ્રગટાવો, ઘર ઘર તોરણિયાં બંધાવો,
માના નોરતાં આવ્યાં.

ઝાંઝર ઝણકે કંકણ રણકે, તાલી દેતાં તાલમાં,
ગળે એકાવન હાર ને, દામણી શોભે ભાલમાં,
માના નોરતાં આવ્યાં.

ગરબે ધૂમે રૂમે રૂમે મા, ગોરીઓની સાથમાં,
ગરબા ગાતાં મન હરખાચે, આ નવલી નવરાત્રીમાં,
માના નોરતાં આવ્યાં.

ઘરે સાથિયા પૂરાવો, ઘર ઘર ફૂલડાં પથરાવો,
માના નોરતાં આવ્યાં.

ઘર ઘર દીવડા પ્રગટાવો, ઘર ઘર તોરણિયાં બંધાવો,
માના નોરતાં આવ્યાં.

ઘર ઘર તોરણીયાં બંધાવો, ઘર દીવડા પ્રગટાવો,
માના નોરતાં આવ્યાં!!!

ગરબો એ એક લોક સંસ્કૃતિ છે. ગામડાંમાં જ્યારે અનાજ પાકી જાય ને આનંદના દિવસો આવે ત્યારે લોકો ભેગા થઈને દેવી દેવતાની સ્તુતિ કરીને આભાર વ્યક્ત કરતા હતા. આમાંથી એક લોક સંગીતનો પ્રકાર ઉભો થયો જેને ગરબો કહેવાયો. આનું આધુનિક સ્વરૂપ એટલે ગરબા નૃત્ય. જૂની પરંપરામાં રાસ, દાંડિયા રાસ, ગોફ, મટકી, ટીપ્પણી વગેરે પ્રકાર ઉભા થયા. જુદાજુદા પ્રદેશમાં જુદીજુદી રીતે ગરબા ભેવાતા થયાં ને એમાં જુદા તાલ, અને પગલાં ભેવાતાં થયાં.

ગરબાનાં બે પ્રકાર છે.

(૧) પ્રાચીન ગરબો

(૨) અર્વાચીન ગરબો

પ્રાચીન ગરબો લોક વાદન, લોક સંગીત અને લોક નર્તનમાંથી પ્રાચીન ગરબો પ્રગટે છે. આ નર્તનમાં સહિયારા સમાન વેગ, સમાન અંગલંગ, સમાનગતી, સમાનસ્કૂર્તિ, હાથની તાળી અને હાથના હિલ્લોળની સાથે લયબદ્ધતા અને તાલબદ્ધતા હોવી જરૂરી છે. પ્રાચીન ગરબામાં ગીત, લય, સૂર અને તાલની મિલાવટ હોય છે. માત્ર તાલીઓના તાલ આપી સંગીતપૂર્વક પગના ઠેકા સાથે સ્ત્રીઓ-સ્ત્રીઓ, પુરુષો-પુરુષો કે સ્ત્રીઓ-પુરુષો ગોળાકારે સાથે ફરીને રાસ નર્તન કરે તેને તાલી રાસક કે મંડલ રાસક કહેવાય છે. જે હદ્દીસકનૂતનો એક પ્રકાર છે. 'અભિનય દર્પણ' ગ્રંથમાં જણાવ્યા પ્રમાણે પાર્વતીજીએ બાણાસુરની પુત્રી ઉષાને લાસ્ય શીખવ્યું, ઉષાએ દ્વારકાની ગોપીઓને શીખવ્યું અને દ્વારકાની ગોપીઓ એ સૌરાષ્ટ્રની સ્ત્રીઓને શીખવ્યું. આ રીતે પરંપરાગત રીતે લાસ્યનૃત્ય લોકજીવનમાં પ્રતિષ્ઠિત બન્યું. એક અનુમાન પ્રમાણે શ્રી કૃષ્ણના હદ્દીસકનૂતના પદગતિ અને હલનચલનમાં ઉષાએ હાથતાળીનું નર્તન ઉમેર્યું તેમજ પુરુષોને તેમાંથી દૂર કર્યા કારણ એકલી સ્ત્રીઓ હશે તો લાસ્ય સવિશેષ લલિત, લાવણ્યમય અને સૌંદર્યયુક્ત પ્રસ્તુત થશે. તાલ, તાલી, ચપટી, લયક, ઠેસ, લાસ્ય અને વર્તુળાકાર તાલી રાસના મુખ્ય અંગો ગણી શકાય.

જે જે મી ગોડવંચુ

ગરબા

ગરબામાં એક તાલી, બે તાલી, ત્રણ તાલી અને તાલી સાથે ચપટીના ને સંઘોર્મિના અનેક પ્રકાર પ્રચલિત છે. તાલી, ચપટી અને પગની હેસના વિવિધ પ્રકારો તેને તાલ અને લય આપે છે એટલે વાદ્યની જરૂર રહેતી નથી (ન હોય તો પણ ચાલે). નર્તન ગોળાકારે પૂર્ણ હોય છે. બબ્બે, ચાર-ચારની ગુંથણી કે અર્ધવર્તુળમાં રચાતાં રચાતાં ગોળાકાર થાય છે. આ લોક નર્તન ગોળાકારનું સ્વરૂપ જાળવી રાખતાં રાખતાં તેની પ્રવેશ અને પ્રસ્થાનની રચનાઓ અનેક વિધ તાલ, શબ્દો અને તેમાંથી ઊઠતા વિચારો દ્વારા સર્જતું રહે છે. આપું પ્રવેશ અને પ્રસ્થાનનું નાવિન્ય વિશ્વનાં લોકનર્તનમાં અનન્ય છે. પ્રાચીન ગરબામાં હાથતાળી નર્તન મુખ્ય છે. આ ઉપરાંત માથા પર એકથી વધુ બેડાં લઈ, ગરબી, માંડવડી, દીવા, દીવડી, દાંડિયા, મંજીરા વગેરે લઈ વિવિધ અંગ મરોડ અને ચાલ વૈવિધ્ય સાથેનું નર્તન જોવા મળે છે.

પ્રાચીન ગરબાનું વિષય વસ્તુ : પ્રાચીન લોકકૃતિ, લોકગીત અથવા દયારામ સુધીના કવિઓની કૃતિઓનો સમાવેશ પ્રાચીન ગરબામાં થાય છે. વિષય વસ્તુ વિશેષતઃ ભક્તિ પ્રધાન હોય છે. શક્તિની આરાધના, શ્રી કૃષ્ણની લીલાઓ તેમજ લોકજીવનને સ્પર્શતા વિષયોના સાધારણ લોક સમુદાય સહજતાથી ગાઈ શકે તેવા ગેયતા પ્રધાન લોકઢાળના વૃંદગીતો જ હોય છે. મહાકાળી, અંબા, બહુચર, ચાચર, આશાપુરા વગેરે અસંખ્ય દેવીઓનું સ્મરણ કરીને ગરબો ગવાય છે.

ઈ.સ. ૧૭૨૧માં ભાણદાસજીએ રચેલી ગરબી;

"ગગનમંડળની ગાગરડી ગુણ ગરબી રે, તેણી રમિ ભવાની રાસ ગાઉં ગુણ ગરબી રે;" મળે છે.

અને ઈ.સ. ૧૭૮૦માં વલ્લભ મેવાડાએ રચેલો ગરબો;

"ગગનમંડળ કરી ગાગરીરે મા, સકલ શોભા ભરી રે મા." મળે છે.

આ પહેલાંનું, આ વિશેનું, અન્ય સાહિત્ય હજુ મળેલું નથી. વલ્લભ મેવાડો પ્રાચીન ગરબાઓના પર્યાયરૂપ ગણાય છે. તેના ગરબા (ગરબારૂપે લખાણ) નું કેન્દ્ર માતાની પ્રગટ ભક્તિ છે. "મા તું પાવાની પટરાણી.." એ તેનો અતિપ્રસિદ્ધ પ્રાચીન ગરબો છે. આ ઉપરાંત કડીના સાંકળેશ્વર, જુનાગઢના દીવાન રણછોડજી, શામળ, પ્રેમાનંદ, દયારામ, પ્રીતમ વગેરે સર્જકોએ ગુજરાતીમાં ગરબા અને ગરબીઓ આપ્યા છે. ગરબાની મધ્યકાલિન

રચનાઓ સુધી ગરબામાં ભક્તિ કે ધાર્મિક ઓરછવોનું પ્રતિબિંબ જોવા મળે છે. પછી ધીમે ધીમે ધાર્મિક ગરબો સામાજિક થતો ગયો. લોકગીતો અને લોકસાહિત્ય તેમાં ભળતા ગયાં.

પ્રાચીન ગરબાનું ગીત-સંગીત : મુખ્યત્વે લોક સંગીત જેના તાલોમાં એકતાલ, દાદરા, દીપચંદી, કેરવા, ઘુમાળીને હીંચ વિશેષ લેવાય છે. ત્રણ-ચાર માત્રાના પણ લોકતાલો હોય છે. રાગોમાં સારંગ, ઝીંઝોટી, બાગેશ્રી, માંડ, કાફી, કાલીંગડા, દેશ, ગારા, ખમાજ વગેરેની છાયા હોય છે. રાગની સંપૂર્ણતા નહિવત્ હોય છે. આ પ્રકારના પ્રાચીન ગરબાને અનુરૂપ સાદા લોકતાલ, લોકરાગ, લોકઢાળ હોય છે. અને એવાં જ સાદા લોકવાદ્યો હોય છે.

પણ શું આપ જાણો છો? કે નવરાત્રીના નવ રાત ગરબા કેમ રમવામાં આવે છે.

આવો આજે અમે તમને બતાવીએ છીએ ગરબા રમવાનું મૂળ કારણ કે ગરબા સંસ્કૃતના ગર્ભથી નીકળ્યા છે. નવરાત્રીના આ તહેવારમાં આ ગરબા માટીથી બનેલ એક ગર્ભની આસપાસ કરવામાં આવે છે. માટીથી બનેલ આ ગર્ભનો અર્થ અસલમાં સંસારના મૂળ મતલબ પ્રસવ, જન્મ કે ઉત્પત્તિથી છે.

વરચે મુકવામાં આવનારા આ ગર્ભની અંદર માતાના નામનો એક દીવો મુકવામાં આવે છે. જેને ગર્ભ દીવ કહેવાય છે. નવરાત્રીમાં લોકો આ ગર્ભદીવની ચારેબાજુ ગરબા રમે છે.

આ વાતને પ્રતીકાત્મક રૂપે એવું કહેવામાં આવે છે કે આ સંસારની ઉત્પત્તિ આપણા સૌની ઉત્પત્તિ આ ગર્ભથી જ થઈ છે જેને આપણે માતા અંબે કહીએ છીએ અને આપણા બધાનું પુર્ણ જીવન આની જ ચારેબાજુ ફરે છે. આપણે જન્મ લઈએ છીએ અને આપણું જીવન જીવીએ છીએ પછી મૃત્યુને પ્રાપ્ત કરીએ છીએ. આ મોક્ષ પછી જીવનનું આ ચક્ર ફરીથી શરૂ થાય છે તેને જીવન ચક્ર કહેવાય છે.

જે રીતે આપણું જીવન મા અંબેની ચારેબાજુ ફરે છે એ જ રીતે ગરબાની આ રીત પણ આપણા જીવન ચક્રનું એક પ્રતીક છે. જે નિરંતર ચાલતી રહે છે. ક્યારેય રોકાતું નથી અને આ જીવનની ધુરી, જેનું સંપૂર્ણ કેન્દ્ર મા ના નામના ગર્ભથી થાય છે.

હિન્દુ ધર્મ મુજબ જીવન ચક્રની આ વિચારધારા આપણા ધર્મમાં આટલા સરળ અને સહેલાઈથી બતાવવાની કોશિશ કરવામાં આવી છે કે નવરાત્રીના આ ઉત્સવ દ્વારા આપણા

જે જે મી ગોડવંચુ

ગરબા

બધાના જીવનમાં આ સંપૂર્ણ રીતે ઉતરી આવે છે અને આપણે તક્ષીનતાથી ઉત્સવમાં જોડાઈને જીવનના આટલા ગૂઢ રહસ્યને સહેલાઈથી સમજી જઈએ છીએ.

આ નવરાત્રી પર્વ એટલે આધ્યાત્મિક જગદંબાની સ્તુતિ-પ્રાર્થના સાથે ગરબાનો લોક મહોત્સવ. શક્તિની ભક્તિ અને ભક્તિની શક્તિનું પર્વ.

સંગીતનાં તાલે લય-બદ્ધ નૃત્ય સાથે ગરબા રમતાં આ નર-નારીઓ ભક્તિપૂર્વક નવરાત્રીનાં આ લોક પ્રિય મહોત્સવની ઉજવણીમાં એત-પ્રોત થઈ જાય છે.

આખું વર્ષ સામાન્ય રીતે શાંત જણાતી રાત્રીઓ આ નવ દિવસ માટે લોકોના ઉત્સાહમય ગરબાના કોલાહલથી જીવિત બની જાય છે.

ગરબો અને ગુજરાત એક બીજાના પર્યાય રૂપ બની ગયાં છે. હવે તો ગુજરાત બહાર ભારતમાં જ નહીં પણ વિદેશોમાં પણ ગરબા પહોંચી ગયા છે. માટે જ કહેવાય છે કે જ્યાં જ્યાં વસે ગુજરાતીઓ ત્યાં ત્યાં જામે છે નવરાત્રીના ગરબાની રમઝટ.

ગરબામાં નૃત્ય દ્વારા દેવીની આરાધના કરવામાં આવે છે. માતાજીના વિવિધ રૂપોની સ્તુતિમાં અનેક લોક-ગરબાઓ ગવાય છે. નવરાત્રીની નવે નવ રાત્રીએ નાનાં મોટાં નાનાં ભૂલકાંઓ સહીત સૌ રંગ-બેરંગી ગરબા માટેનો ખાસ અલાયદો પહેરવેશ ધારણ કરીને સંગીતના તાલમાં જે ઉત્સાહ અને ઉમંગથી ગરબા ગાય છે એ મનોરમ્ય ચિત્ર જોવું એ એક લ્હાવો બની જાય છે. ઉત્સાહનો જાણે મહા સાગર માતાજી ના દરબારમાં ઉમટે છે.

પ્રાચીન ગરબો અને અર્વાચીન ગરબો એમ ગરબાનાં બે પ્રકાર છે. ગરબા ગાવાની પદ્ધતિમાં સમયે સમયે ફેરફાર થતા ગયા છે. જૂની પરંપરા પ્રમાણે નવરાત્રીમાં કાણાંવાળી મટકીમાં અંદર જ્યોત મુકીને બનાવાતા દીવાઓ ગરબા કહેવામાં આવતા હતા. હવે નવરાત્રી દરમ્યાન માતાજીની સ્તુતિમાં ગવાતાં ગીતોને પણ ગરબા કહે છે.

ગરબામાં જુદા જુદા તાલ અને પગલાં લેવાતાં થતાં ગુજરાતનો મૂળ લોક-ગરબો તો જાણે સાવ ખોવાઈ ગયો છે. નવી પેઢીનાં જુવાનીયાં માટે નવરાત્રી એક ધાર્મિક ઉત્સવ કમ મનોરંજનનો પ્રસંગ થઈ ગયો છે. ગરબાનો એક નવો પ્રકાર સનેડો ગવાતો થયો છે.

ગરબાના યુવાન ખેલૈયાઓએ બોલિવૂડનાં ગીતો પર તેમના

સ્ટેપ અને ટાંડીયા સાથે ઝૂમવાનું શરૂ કરી લીધું છે. નવરાત્રી ઉપર ભારતમાંથી જાણીતા ગાયક કલાકારો એમનાં ગ્રુપ સાથે વિદેશોમાં પહોંચી જાય છે અને સારું એવું વિદેશી ટૂંકિયામણ ઘર ભેગું કરી લે છે.

ગુજરાતની એક ખાસિયત ગણાતા ગુજરાતી ગરબાનું હવે તો બોલિવૂડને પણ ઘેલું લાગ્યું છે. એનો પુરાવો તમને રામલીલા ફિલ્મમાં બોલીવૂડના જાણીતા કલાકારો રણવીર સિંહ અને દીપિકા પદુકોણે ગુજરાતી ગરબાની જે રમઝટ મચાવી એ આપણે જોયું જ છે કે....

લીલી લીમડી રે

લીલો નાગરવેલનો છોડ

પ્રભુ પરોઢિયે રે

મારા ઘેર ઉતારા કરતા જાઓ

ઉતારો નહિ કરું રે

મારા ઘેર સીતા જુવે વાટ

સીતા એકલાં રે

જુવે રામ લક્ષ્મણ ની વાટ

ગીત, સંગીત અને ઢોલ-નગારાનાં તાલમાં બોલીવૂડના કલાકારોએ મચાવેલી ગુજરાતી ગરબાની રમઝટ.

- ગૂગલ થી સંકલન

હે જગ જનની, હે જગદંબા, માત ભવાની શરણે લેજે, આઘ શક્તિ માં આદિ અનાદિ, અરજી અંબા ઉરમાં લેજે.....

હોય ભલે દુઃખ મેરુ સરીખું, રંજ એનો ના થાવા દેજે, રંજ સરીખું દુઃખ જોઈ બીજાનું મને, રોવાને બે આંસુ દેજે....હે.....

આતમ કોઈનો આનંદ પામે તો, ભલે સંતાપી લે મુજ આતમ ને, આનંદ એનો અખંડિત રહેજો, કંટક દે મને, પુષ્પો એને....હે.....

ધૂપ બનું સુગંધ તું લેજે, રાખ બની ઉડી જાવા દેજે, બળું ભલે બાળું નહી કોઈને, જીવન મારું સુગંધિત કરજે....હે.....

કોઈના તીરનું નિશાન બનીને, દિલ મારું વિન્ધાવા દેજે, ઘા સહી લઉં, ઘા કરું નહી કોઈને, ઘાયલ થઈ પડી રહેવા દેજે...હે.....

અમૃત મળે કે ના મળે મુજને, આશિષ તું અમૃતમય દેજે, ઝેર જીવન ના હું પી જાણું, પચાવવાની તું શક્તિ દેજે....હે.....

જે જે મી ગોડવંચુ

ચણિયા-ચોળી અને ચુંદડી ગુલમહોરી ગુજરાતગાનને રંગીલો રાસ ફ્રેસ કોડ!!

ફ્રેસિંગ ઈઝ રિફ્રેક્શન ઓફ સાયકોલોજી. ભારત એ દેશ છે કે જ્યાં માણસ જીવનની લીલાસામાં રંગ શોધવામાં રાતોચોળ થાય છે. આપણા વસ્ત્ર પરિધાનમાં કેવળ મર્યાદા નથી, મોજ પણ એટલી જ છે. સ્ત્રીના શરીરના વળાંકોનો, એના ત્રિભંગી અંગોનો સહજ સ્વીકાર એ જ શક્તિપૂજા પણ છે.

ફર-નખ રાતા કામિનીના રે,
રાતા અઘર-સુદંત,
રાતો અબીર-ગુલાલ ઉડાડે
રાતો નવલ વસંત.
રાતી ચોળી કસણ-કસી રે,
રાતી કુંકુમ-રોળ,
રાતે સિંદૂર માંગ ભરી રે,
મુખ રાતા તંબોળ

નવરાત્રિના રાસમાં રમતી રૂપસુંદરીનું આ લાલચોળ વર્ણન ક્યારેય જૂનું થાય એમ નથી. મેંદીને લીધે હાથ અને નેઈલ-પોલિશ કે પછી તંદુરસ્તીને લીધે નખ રતાશ પડતાં ગુલાબી છે. હોંઠ અને એમાંથી ડોકાંતા પેઢા પણ રતુમડાં ગુલાબી છે. આસ પાસ ગુલાબ જેવા ફૂલો ખીલેલા છે. લાલ કલરની ચોળી અને ચુંદડી પહેરેલી નાર એટલે ગુજરાતની નાર!

ગુજરાતીઓ હજુ ગુજરાતી પૂરી લખતા પણ શીખ્યા ન હોય, એવા સમયમાં આ લાલચોળ ઉન્માદનું વર્ણન વળી રાસનું જ છે. અને લલકાર્યું છે કૃષ્ણના રાસોત્સવના ફર્સ્ટ હેન્ડ આઈ વિટનેસ ગણાતા નરસિંહ મહેતાએ ! મહેતાજી આગળ એવું ય ફરમાવે છે કે કૃષ્ણજી રાતા કામિનીએ... મતલબ એક-બીજાને જોઈ પિયુ-પ્રિયા ઉન્માદ ને ઉત્તેજનામાં ઘસમસતા લોહીને લીધે રેડ રેડ થઈ ગયા છે !

નરસિંહ મહેતાએ તો અંબોડાના ફૂલથી હાથની ચૂડી સુધી રાસ રમતી રૂપરાણીઓના ભરપૂર વર્ણનો એમના રસિક પદોમાં વારંવાર કર્યા છે. વસંતના એક વર્ણનમાં ય 'ચીર-ચોળી, કોટે

કુસુમમાળા, રાધા ગોઠી, રમે કૃષ્ણ કાળા' એવું લખે અને રાજના પદમાં તો વળી 'નેપૂરિયાં (ઝાંઝર) નો ઠમકો વાજે, નારી કેં નાયતી રે... ચરણપ્રહારે ઘરણી ઘમકે, દેતાં પરસ્પર તાળી રે... ચોળી-પટોળી ચંપાવરણી નાના-વિધની (વિવિધ) ભાત (ડિઝાઈન) રે... નરસૈયાચો સ્વામી રસમાં વિલસે, ઘન્ય ઘન્ય રૂડી રાત રે !' ક્યા બાત હૈ !

ને મહેતાજી વળી શબ્દોને રાસના ઠેકે રમાડતા હોય એવા લયમાં લખે "ચોળી ઉર ચમચમે (છાતી પર ચોલી ઝગમગે છે !), ઘમઘમે ઘૂઘરી, ઠમક-ઠમકાવતી નેપૂર નારી... અલવે અંગ મોડતી, પિયુ મન રંજતી, જાણે ઘન દામિની ચમકે ભારી !" આકાશમાં વીજળી ચમકે એમ રાસ લેતી યુવતી અંગના વળાંકો લેતી ઝળહળ થાય છે. નાથ ને બાથમાં લેતા અંગમાં આનંદ સમાતો નથી !

પણ વિષય તો છે ચણિયા-ચોળી અને ચુંદડી. નવરાત્રિનો રંગીલો રસીલો ફ્રેસ કોડ. નરસિંહ મહેતાના જમાનામાં કે ઈવન એમણે નીરખેલા કૃષ્ણના જમાનામાં પણ ગોરી ગરબે ઘૂમે ત્યારે ઘેરઘાર ઘાઘરો પણ ફરતો હોય એ દ્રશ્ય જોવાની અનેરી લિજ્જત આજે ય આવે છે.

આટલા વર્ષોથી નવરાત્રિ આવે એટલે ચણિયા ચોળી ને ચુંદડીમાં મહાલતી માનુનીઓને જોવા ઘસારો થાય, બેકલેસ ચોલી ને ટેટૂના ફોટો વોટ્સએપમાં દર વર્ષે શેર થાય, કેડિયા પાઘડીવાળા પુરુષો તરફ તો કોઈ જોડે રમનારી સ્ત્રી ત્રાંસી નજરે જુએ તો જુએ બાકી મીડિયા પણ ભાગ્યે જ ધ્યાન આપે.

આપણી સંસ્કૃતિ પહેલેથી જ કલરફુલ કલ્ચરની છે. એટલે આ બધા વસ્ત્રોને લોકસંસ્કૃતિએ પોતપોતાની રીતે મઢ્યા, શણગાર્યા ને રંગબેરંગી બનાવ્યા. લોકનૃત્યો કે શાસ્ત્રીય નૃત્યોમાં શૃંગારના યુસ્ત નિયમો ઘડાયા. કોઈએ એમાં ટાંકા લીધા, કોઈએ ઉપર વળી બીજી ડિઝાઈનના ટૂકડા ચોંટાડ્યા, ક્યાંક આભલા આવ્યા. મુઘલ કાળની અસરમાં જરદોસી જેવા ઝગમગતા વર્ક આવ્યા. સિલ્કથી સિફોન સુધીના ફેબ્રિક્સ આવ્યા (ખાદીની સાડી શોભે, પણ ચણિયા ચોળી જો ઓરીજીનલ ખાદી

જે જે બી મોડવેલ

અંગિયા-ચોળી અને ચુંદડી ગુલમહોરી ગુજરાતગાનો રંગીલો રાસ કેડ કોડ!!

ટેક્સચરની હોય તો રિવેલિંગ ક્લોથ્સ લાગો!) ફુલકારી, શીશા (આપણા આભલા), ચિકનકારી, ઝારી, કુંદન વગેરેએ આ ટ્રેડિશનલ ઈન્ડિયન સ્કર્ટ, બ્લાઉઝ એન્ડ સ્ટોનને મઢ્યા. મોર-પોપટ જેવા ચિત્રો રચાયા. કચ્છનું કાફ્ટ એમાં મશહૂર થયું (કચ્છીભરત). રબારી, મેર, આહીર જેવી જ્ઞાતિઓમાં જુદી જુદી ભાતની ડિઝાઇનની શૈલીઓ બનતી ગઈ. અને એમાંથી ફેવરિટ તમને કઈ લાગી?

અલબત્ત, 'શિલ્પકલ્પદ્રુમ' જેવા સંગમયુગના ગ્રંથો કે સંસ્કૃત-પાલિ ભાષાની કવિતાઓ છોડી માત્ર ચિત્રોને પુરાવા ગણીએ તો ચણિયાચોળીના પ્રાચીન રેફરન્સ દેશઆખામાં પહેલી વાર ગુજરાતમાં જ મળે છે. અને એટલે જ ગુજરાતના લોકગીતો, કવિતાઓ અને ગરબાઓમાં તો ચણિયા-ચોળી-ચુંદડીના વર્ણનો અને રંગોની રસલ્હાણ જોવા મળે છે! નવરાત્રિમાં રમવા જેટલી જ મજા આ શબ્દ ખેલંદાઓના વિચારવર્તુળમાં ધૂમવાની આવેં!

'જળજમુનાને આરે મારી ચુંદડી ચોરાઈ ગઈ, ચુંદડીની ભેળી હાય હાય હું યે ખોવાઈ ગઈ, ભીનું ભીનું અંગડું ને ભીની ભીની ચોળી, શરમની મારી બાઈ હું તો લજવાઈ ગઈ' જેવી સિમ્બોલિક રચના ભૂલાઈ ગઈ પણ 'મારો સોનાનો ઘડૂલો' તો આજે ય ફેમસ છે : 'નવરંગી ચુંદડી ચટકે ને મન મોહે રાજ... કે રેશમનો ચણિયો ચટકે ને મન મોહે રાજ!' ગોરુ મુખલડું મલકે ને પ્રેમ તણા પાણીડાં છલકે જ ને! આસમાની રંગની ચુંદડી તો દાયકાઓથી પાની લહેરાય જ છે.

અને કાંતિ અશોકે 'લોહી ભીની ચુંદડી' માટે લખેલું ગીત 'વાંકી વળું તો મારી કેડ વળી જાય' આજે ય વોટ્સએપમાં ફરે છે 'આગળ હાલું તો મારી લટ છૂટી જાય, પાછળ હાલું તો મારી કસ તૂટી જાય' જેવી પંક્તિઓ સાથે એમાં હાલેયાલે રૂપ ઢળી જાયની મઘમીઠી ફરિયાદ કરતી નાયિકા છે. અને વળી 'મારા ઘેરદાર ઘાઘરાના એક એક આભલામાં એક જ દેખાય મુને યહેરો, સાજણ મારો થોડો ભીનો ને થોડો કોરો' એવી કબૂલાત કરતી નાયિકા પણ છે! જેમાં ય વળી આવે છે કે 'કિનખાબી કમખાના બેસંતા મોરલામાં ટાંગ્યો છે માળો મેં એનેરો!'

સુમન કલ્યાણપુરે ગાયેલું એક અવિનાશ વ્યાસનું આવું ગીત હતું : લલિત અંગ લલના લજવાતી, પગનું નૂપુર છાનું ન રહેતું, ઘડીક ઘડીક અચકાતી... રિમઝિમ રિમઝિમ વરસે બદરિયા,

ઝીણી ઝીણી ચુનરી ભીંજાતી... એક અગન મન પિયુ મિલનની, બની ઠંડી વહી જાતી! તો 'મેરૂ માલણ'નું પ્રશાંત જાદવનું અમર ગીત મહેશ-નરેશો આપ્યું. 'ઓઢણી ઓઢું ઓઢું ને ઊડી જાય'માં ય છે : તારું ચંદન સરીખું શરીર... હાય હાય વાગે તીર! ને તુષાર શુકલ કલ્પના કરે કે 'હવે ઉભી ઉભી હું યે ઉભરાતી... હું તો ઓઢણી ઓઢું, ને તો ય ના માતી!' (મારા અંગોના ઉભાર હવે ઓઢણીમાં ય સમાય નહિ એમ યૌવન છલકાય છે!)

પણ આ બધા ઢગલામાં શિરમોર લાગે વેણીભાઈ પુરોહિતનું 'મઘરાતની માલણ' કેવા એના શબ્દો પુરુષોત્તમ ઉપાધ્યાય જેવા ઘાટીલા કંઠમાં શોભી ઊઠે! "માઝમ રાતે નીતરતી નભની ચાંદની, અંગેઅંગ ઘરણી ભીંજાય... એવા રે ભીના રંગની ઓઢી એણે ઓઢણી, પાલવડો પવને લહેરાય...

જાણે એ ફૂલને ફોરમ પાયા! ...સૂનો રે મારગ ને ધીમો ધીમો વાયરો, એના જોબનિયાં ઘેલાંઘેલાં થાય : આભલાં ઝબૂકે એને કંચવે સુંદર, ગીત કાંબિયુંનું રેલાય... એને જોઈ આંખ અકલંકી થાય!"

ક્યા ખાત હૈ! કાવ્ય તો લાંબુ છે, પણ સંસ્કૃત કોઈ મુક્તકના વર્ણનો સાથે ઉભું રહે ટટ્ટાર એવું છે! બાણભટ્ટનું એક સંસ્કૃત મુક્તક છે જ : વનની વાટે ફરફરતી રેશમી ચુંદડી કોઈ ઝાડની ડાળ કે લતામાં અચાનક સહેજ ભરાઈ જાય, એમ અમારું મન એનામાં ઘડીક અટવાઈ ગયું! અહાહા! ગોરાંદેઓના વાળ ચુંદડી સાથે રમતા હોય એ દ્રશ્યો ઘૂંટડે ઘૂંટડે પીવામાં તરસ છીપાય અને વાળ ન હોય એવડા તો કાનના ઝૂમખાં પર મોતી-હીરાની જેમ રાસે રમતા આવેલા પરસેવાના ટીપાં ચમકે એમાંથી ફરી તરસ લાગી પણ જાય!

ચોળીઓ પર જૂના જમાનામાં મોરલાની ડિઝાઇન થતી. પોપટ દોરાતા, અંદર પાંખ વિનાના પંખીઓના કિલ્લોલને દર્શાવવા! બેકલેસ ચોળીમાં આજે ય પરસેવાથી રોશનીમાં ચમકતી પીઠ પર રેશમી કુમતું અથડાતું હોય, એ એક થનગનાટ છે જીવનના સેલિબ્રેશનનો! ચણિયાચોળી માત્ર પહેરવેશ નથી. ભલે એનાં અવનવા કલર કોમ્પિનેશન્સ આવે, ફેશન ચેન્જ થાય, લેયર્સ ઉમેરાય, પ્રિન્ટ બદલાય. ડે લાઈટ ને નાઈટ લાઈટમાં જુદા દેખાય. બેઝિકલી, એ એક એટીટ્યુડ છે. જેમ સૂટ પહેનાર માણસમાં ઓર્થિંતો કોન્ફિડન્સનો સંચાર થતો હોય છે, એમ જ ચણિયાચોળી પહેરનાર સ્ત્રી કોઈ પણ ઉંમરની હોય એ ફળિયામાં રમતી અલ્લડ કિશોરી બની જતી હોય છે. એક મસ્તી ફૂટતી હોય છે. રૂવે રૂવે, ને વીતેલી જવાનીના વર્ષો થોડા કલાકો

માટે ફરી દેહ ફરતે વીંટળાઈ
જતા હોય છે!
બ્યુટીનું તો આ કોસ્ચ્યુમ

એક્સપ્રેશન છે જ, એટલે આપોઆપ શરીરને જીમમાં જઈને કે
રાસે રમીને પણ શેઈપમાં રાખવાનું મોટિવેશન મળે! પણ એ
મિજાજનું પણ કોમ્યુનિકેશન છે. મુક્તિનો મિજાજ. ગરબે ધૂમતા,
રાસે રમતા સ્ત્રી દીકરી-પત્ની-માતા-બહેનના બંધનો ભૂલીને
એક ગોપી, એક રસતરબોળ સંગીત તાલઘેલી સ્ત્રી જ બને છે એ
રંગ!

વસ્ત્રો વિના શરીર આકર્ષક લાગે, પણ વસ્ત્ર સાથે ય ચૂંબકીય
લાગે એનું રૂપક એટલે અરમાનોનો આનંદ ઘોળતી
ચણિયાચોળી ને ચુંદડી. ગુજરાતણાનો અસલી પોશાક. પાનેતર
શી છોકરી ઉદયન ઠક્કરની ભાષામાં ફરફરતી જાય એ! પછી એ
માથે મટુકે કે ઘાસ મૂકેલી હોય કે તળાવડીમાં ઘુબાકે ન્હાતી!

એટલે ગુજરાતી સ્તુતિ કરતા ન્હાનાલાલે વર્ણન કર્યું છે : યોળી
ચણિયો, પાટલીનો ઘેર... સેંચલે સાળુની સોનલ સેર... છેલ્લે
આચ્છાદી ઉરભાવ... લલિત લજ્જાનો વદન જમાવ... અંગ આખે
ય નિજ અલબેલ, સાળુમાં ઢંકાતી રૂપની વેલ... રાણક તનયા
ભાવશોભતા સુંદરતાનો શું છોડ... આર્ય સુંદરી નથી અવનીમાં
તુજ રૂપગુણની જોડ! મીન્સ, ચણિયાચોળીમાં રહેલી ગુજરાતી
નારી જેવું રૂપ જગત આખામાં જોવા ન મળે!

તારી તે ચુંદડીને લ્હેરવું ગમે
ઘેલા કો હૈયાને ઘેરવું ગમે
મંદ મંદ વાયુના મનગમતા છંદમાં
વેણીનાં ફૂલની પ્હેતી સુગંધમાં
ઠેર ઠેર વ્હાલને વિખેરવું ગમે
તારી તે લટને લ્હેરવું ગમે
એનું તે ઘેન કોઈ નેનમાં છવાય છે
તો ભોળું રે કોઈનું ભીતર ઘવાય છે
એ સૌ ઊલટભેર હેરવું ગમે
તારી તે ચુંદડીને લ્હેરવું ગમે

નિમીષા જીજ્ઞેશ કક્કીઆ (મરઘા)
ગૂગલ થી સંકલન

જે જે મી ગોડવેશુ

માનો ગરબો રે રમે રાજને દરબાર
માનો ગરબો રે રમે રાજને દરબાર

રમતો ભમતો રે ગ્યો'તો કુંભારીને દ્વાર
એલી કુંભારીની નાર તું તો સુતી હો તો જાગ
માને ગરબે રે રૂડાં કોડિયા મેલાવ
માનો ગરબો રે રમે રાજને દરબાર

માનો ગરબો રે રમે રાજને દરબાર
રમતો ભમતો રે ગ્યો'તો સોનીડાને દ્વાર
એલી સોનીડાની નાર તું તો હો સુતી જાગ
માને ગરબે રે રૂડાં જાણિયા મેલાવ
માનો ગરબો રે રમે રાજને દરબાર

માનો ગરબો રે રમે રાજને દરબાર
રમતો ભમતો રે ગ્યો'તો ઘાંચીડાને દ્વાર
એલી ઘાંચીડાની નાર તું તો સુતી હો તો જાગ
માને ગરબે રે રૂડાં દિવેલીયા પુરાવ
માનો ગરબો રે રમે રાજને દરબાર

માનો ગરબો રે રમે રાજને દરબાર
રમતો ભમતો રે ગ્યો'તો દરજીડાને દ્વાર
અલી દરજીડાની નાર તું તો સુતી હો જાગ
માને ગરબે રે રૂડાં તોરણિયા બંધાવ
માનો ગરબો રે રમે રાજને દરબાર

માનો ગરબો રે રમે રાજને દરબાર
રમતો ભમતો રે ગ્યો'તો ઢોલીડાને દ્વાર
એલી ઢોલીડાની નાર તું તો સુતી હો તો જાગ
માને ગરબે રે રૂડાં ઢોલ વગડાવ
માનો ગરબો રે રમે રાજને દરબાર

"કોરોના અને ઘર"

વોટ્સએપ પરથી સંકલન

નાટિકાની પાત્રસુચિ

ઈન્દુ : નનકાના પપ્પા

મીના : નનકાની મમ્મી

નનકો : તેમનો નાનો છોકરો

(કળિયુગના આ યુગમાં એક મોટી મહામારી છે કોરોના વાયરસ, તેનાથી સમગ્ર દુનિયામાં હાંહાંકાર મચી ગયો છે. ઠેર-ઠેર પોલીસ દેશની અને રાજ્યની રક્ષા કરવા માટે સતર્ક છે. ડૉક્ટરો દેશને બચાવવા માટે પોતાની બધી જ શક્તિઓ લગાવીને સેવા કરે છે).

(સ્થળ : ભાવનગર શહેરની એક સડક)

(નનકો દોડતો દોડતો આવે છે)

નનકો : પપ્પા.. ! પપ્પા.. ! હું આમ દૂર રમવા ગયો હતો ત્યાં પોલીસવાળા બધાને મારતાં હતા.

ઈન્દુ : - શું થયું? કેમ બધાને મારે છે?

નનકો : પપ્પા એક વાયરસ આવ્યું છે તેનું નામ અં.....અં..... કોરા..... કંઈક નામ છે.

પણ યાદ નથી આવતું.

ઈન્દુ : બેટા.. ! એ વાયરસનું નામ કોરોના.....

નનકો : (વાત અટકાવીને ઝડપથી) હાં .....હાં .....પપ્પા કોરોના વાયરસ ....જ

ઈન્દુ : આ વાયરસ ખૂબ જ ખતરનાક છે. આખી દુનિયામાં મહામારી ફેલાવી દીધી છે.

નનકો : પપ્પા ! મહામારી એટલે...

ઈન્દુ : મહામારી એટલે કોરોના વાઈરસથી આખી દુનિયા ડરી ગઈ છે તે જ.

નનકો : તો આપણે કેમ નથી ડરતાં?

ઈન્દુ : આપણને પણ બીક લાગે છે, પરંતુ કોને કહેવા જઈએ બોલ બેટાં !

નનકો : પપ્પા..! પપ્પા..! એ પોલીસવાળા એકની એક વાત બહુ જ જોરથી બોલતા હતા.

ઈન્દુ : શું?

નનકો : ભુલાઈ ગયું.. યાદ આવે એટલે કવ હોં !

ઈન્દુ : ચાલ, હવે જમી લે નખરાં ન કર.

નનકો : (અચાનક ઉભો થાય છે) પપ્પા.. ! પપ્પા.. ! યાદ આવ્યું.

ઈન્દુ : હવે શું યાદ આવ્યું બેટા?

નનકો : પેલા પોલીસવાળા કાકા શું કહેતા હતા ઈ વળી..

ઈન્દુ : બોલ તો?

નનકો : એમ કહેતા હતા કે, આ કોરોના વાયરસ બહુ જ ખતરનાક છે. આનાથી બચીને રહો. અને પોત-પોતાના ઘરમાં રહો. કોઈપણ જગ્યાએ ટોળું વળીને ઊભા રહેવું નહીં.

ઈન્દુ : સાચી વાત છે બેટાં! કોરોના વાયરસથી બધાએ બચવું જોઈએ.

નનકો : એ બધું તો ઠીક પપ્પા..! પણ પોત-પોતાના ઘરમાં રહેવું એટલે?

ઘર એટલે...!

મીના : દૂર બેઠી અવાજ કરે છે, નનકા બેટા, અહીંયા આવ તારા માટે રમકડું બનાવ્યું જો.

નનકો : દોડાદોડ કરીને ક્યાં છે..? ક્યાં છે.. ? લાવ મમ્મી! હું આ રમકડું લઈને બહાર રમવા જાઉં છું હોં!

મીના : નનકા બહુ દૂર ન જતો હો. કોરોના વાયરસ ફેલાયેલો છે.

(અચાનક નનકાના પપ્પા સામું જુએ છે.) નનકાના પપ્પા આમ કેમ ઉદાસ બેઠા છો?

શું થયું? કંઈક તો બોલો...

ઈન્દુ : મીના, આપણાં નનકા એ તો મને મૂંઝવણમાં મૂકી દીધો છે. જેનો જવાબ આપણી બંને પાસે નથી.

મીના : એવી તે શું મૂંઝવણ?

ઈન્દુ : આપણો નનકો રમીને આવ્યો ત્યારે તે કહે છે કે, પોલીસવાળા બધાને મારે છે. અને એકની એક વાત કહે છે કે, 'આ કોરોના વાયરસ ખતરનાક છે. અને આનાથી બચવા પોત-પોતાના ઘરમાં રહો. ને ઘર એટલે શું? એમ કહે છે?

મીના : રડવા જેવી થઈ જાય છે હવે શું જવાબ આપશો?

ઈન્દુ : હું પણ એ જ વિચાર કરું છું.

મીના : આપણે ઘર નથી. સડક પર રહીએ છીએ. પણ તમે એવો જવાબ આપજો કે આપણાં નનકાને દુઃખ પણ ન થાય, અને આપણી આગળની પેઢીને ઘરનો સાચો અર્થ સમજાય.

"કોરોના અને ઘર"

નનકો : રમીને પાછો આવે છે. પપ્પા!! પપ્પા!! હજી પણ પોલીસવાળા બધાને મારીને ભગાડે જ છે.

ઈન્દુ : હાં બેટા! હવે બહાર ન જતો.

નનકો : હો પપ્પા ! પણ તમે મને હજી જવાબ ન આપ્યો.

ઈન્દુ : વિચાર કરીને..બેટા!! તેનો જવાબ આપું છું.

નનકો : પણ પપ્પા ક્યારે?

ઈન્દુ : બેટા! ઘર એટલે મા-બાપ, મમ્મી-પપ્પા.....

નનકો : આશ્ચર્યશક્તિ થઈને ઘર એટલે મમ્મી-પપ્પા....!

ઈન્દુ : હા, આ દુનિયામાં સાચું ઘર પોતાના મા-બાપ કે મમ્મી-પપ્પા છે. તેમનાથી દૂર ન થવું જોઈએ. તેમની સાથે જ રહેવું જોઈએ. ગમે તેવી બરાબ પરિસ્થિતિ આવે તો પણ મા-બાપની સાથે જ રહેવાય. મમ્મી-પપ્પા સાથે રહેવાથી કોરોના વાયરસ પણ દૂર

ભાગે.

નનકો : પપ્પા, હવે તો હું આખી જિંદગી તમારી સાથે જ રહીશ. મારાં ઘર સાથે જ રહીશ. મને કોરોના વાયરસ પણ કાંઈ નહીં કરે. આ કોરોના વાયરસને કારણે મને સમજાણું કે ઘર એટલે શું?

ઈન્દુ : ખૂશ થઈને, મીના આપણી મૂંઝવણ દૂર!

મીના : દાંત કાઢતાં આપણે સડક પર રહેતા હોવા છતાં આપણા નનકાને જિંદગીનો પાઠ શીખવ્યો.

ઈન્દુ : હા.... અને હવે આ કોરોના વાયરસથી બચવા આપણે ભગવાનને પ્રાર્થના કરીએ.

નનકો : ચાલો, ચાલો, ભગવાનને પ્રાર્થના કરીએ. કોરોના વાઈરસ આ દુનિયામાંથી દૂર જાય અને બધા જ પોતાના ઘર સાથે સુખી થઈને રહે.

ઈંડોબખાર

ઈશારા - ઈશારા માં ઘણુંબધું યોગ્ય જોડી જોડો.

- ૧ પ્રતિકૂલ પરિસ્થિતી ને ફેરવવાને બદલે
- ૨ વર્તમાન ક્ષણ આપણા હાથમાં છે
- ૩ નોકર જો શેઠના દિલ માં
- ૪ શરીરને આપેલી બધી જ તકલીફ
- ૫ પ્રેમ માગવા થી નહીં
- ૬ જેના માં સમતા છે
- ૭ નાની ભૂલ પણ
- ૮ ભૂતકાળની જ સ્મૃતિઓ વાગોબ્યા કરનારો
- ૯ કોઈપણ અપેક્ષા વિના
- ૧૦ ખુશામતી ખીર કરતાં
- ૧૧ પ્રભુ, તું મારી પ્રેરણા છે
- ૧૨ સુવાસ વિનાનું પુષ્પ, ભાવ વિનાનું ભજન

- ૬ તે જીવન સંઘ જીતે છે.
- ખ તારા પૂર્વે આરાધેલા કર્મના ફળ છે.
- ગ મારા દર્શન તારામાં કરું છું.
- ઘ તેને સુધારવાથી ભાવિકાળ સુધરે છે.
- ચ ગમે તે ઉંમરનો હોય એ વૃદ્ધ જ છે.
- છ ખુમારીની ખીચડી સારી.
- જ તો નોકર ન્યાલ.
- ઝ મોટી ઠોકર ખવડાવે છે.
- ટ એ બધું નકામું.
- ઠ મનને ફેરવવું જોઈએ.
- ૬ બિનશરતી દાન, મહાદાન છે.
- ૬ આપવાથી મળે છે.

શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ

પુરસ્કૃત

શ્રી રસીકલાલ અંદુલાલ પરીખ (સરકાર) આયોજિત
શ્રીમતી મંજુલાબેન રજનીકાન્ત શાહ (નગરશેઠ) સહ આયોજિત
નોટબુક રાહત યોજના

સંસ્થા દ્વારા ચાલતી ઉપયુક્ત યોજનામાં નોટબુક આપવામાં આવે છે આ યોજનાનો જે કોઈ વિદ્યાર્થી ભાઈ-બહેનો લાભ લેવા ઈચ્છતા હોય તેઓને જણાવવાનું કે તે અંગેના નવા અરજીપત્રકો તા. 30/૯/૨૦૨૦ સુધી નીચે જણાવેલા સ્થળ પર સંપૂર્ણ વિગતો સાથે ભરીને પહોંચતા કરવા.

નોટબુક રાહત યોજના નું વિતરણ તા. ૫/૧૦/૨૦૨૦ અને ૬/૧૦/૨૦૨૦ ના રોજ નીચે જણાવેલા સ્થળ પર સમય બપોરે ૨.૦૦ કલાક થી સાંજે ૫.૦૦ કલાક સુધી થશે.

અરજીપત્રકો તથા
વિતરણ નું સ્થળ

Divij Enterprises (Darshan Harish Parikh)

Shop No. F, New Jawahar Mansion,

Sitaram Podar Marg, 1st Fanaswadi,

Mumbai - 400 002.

Mobile No. 9920402022

મંત્રી - શ્રી ભાવેશ મોદી

સંયોજક - શ્રી દર્શન પરીખ

શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ

સંચાલિત

શ્રી મનોજભાઈ / શ્રી અમરીશભાઈ કચેરીયા સૌજન્ય
કન્સેશનલ રેટ નોટબુક યોજના

ગત વર્ષ મુજબ આ વર્ષે આપ સૌની જરૂરીયાતને ધ્યાનમાં રાખીને બજારની કિંમત કરતા સસ્તા દરે નોટબુક વેચાણ હાથ ધરેલ છે.

એ-૪ સાઈઝની નોટબુકનું વેચાણ તા. ૨૫/૯/૨૦૨૦ થી તા. ૩૦/૯/૨૦૨૦ સુધી સમય બપોરે ૨.૦૦ કલાક થી સાંજે ૫.૦૦ કલાક સુધી નીચે જણાવેલા સ્થળ પરથી મળશે. અને ખાસ નોંધ નોટબુક હશે ત્યાં સુધી મળશે.

મુંબઈ વિલાસ

Divij Enterprises (Darshan Harish Parikh)

Shop No. F, New Jawahar Mansion,

Sitaram Podar Marg, 1st Fanaswadi,

Mumbai - 400 002.

Mobile No. 9920402022

ઉપનગર વિલાસ

શ્રી વસંત નટવરલાલ દેસાઈ (કાંદિવલી) -

9821054329

શ્રી હેમેન્દ્ર રમણલાલ શાહ (બોરીવલી) -

9820011586

નોંધ :- ગત વર્ષની માર્કશીટની નકલ અથવા હોલ ટિકીટ સાથે લાવવી ફરજીયાત છે. તે સિવાય નોટબુકો આપવામાં નહીં આવે.

મંત્રી - શ્રી ભાવેશ મોદી

સંયોજક - શ્રી દર્શન પરીખ

જે જેની પોડવેલુ

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH

Smt. Taraben Ratilal Parikh Administrative office

118/120, Ardeshar Dadi Street V.P. Road, Mumbai- 400004, Tel: 23887006

Shri. Manojbhai – Shri Amrishbhai Kacheria Concessional Rate Notebook Scheme

To,
The Secretary
Shree Balasinor Navyuvak Sangh
Mumbai- 400004

May I request you to deliver the Notebooks as per Order as follows:

Item	Price Per Dozen	Standard / Higher Education	Qty Required (In Doz)	Qty Delivered (In Doz)	Total Amount
A4 size College Book	₹ 180/-				₹

Name of the Student	
Address	
VastiPatrak No.	Tel No:

TERMS & CONDITIONS

Marksheet copy or Hall Ticket copy must be attached with the form. Note books will be delivered till stocks lasts, maximum quantity per students as mentioned below:

Std. K.G to T.Y.—2 Doz.

Medical and Engineering—3 Doz.

Delivery Centres

Time—2.00p.m- 5.00 p.m

Colaba to Bandra

Jogeshwari to Kandivali

Borivali to Virar

M/s. Divij Enterprise

Shop No. F, New Jawahar Mansion,
Ground floor, Sitaram Poddar Marg,
Fanaswadi No.1, Mumbai- 400002

9920402022

Vasant N. Desai

A303 shree shatrunjay,
Behind patel nagar
M G cross Road No 4
Kandivali (w), Mumbai- 400067

9821054329

Shah Hemendra Ramanlal

(Chakwa), C-3/302 Sumer Nagar,
S .V.Road, Borivali(W),
Mumbai- 400092

9820011586

Mr. Bhavesh Modi
(Hon. Secretary)

Mr. Darshan Parikh
(Convener)

श्री श्री मंगलम्

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH

Smt. Taraben Ratilal Parikh Administrative office

118/120, Ardeshar Dadi Street V.P. Road, Mumbai- 400004, Tel: 23887006

Sponsorer

Shri. Rasiklal Chandulal Parikh (Sarkar)

NOTE BOOK RAHAT YOJANA

Co-Sponsorer

Smt. Manjulaben Rajnikant Manilal Shah (Nagarseth)
(Year 2018-2023)

Name Of Student		Std.	
Name Of Father / Guardian			
Address			
		Mobile	
Vastipatrak No.		Date	
Monthly Family Income			

- 1) Individual Form for every student.
- 2) Xerox copy of Mark Sheet for previous exam appeared
- 3) Forms will not be accepted after last date.

FOR OFFICE USE ONLY

Father / Guardian Signature

Pencil		Ballpen		Poster Colour	
Rubber		Pencil Colour		School Bag	
Sharpener		Chalk Colour		Geometry Box	
Foot Ruler		Lunch Box		Note Book	
Brown Cover		Water Bottle		Fullscape Book	
Note Book Label		Plastic Box			

२२

દિવાળી બંધિસ

અમને જણાવતાં સહર્ષ આનંદ થાય છે કે એક અનામી દાતા તરફથી સતત પાંચમા વર્ષે પણ અત્ર અથવા આર્થિક સહાય લેનાર કુટુંબોને કુટુંબ દીઠ ₹ ૭૫૦/- આપવામાં આવનાર છે.

એક બીજા વૈષ્ણવ તરફથી આ વખતે બીજીવાર અત્ર અથવા આર્થિક સહાય લેતા કુટુંબોને કુટુંબ દીઠ ₹ ૧૦૦૦/- આપવામાં આવશે.

આપની શુભ શરૂઆત માટે ગર્વની લાગણી અનુભવતા ધન્યવાદ પાઠવીએ છીએ.

મુંબઈમાં વસતા કુટુંબોને તા. ૧/૧૧/૨૦૨૦ થી તા. ૫/૧૧/૨૦૨૦ સુધીમાં બપોરે ૧૨.૦૦ કલાક થી સાંજે ૫.૦૦ કલાક ના સમયમાં શ્રી બાલાસિનોર પ્રગતિ સમાજના કાર્યાલય ખાતેથી આપવામાં આવશે.

બહારગામ વસતા કુટુંબોને મનીઓર્ડર દ્વારા મોકલવામાં આવશે.

બાલાસિનોર ખાતે વસતા કુટુંબોને શ્રી મણીકાન્ત ક્ડકીઆ મારફતે આપવામાં આવશે.

સર્વે દાતાઓનો આભાર.

પ્રમુખ - શ્રી સૌમીલ જીતેન્દ્ર મોદી

બાલાસિનોર વિદ્યામંડળ

પ્રશંસનીય દાતા

આપણી સંસ્થાને માતબર દાન નીચે જણાવેલ દરિયાદિલ દાતાઓ તરફથી મળ્યું છે.

- ⇒ ૧) શ્રીમતી સુશીલાબેન નટવરલાલ પરીખ (વોરા)ની મધુર યાદમાં તેઓના પરિવાર તરફથી ₹ ૧,૦૦,૦૦૦ (અંકે ૩ એક લાખ પૂરા) નું માતબર દાન મળેલ છે.
- ⇒ ૨) શ્રી જતિનભાઈ શાંતિલાલ ધારિઆ (દલાલ) તરફથી શ્રી કેયુરભાઈ નાં શુભ લગ્ન પ્રસંગે ₹ ૨૫,૦૦૦ (અંકે ૩ પચીસ હજાર પૂરા) નું માતબર દાન મળ્યું છે.
- ⇒ ૩) શ્રી ચેતનભાઈ રમણીકલાલ ધારિઆની ફેમિલી તરફથી ₹ ૧૦,૦૦૦ (અંકે ૩. દસ હજાર પૂરા) નું માતબર દાન શ્રી અત્રપૂર્ણા ફાર્મસ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ તરફથી મળ્યું છે.

ઉપરોક્ત દાતાઓનાં દાન માર્ચ, ૨૦૨૦ માં મળ્યાં હતા. પરંતુ લોકડાઉનના કારણે સંસ્થા બંધ હોવાથી આ માહિતી જ્યોતિપુંજ કાર્યલયને મોકલી શકાય ન હતી. જેની ક્ષમા માંગીએ છીએ. કોરોના મહામારીના સમયમાં શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ ૨૨ માર્ચ થી બંધ હતી. જે હવે ધીરે ધીરે કાર્યરત થઈ રહી છે.

આપની સંસ્થાને શ્રી બાબા સાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી દ્વારા ૧ વર્ષના સેનેટરી ઇન્સ્પેક્ટર ડીપ્લોમાં સર્ટીફિકેટ કોર્સ માટેની મંજૂરી મળી છે.

સંસ્થાના સૌ કારોબારી સભ્યો જ્યોતિપુંજના જાહેર માધ્યમ દ્વારા દાતા પરિવારોનો જાહેરમાં આભાર વ્યક્ત કરતાં કૃતજ્ઞતા ની લાગણી અનુભવે છે, અને પરમ કૃપાળુ પરમાત્માને દાતા પરિવારોના સુખ, શાંતિ અને ઉત્કર્ષ માટે પ્રાર્થના કરે છે.

લિ. બાલાસિનોર વિદ્યામંડળ કારોબારી સમિતી વતી.

જે જેમી મોડુલેશ

70th Annual Report for the year 2019-20

At the outset, I am very much pleased and privileged to present you the 70th Annual Report of Shree Balasinor Navyuvak Sangh and its detailed activities for the year 2019-2020. It is the wholehearted support and the Trust that all of you have reposed in me, gave this confidence to continue in the post and enabled me to present this Annual report once again for the 9th consecutive year. Like previous years, 2019-2020 was also a year with full of activities and productive events. I thank all the donors, sponsors, staff member and other well wishers only with whose help we could grow to this level. The object of the sangh, "SAHKAR SEVA SANGHATHAN" is a never ending process and at this moment, I remember and would like to remind our self once again that "there are miles to go before we sleep". With hope that this help and support will continue in a more vigorous and abundant manner I conclude this brief prelude and wish to outline all the facts and figures in the following paragraphs for your consideration and approval.

Shree Balasinor Navyuvak Sangh has been associated with various activities benefitting the society members with regards to Education relief, Hospitalization, Medical Premium Relief, Financial Aid & Diwali Parv Arthik Rahat Scheme to the deserving members and various cultural programs, sports activities & events.

In order to carry out all these activities Sangh allocates funds as per the needs and requirements. Our sangh has been privileged as our Donors have always stood besides us and provided their whole hearted support. We hope these Donors will always stay our well wishers & Pillars for our Sangh in the years to come.

DONATIONS PROMISE / RECEIVED DURING THIS YEAR

- 1) Received donation of ₹ 11,00,000/- from Revival Papers Mill Pvt. Ltd. Haste Jashwant Mangaldas Dharia (Matli) for utilization for mediclaim purpose within 5 years.
- 2) Received donation of ₹ 53,000/- from Shri Babulal Manilal Kadakia (Vallabhghella) for Diwali Parv Arthik Rahat Yojna which will be distributed among the beneficiaries during Diwali.
- 3) Received donation of ₹ 5000/- from Shri Rupin Poonamchand Kadakia (Bera) for indoor sports
- 4) Received donation of ₹ 5000/- from Shri Samir Rameshchandra Desai (Menpurawala) for indoor sports.
- 5) Received donation of ₹ 3000/- from Shri Bhavik Rajesh Dharia for indoor sports.
- 6) Received donation of ₹ 20,001/- from Shri Vaibhav Kapadia to be utilized for medical expenses.
- 7) Received donation for indoor sports activity of ₹ 3,75,000/- from Shri Nileshbhai Navnitlal Shah (Ahodi) in memory of her mother Late Kusumben Navnitlal Shah (Ahodi).
- 8) Received donation of ₹ 31000/- in memory of Ninaben Harish Parikh (Bhagat) Haste Harish Chimanlal Parikh (Bhagat)

૨૨મી ગોડવંદુ

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH 70TH ANNUAL REPORT

- 9) Received donation of ₹ 11,000/- from Smt Sonalben Alpeshbhai Shah (Khadgodhrawala) on occasaion of marriage of their son Dhvnil
- 10) Received donation from Smt Kaminiben Ambrishbhai Navnitlal Dharia on occasion of marriage of their daughter Shivani.
- 11) Received donation of ₹ 51,000/- from Raginiben Jayeshkumar Doshi under the scheme named Smt Shantaben Kantilal Lalchand Doshi Mahila Vibhag.
- 12) Received donation of ₹ 51,000/- from Shri Jatin Bhikhalal Kotia our Treasurer on occasion of marriage of his daughter Komal.
- 13) Received donation of ₹ 11,000/- form Shri Dilipkumar Natverlal Dharia (Dawoodiya) on occasion of marriage of his son Zalak
- 14) Received donation of ₹ 25,000/- from a well wisher
- 15) Received donation of ₹ 10,000/- from Shri Rajubhai Manilal Shah under the scheme educational prizes for suburban (1 to 9)

Report of various sub committees of Shree Balasinor Navyuvak Sangh

SMT CHANDANBEN MANILAL DOSHI HEALTH SCHEME

SMT TARABEN KIRTANLAL LALLUBHAI DESAI HOSPITAL AID SCHEME

SMT KAMLABEN CHIMANLAL DHARIA (RANGOONWALA) TREATMENT FOR CANCER

UJAS ANISH GANDHI TREATMENT FOR BY-PASS SURGERY

SMT KUMUDBEN CHABILDAS SHETH TREATMENT FOR KIDNEY DIALYSIS

SMT DAMYANTIBEN PRAVINCHANDRA SHAH (ZAT) TREATMENT FOR ORTHOPADIC SURGERY

Every year our sub-committee caters to the needs of members of our society to meet their hospital bills and medical expenses. Our sub committee headed by the convener of Shri Manoj Rasiklal Parikh this year provided relief to 14 families with a total sum of ₹ 2,25,000/- towards Hospital subsidy and ₹ 66,925/- towards reimbursement of medical expenses during the year.

SHREEJI MEDICLAIM YOJNA

SMT KUSUMBEN BABULAL CHUNILAL KADAKIA (MALAM) MEDICLAIM YOJNA

Mediclaim is one type of assurance by the insurance company to reimburse the amount spent by an individual towards getting medical treatment if hospitalized up to the extent of amount insured as per the policy. Our aim has been to extend the benefits of this scheme to the maximum members of our society in order to safe guard against the unwanted medical calamity to such members and lesser financial burden to our institutions. Under this scheme,

२२ श्री गोपुर

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH 70TH ANNUAL REPORT

we reimburse 50% of the premium amount paid by the concerned members. However in deserving cases upto 90% of premium has also been reimbursed. Our sub-committee headed by convener Shri Tejas Hemendra Shah. This year 148 members from 55 families have taken benefit under this scheme. Total amount reimbursed was ₹ 3,01,278=00 as against the total premium of ₹ 8,42,772=00.

GIRIPUJA KOKILABEN PRAVINCHANDRA POONAMCHAND BINCHUNILAL KADAKIA (VALLABHGHELLA) JANTA FEES SAHAY YOJNA

For those depriving students who find it difficult to pay their fees of school/college or any higher studies, our Sangh supports them by providing fees to fulfill their dreams.

Our subcommittee headed by the Convener Shri Dipak Navnitlal Shah helped us in managing this activity. This year we received 38 application amounting to ₹ 7,79,421/- against which the Sangh parted all of them by partly allocating a sum of ₹ 1,45,500/- to the students to pay their fees.

SMT MANIBEN RAMANLAL MODY (BHATTI) TEXT BOOK SCHEME STD 1 TO X SHRI MANOJBHAI PRAVINCHANDRA KACHERIA MEDICAL & ENGINEERING TEXT BOOK SCHEME SHRI KANCHANLAL CHHOTALAL GANDHI (SURTI) & FAMILY POST GRADUATION TEXT BOOK SCHEME SMT NUTANBEN AKSHAYBHAI PARIKH (BAKHLI) XI STD TO GRADUATION TEXT BOOK SCHEME MATRUSHREE MANIBEN & VALLABHDAS GARBADDAS GANDHI PROFESSIONAL COURSES TEXT BOOK SCHEME

Under this scheme our Sangh provides the students with text books for their studying references absolutely free on rotation basis. Our Sangh has managed a library of various text books starting from Primary section till post-Graduation as well as other reputed professional courses. Our subcommittee headed by the convener Shri Jagdish Shantilal Parikh sees to it that no students are deprived of this benefit. This year 85 students have taken benefit of this scheme in various standards ranging from Std 1 to XII, 41 students & 44 students for graduation, post-graduation as well as professional courses with the total expenditure of ₹ 33,752/-.

SHRI MANOJBHAI & SHRI AMRISH BHAI KACHARIA CONCESSIONAL RATE NOTE BOOK SCHEME

Sangh purchases the note books directly from the manufacturers & students are given the benefit of buying these note books at a concessional rate (lesser than the market rate). Our subcommittee headed by the convener Shri Darshan Harish Parikh ordered 300 Doz. of Jumbo size note books. Jumbo size note books were sold at the rate of ₹ 150/-per doz. with a total expense incurred of ₹ 76154/-. Various distribution centers were set up viz for (Colaba to Bandra) at Shree Balasinor Navyuvak Sangh office, (Khar to Andheri) at Residence of Shri Ajay Pravinchandra Doshi, From Jogeshwari to Kandivali at Residence of Smt Kokilaben Hiralal

२२ मी मासुवेरु

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH 70TH ANNUAL REPORT

the age. Under this scheme Sangh has tie up with M/S Software Academy & M/S Raj Computer Academy having its outlet throughout Mumbai & Suburbs. Our subcommittee headed by the convener Shri Prashant Suresh Parikh enrolls the members according to their choice of location, admitting them to the training institute. On completion of selected courses and obtaining Certificate from the institute, 50% of the fees paid is reimbursed. In some cases more than 50% has also been reimbursed if felt appropriate by the committee.

During this year 8 members enrolled under this scheme for 8 different courses and total expense incurred amounted to ₹ 7750/- including the contract amount paid.

JYOTI PUNJ

JyotiPunj is our print media through which awareness of news, articles, reports pertaining to our sangh and other institution of Balasinor is published. JyotiPunj is being circulated not only in Mumbai but all over India and abroad. This is a monthly magazine printed under the editorship of Shri Bankim Rajnikant Parikh, where in advertisement are also published with a view to recover the cost of printing. Sangh is thankful to all advertisers, writers and M/S Crystal forms pvt ltd for providing free wrappers for posting. 1892 subscriptions were sent in India & 53 overseas.

Shri Alpesh Yogendra Dharia our joint secretary with the help of our past President Shri Sunil Pravinchandra Kadakia and our Vice President Shri Samir Jayendra Gandhi maintains the website and upload necessary information, Forms & JyotiPunj time to time Sangh is thankful to them. JyotiPunj is uploaded on our official website www.balasinor.org & www.balasinor.net for benefit of members.

The total expenses for printing amounted to ₹ 3,14,571/- and income received from advertisements was ₹ 1,89,400/-. Total expense incurred amounted to ₹ 1,25,171/-.

SMT SUDHABEN & PRAVINCHANDRA KODERLAL SHAH (PK) PRIAJENE HALL

As you all aware we are going on project of making one community hall at C.P.Tank under redevelopment of our office premises by Atlas Infratech Pvt Ltd this project will be started shortly as he has promised that DP will be coming shortly and we will have to vacant the premises within 2 months after his confirmation.

Under this scheme we have received a promise of approx ₹ 2,24,01,000/- till date.

SHRI. DAXESHBHAI AND MINISHBHAI KADAKIA (KADAKIA ENTERPISES) AND SMT. KUSUMBEN NAVNITLAL SHAH (AHODI) INDOOR SPORTS SCHEME

Our subcommittee headed by the Convener Shri. Kinjal Pankaj Parikh (Mumbai Vibhag) and Shri. Sunny Sanjay Gandhi (Paka) (Upnagar Vibhag) various tournaments such as single & doubles for Boys, Girls, carom super hit muqabla, as well as Chess was organized and played at Shri Mohanlal Sankerlal Shah (Zat) sabhagruh, shree Balasinor Navyuvak Sangh office on 6th October 2019, Sunday. Total 49 participants took part and on 9th February 2020 Sunday at Smt. Kokilaben Hiralal Parikh (Dabli) residence Total 64 Participants played to tournament.

२२ श्री नवयुवक

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH 70TH ANNUAL REPORT

Sangh is thankful to Shri. Apurva Parikh and Shri. Shreyans Parikh for allowing & conducting tournament in their premises and also sponsoring Lunch to 97 Members present. Upnagar expense incurred was ₹ 17,300/- and expense incurred for Mumbai Region was ₹ 25,450.

The total expenditure incurred amounted to ₹ 42,750/- for conducting tournament.

PRAVAS PARYATAN

After many years the picnic was arranged under the convenorship of Shri. Urmil Navinchandra Kadakia at Silent Hill Resort near Manor. 144 members had joined for the picnic. One bus from town and two Buses from suburban side. Chief guest Smt. Naynaben Manojkumar Shah (Hathikhanawala) contributed donation of ₹ 31,000/-. Sangh is thankful to Smt. Naynaben Manojkumar Shah (Hathikhanawala) and her family for their kind gesture.

Gift was given to all the members who had attended the picnic. The gift was sponsored by Smt. Ushaben Navinchandra Kadakia (Haste) Smt. Radhaben Urmil Kadakia. Sangh is thankful to Smt. Ushaben Navinchandra Kadakia and his family for their kind gesture.

Total expense incurred amounted to ₹ 44,800 /-.

SMT MEENABEN SUDHIR DHARIA (RANGOONWALA) UPNAGAR VIBHAG

Members of Shree Balasinor Navyuvak Sangh are scattered all over the world. But as far as Mumbai is concerned many number of family are settled in suburban Mumbai. Our subcommittee headed by the convener Shri. Vasant N. Desai Upnagr Vibhag organized two entertainment programmes.

1st Programme of Dandia Raas on 21st October 2018 evening 06.00 P.M. at Shree Mahila Adhar Hall, Kandivali (W) with DJ Amitbhai. And prizes were given to best performer,. Chief Guest for the function Shri. Gopaldas Babulal Modi (Meghliyawala) contributed a donation of ₹ 51,000/- and also prizes to best performers. Sangh is thankful to Shri. Gopaldas Babulal Modi (Meghliyawala) and his family for their kind gesture. Along with Dandia Raas function, educational prizes to merit student from KG to 9 std. were distributed under the Scheme named Smt. Maniben Manilal Shah (Jat) Haste Shri Rajubhai Manilal Shah amounting to ₹ 8100/- .

Total expense incurred amounted to ₹ 48,320/-.

SMT SHANTABEN KANTILAL LALCHAND DOSHI SPONSORED MAHILA VIBHAG

During this year with total strength of 791 female members, Mahila Vibhag organizes various social, cultural, informative and entertaining programmes. During the year altogether total 5 programmes were arranged by the mahila vibhag convener Smt Krupa Amish Desai and her sub-committee & total expenditure incurred was ₹ 1,40,000/-. The details of programmes are as follows.

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH 70TH ANNUAL REPORT

Sr no	Date	No of members	Details of programme
1	13/04/2019	475	Housie Venue: Lodha Hall Advertisement Rs.5000/-
2	15/06/2019	365	Antaksari Venue : Lodha Hall
3	21/09/2019	355	Navratri Dandiya Rass Venue :Hindi Vidya Bhavan Donation from Hemlataben Kadakia Rs 8000 Sharmisthaben Gandhi 2000 Shakuntalaben Gandhi 2000
4	11/11/2019	511	Sneh Sammelan Venue : Bhartiya Vidya Bhuvan Donation from Urvashiben Jayendrabhai Gandhi.Rs 2,21,000
5	18/02/2020	440	Rasiya Program Venue : Sanskruti Hall Donation from Krupa Amish Desai Rs.1,50,000

SMT. MANORAMABEN HASMUKHLAL DHARIA (SURATWALA) CRICKET TOURNAMENT

Every year cricket tournament is being organized by Shree Balasinor Navyuvak Sangh to encourage the sportsman and find talent among youth in Balasinor. This year the tournament was played under the convenership of Shri Ripal Bipin Parikh. The year 2019 – 2020 was full of roller coaster & our Shree Balasinor Navyuvak Sangh Cricket was not an exceptional. Due to COVID – 19 pandemic cricketing activities was put on hold by the Indian Government. Nevertheless we had an overall good season.

B.N.S JANSATHI TROPHY BY SHRI NATVERLAL CHUNILAL MODY (JANSATHI)

Shree Balasinor Navyuvak Sangh Organize Smt. Manoramaben Hasmuhklal Dharia (Sutratwala) Sponsor Shri.Natverlal Chuilal Mody Jansathi Trophy Test T 40 Tournament. We are thankful to Shri Sanjay Modi who is the sponsor of the trophy. This year with the help of BNS office bearers & the cricket committee & with the approval of Shri. Sanjay Modi we converted the format of Jansathi cricket tournament from 40 overs to the new existing Test T 40 format, which was loved & appreciated by all the players. This was an innovation done by the cricket committee to the Jansathi format.

We are also thankful to the 4 owners of teams as under:

Team 7 Tycoons: Shri. Anand Shorff, Shri. Ashish Agarwal, Shri. Shaurin Parikh, Shri. Bhavik Parikh, Shri. Shiten Kadakia, Shri. Chirag Parikh (Tiku) & Shri. Nihar Kadakia

Team BV Trinity Lions: Shri. Bhavik Dharia & Shri. Vismay Chowksi

Team DCC Avengers: Shri. Samir Desai, Shri. Suketu Parikh & Shri. Suketu Parikh

Team Balasinor Lions: M/s Verselite Hightech Lighting Pvt. Ltd.

– Haste Shri. Nimish Kacheria. They are a leading manufacturer of LED Lights.

२२

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH 70TH ANNUAL REPORT

All the league matches of the tournament was completed except the finals which was to be held between:

Team 7 Tycoons led by Dharav Parikh & Team Balasinor Lions led by Rohan Dharia.

Due to Covid – 19 the finals was suspended.

B.N.S LALKHA TROPHY BY SHRI DILIPBHAI MULJIBHAI DHARIA (LALKHA)

The cricket went to our native place in the month of January & Eight T 20 matches were played from 23rd Jan to 26th Jan at Wanakbori Thermal Power Station.

Shree Balasinor Navyuvak Sangh Organize Smt. Manoramaben Hasmuhklal Dharia (Sutratwala) Sponsor BNS Lalkha Trophy

We are thankful to Shri. Dilipbhai MuljiBhai Dharia who is the sponsor of the trophy.

We are very grateful to Shri. Jigar Manikant Kadakia for arranging on ground & off field facilities to all the players.

The results are as under:

BNS Lalkha Team won by 2-1(1 match tie) against Babi team & lost to Sarvodaya Cricket Club by 3-1. Trophy was won by Sarvodaya Cricket Club.

The Cricket Committee is very much thankful for the gratitude shown by Impex Engg & Equipment's Co. – Haste Shri. Samir Desai for sponsoring two pair of clothes along with the pull overs to all the players & the Manager cum Coach Shri. Ripal Parikh.

Best Bowler of the Tournament	Daxit Gandhi
Best Batsmen of the Tournament	Kanishq Parikh
Player of the Tournament	Dharav Parikh

BPL T20

At the last the most awaited tournament BPL T 20

Shree Balasinor Navyuvak Sangh Organize Smt. Manoramaben Hasmuhklal Dharia (Sutratwala) Sponsor PWL BPL T 20 Haste – Shri. Amrish Kacheria

There was a grand opening ceremony witnessed by 150 – 200 ppl held at P J Hindu Gymkhana on 05th January 2020.

The BNS Committee is thankful to Shri. Alpesh Dharia for making extraordinary arrangements for the opening ceremony of PWL BPL T 20 at P J Hindu Gymkhana.

This year the Balasinor cricket app was developed & henceforth all the scores will be updated live on this app.

This year even all the matches were shown live on YouTube & the viewership crossed to 1000 views for each match.

Shree Balasinor Navyuvak Sangh Cricket Committee is thankful to all the sponsors & donors as under:

Trophy Sponsor: Prabhat Wires LLP – Haste Shri. Amrish Kacheria, Dealers of Polycab Wires India Ltd

DCC Avenger: Shri. Samir Desai, Shri. Suketu Parikh & Shri. Paresh Parikh.

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH 70TH ANNUAL REPORT

BV Trinity Lions: Shri Bhavik Dharia & Shri Vismay Chowksi

RC Lions: Shri Pritesh Takker, Shri Kanishq Parikh & Shri Pratik Mehta

Team 7 Tycoons: Shri. Anand Shorff, Shri. Ashish Agarwal, Shri. Shaurin Parikh, Shri. Bhavik Parikh Shri. Shiten Kadakia, Shri. Nihar Kadakia & Shri. Chirag Parikh (Tiku)

Clothes Sponsor: M/s Polycab India Limited

Kit Bag Sponsor: M/s Nipa Commercial Corp.Haste Shri Nirav Ashokbhai Parikh (Tatiya)

Ball Sponsor: Shri. Bipin Gandhi, Shri. VinitMody, Shri Yogesh Dharia
& Shri. Nimesh Kadakia (Malam)

Balasinor Cricket App: Shri. Amish Desai & M/s Apex Services Haste Shri. Prashant S. Parikh.

PWL BPL Top 15: Shri. Gopaldas Babulal Mody (Meghaliyawala)

Man of the match, Best Batsman, Bowler & man of the series: M C Mody – Haste Shri. Kamlesh Mody

Drinks Sponsor: Well wisher.

Event Co – Sponsors: Smt. Kinjal Mayur Shah (Thasrawala), 2 Well Wisher, M/s J K Tools & co. – Haste Shri. Chetan Kadakia – Dealers of Taparia Tools. M/S Himas Designer Wear – Haste Smt. Hima Dharmesh Parikh, M/s Tube International – Haste Shri. Jigar Manikant Kadakia,Smt. Aarti Anish Parikh, Shri. Kiranbhai Rasiklal Shah,M/s Ralson International – Haste Shri.Rohan Rahul Dharia, M/s Samir Sales Corp – Haste Shri. Samir Shirish Shah,M/s Sangeeta Enterprises – Haste Shri. Saumil Mody Dealers of M/s. Hitli Power tools, Shri. Mohanlal Chunilal Dharia (Kansara) – Haste Shri. Aman Deepak Dharia (Kansara) & 2 Well Wisher

The results of the matches are as under:

	Team Name	Team Name	Won by	Man of the Match
Match no. 1	RC Lions	7 Tycoons	RC Lions by 114 runs	Vishal Jariwala
Match No. 2	DCC Avengers	BV Trinity Lions	DCC Avengers by 1 run	Dharav Parikh
Match No. 3	7 Tycoons	BV Trinity Lions	BV Trinity Lions by 5 wickets	Rohan Desai
Match No. 4	DCC Avengers	RC Lions	DCC Avengers by 1 run	Tejas Shah
Match No. 5	RC Lions	BV Trinity Lions	RC Lions by 42 runs	Jlgar Parikh
Match No. 6	DCC Avengers	7 Tycoons	7 Tycoons by 4 wickets	Sanil Desai

Points Table:

Teams	Played	Won	Lost	Points	NRR
RC Lions	3	2	1	6	1.582
DCC Avengers	3	2	1	4	0.286
BV Trinity Lions	3	1	2	2	-0.371
7 Tycoons	3	1	2	2	-1.524

PWL BPL T 20 was stopped due to pandemic COVID – 19 & shall resume in next season as per the govt. norms.

The total expense incurred during this year amounted to ₹ 99,200/-.

२२

SMT SHANTABEN SHANTILAL SHAH (CHOKSI) ANNUAL EDUCATIONAL PRIZES

In order to boost the morale of students every year, Sangh distributes cash awards to the students seeking highest percentage of marks during the exams in their respective standards. Merit awards are awarded for students in professional courses also. Expense incurred amounted to ₹ 41,450/-.

MEMBERSHIP MANAGEMENT ACTIVITY

Since last few years Shree Balasinor Navyuvak Sangh has formed a subcommittee to manage its membership records. Our subcommittee headed by the convener Shri Alpesh Yogendra Dharia they attend to the complaints received from members related to non-receipt of JyotiPunj, change of address of members, death deletion of his/her name and addition of new member of his/her name in member list. Convener maintains a computerized list of members. The total strength of members till 31st March 2020 was 2914 additional member enrolled this year 32 and 27 members were deleted due to death thus the total members as on 31st March 2020 is 2919.

All these activities carried out by Shree Balasinor Navyuvak Sangh would not have been achieved without the whole hearted support and co-operation from all our members, blessing from the elders, Moral support from our Respectable Donors and the managing committee of current and past several years. They have worked hard in their respective capacities and helped the Sangh achieve its goal.

A special thanks to Shree Balasinor Pragati Samaj for carrying out meetings of managing committee and sub-committee meetings at Smt Subhadraben Navinchandra Shah (Kolkattawala) Meeting Hall as and when required.

Utmost care is being taken by the Sangh to carry out all their activities in smooth manner. However if any mistake and/or irregularities are found we apologies for the same and will try to rectify them in the coming years.

Expecting Kind Co-operation from all of you

Thanking You

Yours Sincerely

BhaveshBipinModi (Thasrawala)

Hon Secretary.

Auditor's Report

We have audited the annexed Balance sheet of Shree Balasinor Navyuvak Sangh as on 31st March, 2020 and also the annexed Income & Expenditure Account for the year ended on the date. These financial statements are the responsibility of the Trust's management. Our responsibility is to express an opinion on these financial statements based on our audit.

We have conducted our audit in accordance with auditing standards generally accepted in India. Those Standards require that we plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the financial statements are free of material misstatement. An audit includes examining, on a test basis, evidence supporting the amounts and disclosures in the financial statements. An audit also includes assessing the accounting principles used and significant estimates made by management, as well as evaluating the overall financial statement presentation. We believe that our audit provides a reasonable basis for our opinion.

We Further report that: -

1. The accounts are maintained regularly and in accordance with the provision of the Act and the Rules.
2. The receipts and disbursements are properly and correctly shown in accounts.
3. The cash balance and vouchers in the custody of the manager or trustee on the date of audit were in agreement with the accounts.
4. All books, deeds, accounts, vouchers or other documents or records required by the auditor were produced before him.
5. A register of movable properties is properly maintained, the changes therein are communicated from time to time to the regional office and the defects and inaccuracies mentioned in the previous audit report have been duly complied with. The Trust does not own any immovable property.
6. All the necessary information required by us has been furnished to us by the treasurer whenever called upon.
7. No property or funds of the Trust were applied for any object or purpose other than the object or purpose of the Trust.
8. There are no amounts which are outstanding for more than one year. During the year no amount has been written off except TDS of Rs. 1,30,512/- in respect of earlier years of which the Management is of the opinion that the said amount is no longer receivable and hence written off.
9. The money of the Trust has not been invested contrary to the provisions of Section 35 of the Act.

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH 70TH ANNUAL REPORT

10. There is no alienation of the immovable property contrary to the provisions of Section 36 of the Act.
11. So Far as it is ascertainable from the books of accounts and according to the information and explanation given to us by the Treasurer, there were no special matters which are required to be brought to the notice of the Deputy Charity Commissioner.
12. So far as it is ascertainable from the books of accounts and according to the information and explanation given to us there were no cases of irregular, illegal or improper expenditure or failure or omission to recover money or other properties belonging to the trust or of loss, waste of money or other property thereof.
13. The Budget is filed in the Form Provided by Rule 16A.
14. The maximum and minimum of the members of the managing Committee is maintained.
15. The meetings are held regularly as provided in Rules & Regulations.
16. The minute's books of the proceedings of the meeting are maintained.
17. None of the members of the Managing Committee has any interest in the investment of the Trust.
18. None of the members of the managing Committee is a debtor or Creditor of the Trust.
19. No irregularities were pointed out by the Auditors in the accounts of the previous year.

For I. O. Dharja & Co.

Chartered Accountants

Firm registration no. 102460W

Sd/-

Chinkit Gandhi

Partner

Membership no. 169774

UDIN: - 20169774AAAABN9423

Place: Mumbai

Dated: 17th September, 2020

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH 70TH ANNUAL REPORT

BALANCE SHEET AS AT 31st MARCH, 2020

PREVIOUS YEAR	LIABILITIES	CURRENT YEAR	CURRENT YEAR	PREVIOUS YEAR	ASSETS	CURRENT YEAR
	<u>TRUST FUND</u>				<u>FIXED ASSETS :</u>	
8,859,603	Balance as per Last Year	9,021,603		16,690	(AS PER SCHEDULE : 1 :)	32,689
162,000	Add :- Addition during The year	373,000				
9,021,603			9,394,603	6,051,000	CAPTAL ADVANCE FOR PROPERTY PURCHASED	6,051,000
	<u>BUILDING FUND</u>				<u>INVESTMENTS :</u>	
11,146,225	Balance as per Last Year	11,499,350		34,750,000	(AS PER SCHEDULE : 2 :)	35,550,000
353,125	Add: Interest on Fund FD	370,450				
11,499,350			11,869,800	357,263	<u>DEPOSIT AND ADVANCES :</u>	147,469
	<u>OTHER EARMARKED FUND (AS PER SCHEDULE 5)</u>				<u>CASH AND BANK BALANCES :</u>	
18,208,428	Balance as per Last Year	20,433,875			(AS PER SCHEDULE : 4 :)	3,177,479
2,225,447	Add: Addition during the year	2,201,423		600,923		
20,433,875			22,635,298			
	<u>CURRENT LIABILITIES (AS PER SCHEDULE 6)</u>					
13,000			-			
	<u>INCOME AND EXPENDITURE ACCOUNT :</u>					
367,301	Balance as per last year	808,048				
440,747	Add :- Surplus during the year	250,888				
808,048			1,058,936			
41,775,876			44,958,637	41,775,876		44,958,637

AS PER OUR ATTACHED REPORT OF EVEN DATE

FOR I. O. DHARIA & CO.

CHARTERED ACCOUNTANTS

Firm registration no. 102460W

Sd/-

Chinkit Gandhi

Partner

Membership No. 169774

UDIN:- 20169774AAAABN9423

Place: Mumbai

Date: 17th September, 2020

FOR SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH

Sd/-

Hon. President

Saumil Jitendra Mody

Sd/-

Hon. Secretary

Bhavesh Mody

Sd/-

Hon. Treasurer

Jatin Kotia

જે જે બી મોડર્ન

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH 70TH ANNUAL REPORT

INCOME AND EXPENDITURE ACCOUNT FOR THE YEAR ENDED 31st MARCH, 2020

PREVIOUS YEAR	EXPENDITURE	CURRENT YEAR	CURRENT YEAR	PREVIOUS YEAR	INCOME	CURRENT YEAR	CURRENT YEAR
	<u>TO ESTABLISHMENT</u>				By Interest Received		
				23,509	Saving Bank Interest	39,284	
21,950	Electricity Expense	18,840		278,480	Interest on FD with BOI	269,324	
-	Local Conveyance	5,364		1,469,635	Interest on FD with HDFC	1,575,987	
6,549	Printing And Stationery	5,710		800,000	Interest on 8% SBI Bond	800,000	
30,700	Professional Fee	34,650		2,571,624		2,684,595	
129,333	Salaries And Bonus	120,000			Less: Interest transferred		
20,000	Account writing charges	20,000		353,125	Fund	370,450	
5,751	Telephone Expense	5,316		2,218,499			2,314,145
-	Bank charges	649			By Donations Received		31,000
1,123	Repairs & maintenance	-		7,650	By Interest on Income Tax		4,904
19,633	Office Expense	16,386		7,297	Refund		
22,580	Rent	-					
-	Miscellaneous Balances	130,512					
3,223	Written Off						
	Depreciation	15,035					
260,842			372,462				
	<u>To Jyoti Punj Expenses :-</u>						
314,571	Paper & Printing Expenses	407,686					
(189,400)	Less: Advertisement Income	(117,600)					
125,171			290,086				
	<u>To Expenses on Object of trust:</u>						
	(As per schedule 7)						
298,854	Educational	312,706					
438,208	Medical	593,203					
669,624	Others	530,704					
1,406,686			1,436,613				
440,747	To Surplus during the year		250,888				
2,233,446			2,350,049	2,233,446			2,350,049

AS PER OUR ATTACHED REPORT OF EVEN DATE

FOR I. O. DHARIA & CO.

CHARTERED ACCOUNTANTS

Firm registration no. 102460W

Sd/-

Chinkit Gandhi

Partner

Membership No. 169774

UDIN:- 20169774AAAABN9423

FOR SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH

Sd/-

Hon. President

Saumil Jitendra Mody

Sd/-

Hon. Secretary

Bhavesh Mody

Sd/-

Hon. Treasurer

Jatin Kotia

Place: Mumbai

Date: 17th September, 2020

જે જે બી મોડવેલ

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH 70TH ANNUAL REPORT

Schedules forming part of the Balance Sheet

SCHEDULE: 1 : FIXED ASSETS :

SR. NO.	NAME OF THE ASSETS	RATE	W.D.V. AS ON 01.04.2019	ADDITIONS DURING THE YEAR	TOTAL AS ON 31.03.2020	DEPRECIATION FOR THE YEAR	W.D.V. AS ON 31.03.2020
1	Furniture And Fixtures	10%	7,024	-	7,024	702	6,322
2	Air Conditioners	15%	4,800	-	4,800	720	4,080
3	Office Equipment	15%	186	-	186	28	158
4	Computer	40%	8	31,034	31,042	12,417	18,625
5	Computer Software	25%	4,672	-	4,672	1,168	3,504
			16,690	31,034	47,724	15,035	32,689

3/31/2020

3/31/2019

SCHEDULE 2 : INVESTMENTS :

8 % Government of India S.B.I Bonds	10,000,000	10,000,000
Fixed Deposits with Bank Of India (Earmarked for Building fund)	4,100,000	4,100,000
Fixed Deposits with H.D.F.C. Earmarked for Building fund)	1,300,000	1,300,000
Deposits with H.D.F.C	20,150,000	19,350,000
	35,550,000	34,750,000

SCHEDULE 3 : DEPOSIT & ADVANCES:

BEST	840	840
Post Office Deposit	2,241	2,241
Advance for Activities	19,750	37,500
Telephone Directory stock	8,700	8,700
TDS AY 18-19	-	70,186
TDS AY 19-20	107,284	107,284
TDS AY 20-21	8,654	-
TDS on Interest	-	130,512
	147,469	357,263

SCHEDULE 4 : CASH AND BANK BALANCE :

Cash on Hand	4,552	2,114
Balance with Bank	3,172,927	598,809
	3,177,479	600,923
	38,874,948	35,708,186

જે જે બી ગોડવંશ

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH 70TH ANNUAL REPORT

Schedules forming part of the Balance Sheet

SCHEDULE 5: DETAILS OF OTHER EARMARKED FUNDS

PARTICULARS	OPENING BALANCE	ADDITION DURING THE YEAR	TRANSFERRED DURING THE YEAR	SPENT DURING THE YEAR	CLOSING BALANCE
Administrative Hall Fund	750,000	-	-	-	750,000
Annual Prize Distribution fund	750,000	-	-	-	750,000
Auditorium Fund	75,001	-	-	-	75,001
BNS Lalkha Cricket Trophy [Dilip M Dharja (Lalkha)]	111,111	-	-	-	111,111
Bypass Surgery Fund	950,000	150,000	-	-	1,100,000
Computer Education Fund	765,001	-	-	-	765,001
Concessional Rate Note Book Scheme	750,000	-	-	-	750,000
Cricket Fund	1,004,471	-	-	-	1,004,471
Cricket Fund (Manorama Hasmukhlal Dharja)	100,000	300,000	-	-	400,000
Cricket Jansathy Trophy [Natverlal C Mody (Chep)]	100,000	-	-	-	100,000
Cricket Lalkha Bera Fund					
- Muljibhai C Dharja (Lalkha)	51,000	-	-	-	51,000
- Poonamchand Sankerlal Kadakia (Bera)	121,000	-	-	-	121,000
Dialysis of Kidney fund	1,100,000	-	-	-	1,100,000
Diwali Parv Aarthik Rahat Yojna	1,111,111	-	-	-	1,111,111
Graduation Text Book Scheme (Nutan Akshay Parikh)	750,000	-	-	-	750,000
Health & Education Fund	1,799,160	-	-	-	1,799,160
Indoor Sports Fund	375,000	100,000	-	-	475,000
Investment Reserve Fund	232,600	-	-	-	232,600
Janta Fees Sahay Fund	1,547,150	-	-	-	1,547,150
Jaswant M. Dharja (Matli) Mediclaim Yojna	-	521,000	-	-	521,000
Kusumben B Kadakia (Malam) Mediclaim Yojna	100,000	1,102,001	-	-	1,202,001
Library Fund	250,001	-	-	-	250,001
Life Membership Fund	1,134,895	5,000	-	-	1,139,895
Mahila Vibhag Fund	342,000	51,000	-	-	393,000
Medical & Engineering Text Book Fund	500,000	-	-	-	500,000
Note Book Rahat Scheme (Crystal Forms)	417,586	-	-	27,578	390,008
Orthopaedic Treatment Scheme	1,100,000	-	-	-	1,100,000
Other Earmarked Funds	436,753	-	-	-	436,753
Post Graduation Text Book scheme	750,000	-	-	-	750,000
Professional Courses Text Book Scheme	751,000	-	-	-	751,000
Pustak Yojna Fund	448,002	-	-	-	448,002
Rasiklal C Parikh Note Book Yojna	10,000	-	-	-	10,000
Rasostava Fund	576,111	-	-	-	576,111
Shreeji Mediclaim Fund	749,922	-	-	-	749,922
Telephone Directory Fund	125,000	-	-	-	125,000
Upnagar Paritoshik Fund	50,000	-	-	-	50,000
Vastipatruk Fund	250,000	-	-	-	250,000
TOTAL RS.	20,433,875	2,229,001	-	27,578	22,635,298

SCHEDULE 6: CURRENT LIABILITIES

Particulars	Amount (Rs.)	
	2019-20	2018-19
Advance for Computer Training	-	13,000
TOTAL RS.	-	13,000

Schedules forming part of the Balance Sheet

SCHEDULE 7 : EXPENSES ON OBJECTS OF TRUST

Particulars	Amount (Rs.)	
	2019-20	2018-19
EDUCATION		
Note Book (Concessional Rate)	76,154	86,195
Pustak Expense	33,752	55,909
Computer Education Expense	7,750	-
Janata fee Sahay	145,500	124,500
Paritoshik	41,450	23,850
Paritoshik Suburban	8,100	8,400
	312,706	298,854
MEDICAL		
Hospital Aid	225,000	78,747
Medical Reimbursement	66,925	61,001
Medicclaim Expense	301,278	298,460
	593,203	438,208
OTHERS		
Cricket Expense	99,200	159,500
Diwali Parva Arthik Rahat Scheme	64,750	67,000
Indoor Game	25,430	32,600
Mahila Vibhag Expense	140,000	115,000
Rasotsav Expense	152,704	159,015
Pravas Paryatan Expenses	44,800	-
Suburban Activity	3,820	136,509
	530,704	669,624
TOTAL RS.	1,436,613	1,406,686

Notes to Accounts for the year ended 31st March, 2020

ACCOUNTING POLICIES

“Certified that amounts of donations which are claimed as donation towards corpus are Donations received with specific directions that they form part of the public trust or any earmarked funds of capital nature. We have verified all that effect and satisfied ourselves that donations are towards corpus within the meaning of explanation 2 u/s 58 of “The Bombay Public Trust 1950”.

It is also certified that the following donations are received towards Corpus/ earmarked fund and Education Fund are invested in accordance with the provisions of BPT Act, 1950.

Building Fund	Rs. 3,70,450/-
Other Funds	Rs. 22,01,423/-

And Interest / Income there from is / will be utilized towards objects of the trust and that the said investments are reflected in the Balance Sheet as at 31st March, 2020.

The accounts of the Trust are maintained on cash basis.

Figures of previous year have been regrouped or rearranged wherever necessary.

Depreciation on Fixed assets is provided at the rate as prescribed by the Income Tax Act, 1961.

Investments are stated at cost.

Previous year's figures have been regrouped rearranged wherever necessary.

For I. O. Dharja & Co.

Chartered Accountants

Firm registration no. 102460W

For Shree Balasinor Navyuvak Sangh

Sd/-

Chinkit Gandhi

Partner

Membership no. 169774

Sd/-

Saumil Mody

Hon. President

Sd/-

Bhavesh Mody

Hon. Secretary

Sd/-

Jatin Kotia

Hon. Treasurer

Place: Mumbai

Dated: 17th September, 2020

SHREE BALASINOR NAVYUVAK SANGH 70TH ANNUAL REPORT

Schedules forming part of the Balance Sheet

01/04/19 to 31/03/20

BANK OF INDIA

SR NO.	FD NO	DATE OF DEPOSIT	DEPOSIT PERIOD	MATURITY DATE	INTEREST RATE	DEPOSIT AMOUNT
1	001243710007444	3/30/2020	24 Months	3/30/2022	6.20%	1,000,000
2	001253710000204	3/31/2020	24 Months	3/31/2022	6.20%	500,000
3	001243710007467	4/21/2020	24 Months	4/21/2022	5.90%	500,000
4	001253710000006	3/30/2020	18 Months	9/30/2021	6.10%	300,000
5	001243710005435	4/6/2020	18 Months	10/6/2021	6.65%	1,300,000
6	001243710006563	8/8/2019	23 Months	7/8/2021	6.50%	500,000
Total						4,100,000

HDFC LIMITED

1	BM/18308457	1/16/2018	30 Months	7/16/2020	7.25%	1,200,000
2	BM/17618627	3/30/2017	40 Months	7/30/2020	7.20%	800,000
3	BM/18365889	2/14/2018	30 Months	8/14/2020	7.25%	1,000,000
4	BM/17759148	5/22/2017	40 Months	9/22/2020	7.20%	2,000,000
5	BM/17894670	6/24/2017	40 Months	10/24/2020	7.20%	1,000,000
6	BM/18469147	4/3/2018	33 Months	1/3/2021	7.35%	500,000
7	BM/19195854	11/28/2018	33 Months	8/28/2021	8.00%	1,000,000
8	BM/19194822	12/15/2018	33 Months	9/15/2021	8.00%	1,200,000
9	BM/19497587	3/27/2019	48 Months	3/27/2023	7.85%	1,300,000
10	BM/19821649	6/30/2019	48 Months	6/30/2023	7.65%	650,000
11	BM/19930349	8/9/2019	48 Months	8/9/2023	7.60%	1,500,000
12	BM/19924449	8/20/2019	48 Months	8/20/2023	7.50%	800,000
13	BM/20033240	9/24/2019	48 Months	9/24/2023	7.40%	500,000
14	BM/20031781	10/2/2019	48 Months	10/2/2023	7.40%	500,000
15	BM/20059178	10/8/2019	48 Months	10/8/2023	7.30%	1,000,000
16	BM/20031853	10/10/2019	48 Months	10/10/2023	7.40%	500,000
17	BM/20661319	3/9/2020	60 Months	3/9/2025	7.17%	500,000
18	BM/20661292	6/24/2020	60 Months	6/24/2025	6.56%	5,500,000
TOTAL						21,450,000

STATE BANK OF INDIA

SR NO.	BOND LEDG. A/C. NO.	DATE OF DEPOSIT	DEPOSIT PERIOD	REPAYMENT DATE	INTEREST RATE	DEPOSIT AMOUNT
1	SBI0093/881794/197615	6/2/2016	72 Months	6/2/2022	8.00%	700,000
2	SBI0093/881839/197666	6/16/2016	72 Months	6/16/2022	8.00%	3,000,000
3	SBI0093/807661/197735	7/11/2016	72 Months	7/11/2022	8.00%	1,300,000
4	SBI0093/807661/198007	9/8/2016	72 Months	9/8/2022	8.00%	1,500,000
5	SBI0093/882302/198162	10/10/2016	72 Months	10/10/2022	8.00%	3,500,000
TOTAL						10,000,000

TOTAL INVESTMENT

35,550,000

જે જે બી ગોડવંડ

આ એપનું ઈમેજ છે જે એપ ડાઉનલોડ કરો ત્યારે મોબાઈલની સ્ક્રીનમાં દેખાશે.

અંગ્રેજી નિરીક્ષણવાળા આપણાં નવયુવાનો, બાળકો હવે 'જ્યોતિપુંજ' વાંચી શકશે ગુગલ ટ્રાન્સલેટ એપ દ્વારા.

સમય સાથે કદમ મિલાવવા 'શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ' હંમેશા તૈયાર હોય છે. જ્યોતિપુંજ ગુજરાતી સાથે અંગ્રેજી માં છપાય અથવા વર્તમાન જ્યોતિપુંજ માં અમુક પાના અંગ્રેજી માં છાપી શકાય તે માટે અમારા ભગીરથ પ્રયત્ન ચાલુ જ છે.

અમારા ધ્યાન માં છે કે ગુજરાતી વાંચતા ન આવડતું હોવાને લીધે મોટાભાગના યુવાનો, બાળકો જ્યોતિપુંજ વાંચવાથી વંચિત રહી જાય છે. સમગ્ર સમાજ અને સમાજની સર્વ સંસ્થાઓને ઘબકતી રાખવાનું કાર્ય આપણા યુવાનો જ કરી શકે.

આપણા સમાજ અને સર્વ સંસ્થાઓની પ્રવૃત્તિઓથી નવયુવકો પણ વાકેફ થાય તે સમયની માંગ છે. દર મહિને બહાર પડતું આપણું મુખપત્ર જ્યોતિપુંજ સર્વ બાબતોનો ચિતાર સમાજ સમક્ષ રજૂ કરે છે.

હવે થી જ્યોતિપુંજ અંગ્રેજી ભાષામાં અનુવાદ કરી વાંચી શકાશે, ગુગલ ટ્રાન્સલેટ એપ દ્વારા. તમારા મોબાઈલ માં 'પ્લે સ્ટોર' માં જઈ ગુગલ ટ્રાન્સલેટ નામની એપ ડાઉનલોડ કરો. આ એપનો ઉપયોગ કરીને આપણી સંસ્થાનું દર મહિને પ્રકાશિત થતું જ્યોતિપુંજ તમારા ઘરમાં નવયુવાનો, નવયુવતીઓ, બાળકોને અચૂક વંચાવો.

આપણી જ્ઞાતિની સર્વ માહિતી ગુજરાતી અથવા અંગ્રેજી માં વાંચી લાભ લેવા વિનંતી.

મંત્રી - ભાવેશ મોદી

તંત્રી - બંકિમ પરીખ

પ્રકીર્ણ વિભાગ

મૃત્યુ નોંધ

- ૧) પરીખ નિલેશ ગોકુલદાસ (દુધવાળા) - (ઉં. વર્ષ - ૬૧)
- ૨) કલાવતીબેન મોહનલાલ શેઠ (અત્તરવાળા) - (ઉં. વર્ષ -)
- ૩) કલાબેન નવનીતલાલ ધારીઆ (મુછારી) - (ઉં. વર્ષ - ૮૫)
- ૪) કચરાલાલ રમણલાલ દોશી - (ઉં. વર્ષ - ૯૧)
- ૫) ભરતકુમાર જયંતિલાલ કડકીઆ (કુનીવાળા) - (ઉં. વર્ષ - ૫૬)
- ૬) રમેશ લલ્લુભાઈ ધારીઆ (ઓલ્લા-હેડમાસ્તર) - (ઉં. વર્ષ - ૮૧)
- ૭) બિપીન ચીમનલાલ પરીખ - (ઉં. વર્ષ - ૭૮)
- ૮) હર્ષદભાઈ કીર્તનલાલ શાહ (સેવક) - (ઉં. વર્ષ - ૮૭)
- ૯) જયંતિલાલ લલ્લુભાઈ ધારીઆ (ઓલ્લા-હેડમાસ્તર) - (ઉં. વર્ષ - ૯૬)
- ૧૦) દિનેશ બાબુલાલ દોશી - (ઉં. વર્ષ - ૬૮)
- ૧૧) કડકિયા કુંજબિહારી ચીમનલાલ (હાલોલવાળા) - (ઉં. વર્ષ - ૮૨)

પ્રભુ સદ્ગતના આત્માને શાંતિ અર્પે એવી પ્રાર્થના

તેજસ્વી તારલા

- (૧) આયુષી નિલેશ કચેરીયા, Maharashtra University of health Sciences માંથી First class માં M.B.B.S. ની પરીક્ષામાં ઉત્તીર્ણ થયા છે.
- (૨) અદિતિ નિલેશ કચેરીયા Northeastern University માંથી M.Sc. with Computer Science ની પરીક્ષામાં ઉત્તીર્ણ થયા છે.
- (૩) મહેક આશિષ રાવલ (ગુંથરીવાલા) S.S.C. ની પરીક્ષામાં 93.60% માર્ક્સ સાથે ઉત્તીર્ણ થયા છે.
- (૪) રોનિત મેહુલ કડકીયા (ફાફા) C.B.S.E. ની પરીક્ષામાં 94% માર્ક્સ સાથે ઉત્તીર્ણ થયા છે. અંગ્રેજી ભાષામાં ૧૦૦ માં થી ૧૦૦ મેળવી C.B.S.E. Board માં ટોપર આવ્યા છે.

RONIT KADAKIA

સંસ્થાપતી હાર્દિક અભિનંદન.

જુલાઈ :- ૨ - (૨૬ '૧૮ - (૬૬ '૭૩ - (૦૬ '૬ - (૨ '૧૮ - (૨ '૧૮ - (૬

'૬ - (૬ '૨ - (૧ '૧૧ - (૨ '૨ - (૬ '૧૩ - (૨ '૬ - (૬ :-૨૬ ૫ ૧૧૧

જે જે સી મોડ્યુલ

સુમર્યં રામદાસુ ધર્મ શિવાજી

એકવાર શિવાજીએ સમર્યના પગમાં માથું મૂકી કહ્યું : 'પ્રભુ, મને મંત્રદીક્ષા આપો !'

સમર્ય એમને 'શ્રીરામ જયરામ જયજયરામ' નો મંત્ર આપ્યો. ઈ. સ. ૧૬૪૯. હવે શિવાજીએ કહ્યું : 'પ્રભુ બીજા શિષ્યોની પેઠે મને પણ તમારી સેવામાં રાખો !'

હસીને સમર્યે કહ્યું : 'તારો ધર્મ ક્ષત્રિય ધર્મ છે. પ્રજાનું પાલન કર ! વિધર્મીના હાથમાંથી દેશને મુક્ત કરી સ્વધર્મની સ્થાપના કર ! રામની તને આજ્ઞા છે.'

આમ કહી તેમને મને એક શ્રીફળ, એક મૂઠી માટી, બે મૂઠી ઘોડાની લાદ, અને ચાર મૂઠી કાંકરા પ્રસાદમાં આપ્યા ને આશીર્વાદ આપ્યા : 'શિવબા, તું ધન્ય છે. તારી ચિંતા શ્રી હરિને માથે છે.'

શિવાજી ચતુર હતા. તેઓ આ પ્રસાદનો અર્થ સમજી ગયા. ઘેર જઈ માતા જિજાબાઈને તેમણે એ અર્થ કહ્યો : 'નાળિયેર મારા કલ્યાણને માટે છે. માટી એટલે પૃથ્વી, કાંકરા એટલે કિલ્લા, લાદ એટલે ઘોડેસવારો ! હું પૃથ્વીપતિ બનીશ, ઘણા કિલ્લા મારા હાથમાં આવશે અને અસંખ્ય ઘોડેસવારો મારા સૈન્યમાં હશે.'

શિવાજીનું રાજ્ય જેમ વધતું હતું તેમ સમર્ય પરની તેમની ગુરુ-ભક્તિ પણ વધતી જતી હતી. એકવાર રામદાસને ઘેર ઘેર ભિક્ષા માગતા જોઈ તેમણે એમની ઝોળીમાં એક ચિઠ્ઠી લખીને નાખી. ચિઠ્ઠીમાં લખ્યું હતું : 'મારું સમસ્ત રાજ્ય હું આપના ચરણમાં સમર્પું છું. તમે માલિક, હું દાસ !' સમર્યે કહ્યું : 'તો લે, આ ઝોળી ખભે નાખ ને ચાલ મારી સાથે ભિક્ષા માગવા !'

હાથમાં ભિક્ષાપાત્ર લઈ શિવાજી ગુરુની સાથે ઘેરઘેર ભિક્ષા માગવા ફર્યા. એ ભિક્ષાત્રનો પ્રસાદ લીધા પછી સમર્યે શિવાજીને કહ્યું : 'હવે આ રાજ્ય મારું છે, પણ મારી વતી એનો ભાર ઉપાડવા હું તને આજ્ઞા કરું છું. લે આ મારું ઉત્તરીય ! એનો તું ધ્વજ બનાવજે ! શ્રી રામની કૃપાથી તું જે મન પર લેશે તે સિદ્ધ થશે.'

શિવાજીએ આજ્ઞા માથે ચડાવી. ત્યારથી એના રાજ્યમાં ભગવો ઝંડો ફરકવા લાગ્યો. શિવાજીના સહી સિક્કા સાથેનો શકે ૧૬૦૦ આસો સુદ દશમ (તા.૧૫-૧૦-૧૬૭૮) નો સમર્ય ઉપર લખેલો એક પત્ર મળી આવ્યો છે તેમાં શિવાજીએ પોતે આ વાત કરી છે.

શિવાજી સાત્વિક પ્રકૃતિના હતા. ત્રણ વાર એમણે સંસાર-ત્યાગ કરવાની તૈયારી કરેલી. બે વાર સમર્યે અને એકવાર તુકારામે તેમને તેમ કરતાં વાર્યાં હતા.

સમર્ય મહાન સંત છે, સિદ્ધ છે, પણ પોતાની અતિ ઉચ્ચ ભૂમિકાએથી નીચે ઊતરી તેઓ લોકોનાં સુખ દુઃખમાં ભાગ લે છે ને કહે છે : 'જ્યાં જગત છે ત્યાં જ જગન્નાયક છે. જે જગતના અંતર સાથે એક થશે તે પોતે જ જગતનું અંતર બની જશે.'

જે જે મી ગોડવેચ

બલુચારી

જમદાની

વિશ્વનાં નંબર વન ડ્રેસ અંટલે ભારતીય સાડી...!!!

કુલકારી

બેંગલુરુ

સિંહચુરી

પોચમથેલી

કામકારી

Publishing day 20th

of every month

WPP License No.

MR/TECH/WPP-147/

South/2018-20

Regd.No.MCS / 050 / 2018—20

Posted at Mumbai Patrika

Channel Sorting Office,

Mumbai—400 001

on 20th & 21st of every month

Printed, Published &
Edited by Bankim Rajnikant Parikh on behalf of

Shree Balasinor Na-
vyuvak Sangh

& Printed at

Lohana Hitechhu,

6/B Mohatta Bhavan,

3rd Floor,

E. Moses Road, Worli,

Mumbai— 400018

& Published at

118/120,

Ardeshar Dadi Street,

2nd Floor, V.P. Road,

Mumbai— 400004

Editor:

Bankim Rajnikant Parikh